

NUNATTA KARSIATA NAATSORSUUTAI

2019

**KALAALLIT NUNAANNI
NAMMINERSORLUTIK
OQARTUSSAT**

UJARLIUTIT

Atuarnissaanut ilitersuut	1
Nunatta Karsiata naatsorsuutaasa akuersissutigineqarnerat.....	2
Aqutsisoqatigiit atsiomeri.	3
2019 pillugu nalunaarut.....	4
Naalackersuisoqarfinnit nalunaarutit.....	12
Kukkunersiuisut Oqaaseqaataat	57
2019-imut aningaasaliissutitut naatsorsuutit aningaasanut inatsimmi kontunut agguataarlugit.....	61
2019-imi aningaasaliissutini angusat siunertanut agguataarlugit.....	63
Angusanut naatsorsuinerit 2019	65
Killiffinnut oqimaaqatigiissitsineq, 31 dec 2019.....	67
Akiliisinnaassutsimik naatsorsuineq, 2018-19	68
Nalunaarsukkat.....	69
Pisussaaffioratarsinnaasut	77
Naatsorsuuserinermi suleriaaseq atorneqartoq	78

ATUARNISSAANUT ILITSERSUUT

TUNNGAVIUSUMIK NAATSORSUUTIT

Tunngaviusumik naatsorsuutit tassaapput nalunaarut pingaarneq kiisalu Naalakkersuisut oqartussaaffigisaannit tamanit Naalakkersuisoqarfimmiillu nalunaarut.

Nalunaarummi pingaarnermi nassuiaatigineqarput aningaasanut inatsimmut ilassutitullu aningaasaliissutinit sanilliullugit nikingassutit pingaaruteqarnerpaat, naalakkersuisoqarfimmiilli nalunaarummi ilisimatitsissutigineqarlutik namminneq oqartussaaffigalugit akisussaaffigisaminni anguniagassanik naammassinnissimanerit. Tamakku qaavisigut nalunaarutip imarai ukiuni kingullerni pingasuni Namminersorlutik Oqartussani aningaasaqarniarnikkut ineriartorneq pillugu pingaarnertigut paasissutissat.

Tunngaviusumik naatsorsuutit aamma naatsorsuutininik makkuninnga imaqarput:

- Aningaasaliissutinit naatsorsuutit aningaasanut inatsimmi kontunut agguataarneqarput
- Siunertat malillugit aningaasaliissutini angusat agguataarnerat
- Suunerinut agguataarlugit angusat naatsorsornerat
- Killiffiusunik oqimaaqatigiissitsineq
- Akiliisinnaassutsimik naatsorsuineq

Suunerinut agguataarlugit angusanik naatsorsuisimaneq ingerlatseqatigiiffiit namminersortut angusaminnik naatsorsuisimanerannut naapertuuppoq. Angusanut naatsorsuutaasimasooq taamaalilluni tamatuminnga ilaneqarpoq, malittarisassallu 1992-imi eqqunneqartut malillugit suli naatsorsuiffigineqassalluni. Matumani angusarineqartut Namminersorlutik Oqartussani isertitani, ingerlatsinermut aningaasartuutini, sanaartornermut aningaasartuutini aamma taarsigassarsititsinerni angusat tamarmiusut aallaavigalugit naatsorsorneqassapput. Taakkulu taagorneqartarput IST-mi naatsorsuutininik. Naatsorsuutinit pingaarnernut allakkiat tunngaviusumik naatsorsuutinit aamma inissinneqarsimapput. Taakku naatsorsuutini allanneqarsimasunut ataasiakkaanut itisiliissutaasunik aamma immikkoortiternernik tunniussipput naatsorsuutit paasineqarnissaannut pisariaqartutut isigineqartumik annertussusilinnik.

ILANNGUSSAT

Nunatta Karsiata naatsorsuutaanut ilanngussaq immikkoortortanik pingasunik imaqarpoq:

- Atuarnissaanut ilitsersuut
- Konto pingaarnerni aningaasaliissutinit naatsorsuutit
- Ukiuni pingasuni kingullerni aningaasaliissuteqartarnermi konto pingaarnerni angusat

NUNATTA KARSIATA NAATSORSUUTAASA AKUERSISSUTIGINEQARNERAT

Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaanni nr. 26, 28. november 2016-imeersumi aalajangersagaavoq kingusinnerpaamik Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinneranni ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi kingullermi nunatta karsiata naatsorsuutai kukkunersiukkat saqqummiunneqartassasut.

Nunatta Karsiata naatsorsuutaasa kukkunersiorneqartarnissaannut kukkunersiuisunik naalagaaffimmit akuerisaasunik Inatsisartut toqqaasimapput. Kukkunersiuisut naatsorsuutitut uppersaallutik atsiortussaapput. Tamanna naatsorsuutini takuneqarsinnaavoq.

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisup naalakkersuisut sinnerlugit naatsorsuutit Inatsisartunut saqqummiutissavai. Inatsisartut naatsorsuutit Nunatta Karsiata Naatsorsuutaasa Kukkunersiorneqartarnerannut Ataatsimiititaliamut, kukkunersiuiinnermut ataatsimiititaliamik taaneqartartumut, nassiuutissavaat. Kukkunersiuiinnermut ataatsimiititaliap kukkunersiuisut nalunaarutaat pissarsiarissavaa Naalakkersuisullu qinnuigalugit kukkunersiuisut nalunaarutaanni inassuteqaatinut oqaaseqaatinullu akissuteqarnissamut allaganngorlugu nassuiaasiussasut.

Kukkunersiuiinnermut ataatsimiititaliap aningaasartuutaasimasut isertitaasimasullu aningaasaliissutigineqarsimasunut naapertuuttumik atorneqarsimanersut, aningaasaliissutaasimasut aningaasaliissutissat akuersissutigineqarneranni naatsorsuutigisanut naapertuunnersut aamma Namminersorlutik Oqartussat naleqartitaat aningaasatigut illersorneqarsinnaasumik ingerlanneqarsimanersut nalilersussavai.

Tamakkua saniatigut kukkunersiuisut naalagaaffimmit akuerisaasut nalunaarutaannut aamma nalunaarummut Naalakkersuisut akissutaannut Kukkunersiuiinnermut ataatsimiititaliap isummissaaq.

Kukkunersiuiinnermut ataatsimiititaliap isumaliutissiissummik tunniussissaaq, isumaliutissiissut ataatsimiititaliap naatsorsuutitut isummerfigisaanik imaqassaaq. Isumaliutissiissut taanna Inatsisartut nunatta karsiata naatsorsuutaanik suliarinninnerannut ilaassaaq.

AQUTSISOQATIGIIT ATSIORNERI.

Ukiumoortumik nalunaarusiaq Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuu-taallu pillugit Inatsisartut Inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq kiisalu Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il. il. pillugit nalunaarut nr. 8, 27 februar 1995-imeersoq naapertorlugit tunniunneqarpoq. Malittarisassat taakku tunngavigalugit 2019-imut ukiumoortumik nalunaarusiaq isumarput malillugu sutigut tamatigut eqqortuusutut isigaarput.

Matumuuna nalunaarutigaaarput:

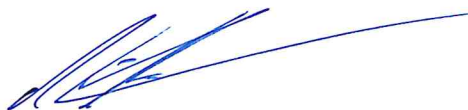
- Ukiumoortumik nalunaarusiaq eqqortumik takutitsisusooq – tassa imaappoq, ukiumoortumik nalunaarusiaq pingaarutilinnik minitaqanngitsoq imaluunniit kukkusunik paasissutissiinngitsoq
- Immikkut akuersissutigineqartut naatsorsuutit saqqummiunneqamerinut ilaatinneqartut inatsisinut aalajangersakkanullu allanut naapertuuttut kiisalu isumaqatigiissutit nalinginnaasumillu periutsit atorneqartut,
- Suleriaasissanik pilersitsisoqarsimasooq, taakkulu naapertorlugit ukiumoortumik nalunaarusiami aningaasat ilanngunneqarsimasut pissusissamisoorumik ingerlanneqarneri qulakkeerneqarlutik.

Ukiumoortumik nalunaarusiaq Inatsisartuni suliarineqassasooq inassutigineqarpoq.

Nuuk, 3. juli 2020

Vittus Qufaukitsoq

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisooq

Nikolai Sten Christensen

Naalakkersuisooqarfimmi pisortaq

2019 PILLUGU NALUNAARUT

UKIUMI ANGUSAT

Ukiumi angusat naatsorsuutit saqqummiussisarnerit assigiinngitsut marluk malillugit Nunatta Karsiata naatsorsuutaani ersersinneqarput. Taakku marluullutik tamarmik immikkut ersersippaat Namminersorlutik Oqartussat ukiumi angusarisimasaat.

Naatsorsuutit saqqummiinermi siullertut ukiumoortumik naatsorsuutit pineqarput.

Ukiumoortumik naatsorsuutit nassuiarneqarput Namminersorlutik Oqartussat ukiumi isertitaat aningaasartuutaallu (angusat naatsorsorneqarneri) – taakkulu killiffimmi oqimaaqatigiissitsinertut isigineqassapput, taakkunanilu Namminersorlutik Oqartussat ukiup naatsorsuiffiusup naalernerani aningaasaqarnikkut inissisimanerat akiliinnaassutsimullu naatsorsuinerit ukiumi aningaasat ingerlannerannik takutisiffiusut nassuiarneqarput.

Angusanik naatsorsuineri siulliullugu ukiumi ingerlatsineri angusat suliffeqarfiup nalinginnaasup ingerlatsineri angusaanut assersuunneqarsinnaasut naatsorsorneqassapput, takuuk naatsorsuinerit periuseq atorneqartoq pillugu immikkoortoq.

Ingerlatsineri angusat tamatuma kingorna suliffeqarfimmi taarsigassarsiat aningaasaliissutillu nikingassutaannut iluarsineqassapput, taamaalilluni IST-mi angusat (ingerlatsineq, sanaartorneq aamma taarsigassarsititsineq) takuneqarsinnaalissapput. Naggasiullugu Namminersorlutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffiutaannut, suliffeqarfinnut namminersortitanut kiisalu kommuninut taarsigassarsiat iluarsineqassapput, taamaalilluni Nunatta Karsiata IS-imi (ingerlatsineq aamma sanaartorneq) angusai takuneqarsinnaalissapput.

2019-imi Namminersorlutik Oqartussat pisortani kontumut pilersaarut ataatsimoorussaqq atulertpaat. Naalakkersuinnikkut anguniagassat, suliani pisortani immikkoortortat suliarisartagaasa, suliaasat qanoq ilillugit suliarisarnerisa, aningaasaqarnikkut killiliussat kingunerisassallu kiisalu angusarinqartut naalakkersuinnikkut anguniakkanut sanilliullugu anguneqartartut akornanni pitsaanagerusumik ataqatigiittoqarnissaanik Naalakkersuisut kissaateqarput. Kissaatigineqartut tamakku piviusunngortinneqassappata kontunut pilersaarut nutaaq pingaaruteqarluinnarluni inissisimavoq.

Pisortanili ataatsimoorussamik kontunut pilersaarut atulemerata kingunerissavaa isertitat aningaasartuutillu ukiut siuliini kisitsisinut toqqaannartumik assersuunneqarsinnaannginneri, taamaammallu ilanngunneqarsimanatik.

Suunerinut agguataarlugit ingerlatsineri angusat

Mio. kr.	2017	2018	2019
Isertitat			-7.424
Ingerlatsineri aningaasartuutit			7.010
Sanaartornerit aningaasaliinerillu			-359
Ukiumi ingerlatsineri angusat	-261	-90	-773
Taarsigassarsititsineri nikinganerit	57	-73	-35
Suliffeqarfinni aningaasaliinerit	0	48	671
IST-mi angusat	-204	-115	-137
Taarsigassarsititsinerit ilanngaaseereerluni	-26	-18	-5
IS-imi angusat	-230	-133	-142

- (minus) tassaapput isertitat akiliutigineqartullu, kisitsisit minusitaqanngitsut tassaallutik aningaasartuutit tunniunneqarsimasullu.

Naatsorsuutini suunerinut agguataarinermi 2019-imi ingerlatsinermut 773 mio. kr.-inik sinneqartoorfusimasooq takuneqarsinnaavoq, tamannalu 2018-imiit 683 mio. kr.-inik qaffasinneruvoq. Taamatut ineriartortoqarneranut pissutsit marluk pingaarnertut pissutaapput.

Namminersorlutik Oqartussat Air Greenland A/S-imit pissarsiat aqutigalugit 2019-imi 461 mio. kr.-inik immikkut ittunik isertitaqarsimavoq. Pissarsianit akiliutigineqartut kinguneratigut Air Greenlandimi piginneqataassutinik pisinermut atorneqarput, tamannalu Namminersorlutik Oqartussat taassuminnga kisimiillutik piginnittuulernerannik kinguneqarpoq.

Kalaallit Nunaanni mittarfiliortiternissanut danskit peqataanissaat pillugu isumaqatigiissummut ilaasumik aamma Danmarkip Nunattalu akornanni inuusutissarsiutitigut suleqatigiinnerup nukittunerulernissaanut atatillugu Namminersorlutik Oqartussat 2019-imi 88 mio. kr.-inik pissarsipput. Aningaasat 2019-imum isertitanut tamarmiusunut ilanngunneqarput.

Naatsorsuutit saqqummiunneqartut tullii tassaapput aningaasaliissutinut naatsorsuutit.

Aningaasaliissutinut naatsorsuutitigut nassuiarneqartarput aningaasaliissutinut (missingersuutit) naalakkersuinikkut aalajangerneqarsimasunut tunngatillugu ukiumi atuinerit. Taamaalluni aningaasaliissutinut naatsorsuutitigut takutinneqarpoq aningaasaliissutit malinneqarsimasut – taamalu Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnermik aqutsinerminni eqqortumik ingerlatsisut oqaatigineqarsinnaalluni..

Isertitat aningaasartuutillu soorunami ukiumoortumik naatsorsuutit assigivaat, ukiumoortumik naatsorsuutitigut ersersinneqarput isertitat aningaasartuutillu akornanni pissutsit aningaasaliissutinullu naatsorsuutitigut ersersinneqarlutik atuinerup aningaasaliissutillu akornanni pissutsit. Takussutissami tullinnguutumi takutinneqarpoq aningaasaliissutinut naatsorsuutit aningaasaliissutit suussusunut immikkoortiterneqarsimani.

Aningaasaliissutinut naatsorsuutit

	2017	2018	2019	2019	2019
Mio. kr.	Naatsorsuutit	Naatsorsuutit	Naatsorsuutit	Missinger-suutit	Nikingassuutit
Isertitassatut aningaasaliissutit	-6.945	-7.256	-7.740	-7.636	-104
Ingerlatsinermut aningaasaliissutit	2.866	2.956	2.998	3.045	-47
Aningaasaliissutit inatsisitigut pisussaaffigisat	1.006	1.020	1.062	1.066	-4
Tapiissutitut aningaasaliissutit	2.158	2.578	3.010	3.000	10
Sanaartornermut aningaasaliissutit	712	587	532	568	-36
IST-mi angusat	-204	-115	-137	43	-180
IS-imi angusat	-230	-133	-142	48	-190

- (minus) Naatsorsuutini missingersuutinilu isertitat takutinneqarput Nikingassutini takuneqarsinnaapput missingersuutinut sanilliullugu aningaasartuutikinneruffiit isertitaqarneruffiilluunniit aningaasartaat.

43 mio. kr.-nik amigartooruteqarnissaq missingersuutigineqaraluartoq 2019-imi IST-imi angusat, ilassutitut aningaasaliissutit ilanngullugit 137 mio. kr.-nik sinneqartoorfiupput, tamannalu 180 mio. kr.-inik angusanut pitsanngoriaataavoq.

Immikkoortut tulliini aningaasaliissutit suussusii ataasiakkaarlugit erseqqinnerusumik nassuiarneqarput. Missingersuutigineqartunit nikingassutit annertunerusut nassuiarneqarnissaat qitiutinneqassaaq.

ISERTITASSATUT ANINGAASALIISSUTIT

Isertitassatut aningaasaliissutitigut Naalakkersuisunut ilaasortaq akisussaasoq piginnaatinneqarpoq inatsisitigut pisussaaffigisanik taamatullu inatsisitigut pisussaaffinggisani isertitaqartarnissamut. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanut naalagaaffiup ataatsimoortumik tapiissutai kiisalu akileraarutit akitsuutillu isertitassatut aningaasaliissutit naatsorsuusiorneqassapput.

Isertitassatut aningaasaliissutit naatsorsuutit aningaasanut inatsimmi kingusinnerusukkullu ilassutit aningaasaliissutini naatsorsuutigineqartumit 104 mio. kr.-nik pitsaanerupput.

Isertitassatut aningaasaliissutit

Mio. kr.	2019	2019	2019
	Naatsorsuutit	Missing-ersuutit	Nikingassu-t
Akileraarutit akitsuutillu	-2.438	-2.385	53
Pisortat oqartussaaffeqarfiinit nuussinerit	-4.235	-4.232	3
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	-10	-9	1
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsineq	-818	-775	43
Pilersuineq	-223	-221	1
Allaffissorneq	-16	-13	3
Isertitassatut aningaasaliissutit katillugit	-7.740	-7.636	104

Namminersorlutik Oqartussat 2019-imi isertitaasa 55 pct.-iisa missaanniittut imaluunniit 4235 mio. kr.-it naalagaaffimmit ataatsimoortumik tapiissutit, EU-mit isertitat aamma isumaqatigiissutigalugit isertitat allat aqutigalugit pisortani oqartussaasut nuussinerannit pisuupput.

Akileraarutit akitsuutillu missingersuutigineqartunit 53 mio. kr.-nik isertaqarfiunerupput, missingersuutigineqartunit sanilliullugu tamanna 2 %-imik pitsaaneruvoq. Iluanaaruteqarnerunermut toqqaanngitsumik akileraarutit naatsorsuutigisamit qaffasinnerusimanerat pingaarnertut pissutaapput.

Toqqaanngitsumik akileraarutini nikingasoqarnera eqqusuinermit akitsuutinit, naqissusiinermut akitsuutinit, motorinut akitsuutinit, sulisoqarnermut akitsuutinit kiisalu qaleralinnut akitsuutinit isertitaqartoqarnerusimanera pissutaavoq.

Akileraarutit akitsuutinullu allanut tunngatillugu 2019-imut aningaasanut inatsimmi ilimagineqartunit sanilliullugu annikitsuinnarmik nikingasoqarsimavoq.

Inuussutissarsiutinik ineriartortitsinissami nikingassutit Nuummi Ilulissanilu mittarfinnut tunngatillugu Kalaallit Airports International A/S-imut tunniussinermit isertitat pissutaanerupput.

INGERLATSINERMUT ANINGAASALIISSUTIT

Suliffeqarfinnut allaffissornermilu immikkoortortanut ilanngaaseereerluni ingerlatsinikkut aningaasartuutit akilerneqarnissaannut ingerlatsinikkut aningaasaliissutit sinaakktissanut aningaasaliissutitut tunniunneqartarput.

Ingerlatsinermut aningaasartuutit siunertanut agguataarlugit

Mio. kr.	2019	2019	2019
	Naatsorsu- utit	Missin- gersuut -it	Nikingass -ut
Akileraarutit, akitsuutit nuussinerillu	79	79	0
Naalackersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerat	111	128	17
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	381	390	9
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsineq	121	108	-13
Isumaginninnermut tunngasut	85	57	-28
Peqqissuseq	1.484	1.475	-9
Teknikkimut, avatangiiisut pilersaarusiormullu tunngasut	98	81	-17
Sunngiffik, kulturi upperisarlu	89	91	2
Attaveqaatit	13	17	4
Pilersuineq	15	20	5
Upalungaarsimaneq pinerluttunullu isumaginnittoqarfik	1	1	0
Nunanut allanut sullissiveqarfik/Nunani tamalaani ingerlatat	41	38	-3
Allaffissorneq	480	526	46
Siunertat allat	0	34	34
Ingerlatsinermut aningaasaliissutit katillugit	2.998	3.045	47

2019-imi ingerlatsinermut aningaasartuutit ataatsimut aningaasaliissutaasunit 47 mio. kr.-inik ikinnerupput, tamannalu missingersuutitut sanilliullugu 1,5 %-imik nikinganeruvoq (atuinikinnerussutit).

2019 ukiuvuq siulleg aningaasartuutit siunertat malillugit nalunaarsuiffiusoq, takuuk tabeli tullinnguuttuniittoq. Taamaammatt nikingassutit ilaat atuinerup missingersuutigineqartuniit siunertanut allanut nalunaarsorsimanera pissutaatinneqarsinnaavoq. Inuussutissarsiutinik ineriartortitsinermi, Isumaginninnikkut siunertani, Peqqissutsimut, Teknikkimut pilersaarutinullu kiisalu Allaffissornermi siunertanilu allani nikinganerit taamatut pisoqarneranut pingaarnertigut pissutaatinneqarpoq.

Inuit oqartussaaqataanerannut tamallu oqartussaaqataanerannut atuinikinnerussutit tamarmiusut (17 mio. kr.-nit) ilaatigut Inatsisartut Allattoqarfianni, Naalackersuisup Siulittaasuata Naalackersuisoqarfiani aamma Naalackersuisuni atuinikinnerusoqarsimaneranut pissutaatinneqarput.

Ineriartortitsinermut ilinniarnernullu atuinikinnerussutini tamarmiusuni (9 mio. kr.-nit) ilaatigut isumaginninnermut suliassaqaarfimmi ilinniarnernut aningaasanik ikinnerusunik atuisoqarsimanera pissutaatinneqarpoq.

Atuinikinnerussutit sinneruttut siunertani sinneruttuni nikingasoqalaarnera tunngavigalugu agguataarneqarput.

ANINGAASALIISSUTIT INATSISITIGUT PISUSSAAFFIGISAT

Inatsisitigut pisussaaffigalugit aningaasaliissutit tunniunneqassapput immikkut inatsisitigut aalajangersaasoqarsimatillugu, tiguisussat aalajangersimasut pisassanut aalajangersimasunut piginnaatitaaffeqartut aamma tunniussassat annertussusissaat imaluunniit naatsorsorneqarnerinut tunngavissat immikkut inatsisitigut aalajangersarneqarsimatillugit.

Aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffigisat siunertanut agguataarneqarput

Mio. kr.	2019	2019	2019
	Naatsorsu- utit	Missingers -uutit	Nikingas sut
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	190	188	-2
Isumaginninnermut tunngasut	675	688	13
Peqqissuseq	38	30	-8
Allaffissorneq	156	156	0
Siunertat allat	3	4	1
Aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffigisat katillugit	1.062	1.066	4

2019-imi aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffigisat aningaasaliissutaasunit ataatsimut 4 mio. kr.-inik ikinnerupput, tamannalu missingersuutaasunut sanilliullugu 0,4 %-imik nikinganeruvoq (atuinikinnerussutit). 4 mio. kr.-inik nikingasoqarneranut isumaginninnikkut siunertanut atuinikinnerusoqarsimanera aamma peqqinnissaqarfimmi atuinikinnerusoqarsimanera pingaarnertigut pissutaatinnearpoq.

Isumaginninnikkut siunertani atuinikinnerusoqarsimaneranut (13 mio. kr.-nit) ilaatigut ineqarnermut tapiissutinut aningaasartuutit naatsorsuutigisamiit ikinnerusimanerat pissutaavoq. Pisartagallit akit aningaasarsiornikkullu pissutsit allanngorarnerannit ineriartornerannilluunniit aamma isumaginninnikkut ikiorsiissutinik allanik aaqqissuusseqqinnernit maannakkut isertitamikkut annertuumik sunnerneqartarput.

Peqqinnissaqarfimmi atuineroqarsimaneranut (8 mio. kr.-nit) pinerluttulerinermi inatsit malillugu inissinneqartut naatsorsuutigisamit amerlanerusimanerat kiisalu kommunit aningaasartuutigineqartunut akiligassanik ukiunut siuliinut tunngassuteqartunik nassiusaqarsimanerat pingaarnertut pissutaatinnearput.

TAPIISSUTITUT ANINGAASALIISSUTIT

Tapiissutitut aningaasaliissutini Naalackersuisup akisussaasuusup aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffiunngitsutut isikkulinnik aningaasartuuteqarsinnaanera piginnaatitsissutaavoq. Aningaasartuutit tapiissutitut isikkoqarsinnaapput, suliffeqarfimnulli aningaasanik aningaasaliissutaasinnaallutik, ernianut aningaasartuutaasinnaallutik, ernianut tapiissutaasinnaallutik, inuussutissarsiutinut tapersiissutaasinnaallutik, isumakkeerinerusinnaallutik taarsigassarsiarititaasinnaallutillu.

Tapiissutitut aningaasartuutit siunertanut agguataarlugit

Mio. kr.	2019	2019	2019
	Naatsorsu utit	Missing ersuutit	Nikingass ut
Akilerarutit, akitsuutit nuussinerillu	1.490	1.490	0
Naalackersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerat	27	28	1
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	91	99	8
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsineq	673	737	64
Isumaginninnermut tunngasut	98	107	9
Teknikkimut, avatangiisinut pilersaarusiormullu tunngasut	16	16	0
Sunngiffimmi sammisassat, kulturi upperisarlu	165	169	4
Attaveqaatit	69	69	0
Pilersuineq	242	242	0
Nunanut allanut sullissiveqarfik/Nunani tamalaani ingerlatat	8	8	0
Allaffissorneq	131	39	-92
Siunertat allat	0	-4	-4
Tapiissutitut aningaasaliissutit katillugit	3.010	3.000	-10

2019-imi tapiissutitut aningaasartuutit aningaasaliissutaasunit ataatsimut 10 mio. kr.-inik ikinnerusimapput, tamannalu missingersuutaasunut sanilliullugu 0,3 %-imik nikinganermut (atuinikinnerunermut) naapertuuppoq.

2019 ukiuvoq siulleg aningaasartuutit siunertat malillugit nalunaarsuiffiusoq, takuuk tabeli tullinnguuttuniittoq. Taamaammatt nikingassutit ilaat atuinerup missingersuutigineqartuniit siunertanut allanut nalunaarsorsimanera pissutaatinneqarsinnaavoq. Tamanna pingaartumik inuussutissarsiutinik ineriartortitsinerni allaffissornermilu nikingassutitut atuuppoq.

Ineriartortitsinernut ilinniarnernullu atuinikinnerusoqarsimaneranut (8 mio. kr.-nit) ilinniagaqarnersiutit pillugit nalunaarutip allanngortinnera immikkut tunniunneqartartut naatsorsuutigisamit apparfiunerusimanerat pingaarnertut pissutaavoq.

Isumaginninnikkut siunertanut atuinikinnerusoqarsimaneranut (9 mio. kr.-nit) Majoriap utertitsequssutinik ikinnerusunik kommunineersunik naatsorsuutigisamit ikinnerusunik tigusaqarsimanera pingaarnertut pissutaavoq. Tamatuma saniatigut suliniutissat kinguaattoorfusimanerat pissutaalluni suliniutissat arlallit 2020-mut kinguartinneqartariaqarsimapput.

Atuinikinnerussutit sinneruttut siunertani allani nikingassuteqartilaarlugit agguataarneqarsimapput.

SANAARTORNERMUT ANINGAASALIISSUTIT

Sanaartugassanut aningaasaliissutitigut Naalakkersuisunut ilaasortaq akisussaasoq piginnaatinneqarpoq pigisanik aalaakkaasunik pisinnermut, sanaartornermut, sanaartukkanut taarsigassarsitsinnermut, sanaartukkanut tapiissuteqarnermut, iluarsaassinnermut allanullu atatillugu aningaasartuuteqarnissaanut.

Sanaartornermut aningaasartuutit siunertanut agguataarlugit

Mio. kr.	2019	2019	2019
	Naatsorsuu -tit	Missing -ersuutit	Nikingassu -t
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	59	49	-10
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsineq	21	21	0
Isumaginninnermut tunngasut	46	46	0
Peqqissuseq	90	90	0
Teknikkimut, avatangiisinut pilersaarusernermullu tunngasut	78	98	20
Sunnigiffimmi sammisassat, kulturi upperisarlutik	6	6	0
Attaveqaatit	70	50	-20
Pilersuineq	209	201	-8
Siunertat allat	-46	7	53
Sanaartornermut aningaasaliissutit katillugit	532	568	36

2019-imi sanaartukkanut aningaasaliissutini tamani atuineq aningaasaliissutaasunit ataatsimut 36 mio. kr.-inik annikinnerusimavoq, tamannalu missingersuutaasunut sanilliullugu 6,3 %-imik nikinganeruvoq (atuinikinnerussutit).

Atuinikinnerunermi pingaarnertut Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmiit kingumut nuussinerit pissutaatinneqarput. Sanaartortitsineq atuinikinnerussuteqarfimmi naammassineqaraangat atuinikinnerussutit siunertanut allanut isertitatut kingumut nuunneqartarput.

Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi missingersuusiaaseq ukioq 2000-miit pilersinneqarpoq, tassunga ukiumoortumik suliniutigineqartunut ataasiakkaanut sanaartornermut aningaasaliissutit akuersissutigineqartut nuunneqartarlutik. Taamaalilluni ukiuni ataasiakkaani sanaartormissamut aningaasaliissutissat akuersissutigineqartut aningaasartuutissat naatsorsuuserneqartarput. Sanaartukkat naammassiortorneqamerat ilutigalugu aningaasaateqarfimmi aningaasartuutit ilanngaatigineqartassapput.

Sanaartugassanik suliniutissat aalajangersimasut 2019-imut ukiunullu siusinnerusunut aningaasaliissutinut inatsisini ilanngunneqarsimasut suliarineqarnissaannut inaarsarneqarnissaannullu Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi aningaasat immikkoortinneqarput. Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfik pillugu nassuiaat naatsorsuutinut ilanngussatut ilanngunneqarpoq.

Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi aningaasat uninngasuutigineqartut 2019-ip naanerani katillugit 1.292 mio. kr.-upput, tassa 2018-imut sanilliullugu 53 mio. kr.-nik appariartoqarpoq.

NAALAKKERSUISOQARFINNIT NALUNAARUTIT

NAALAKKERSUISUT SIULITTAASUATA NAALAKKERSUISOQARFIA

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia Naalakkersuisut Siulittaasuannik Naalakkersuisullu allattoqarfiannik naalakkersuinikkut kiffartuussinermik isumagisaqarpoq.

Naalakkersuisoqarfiup aaqqissuussaanerani immikkoortortat makku ilaapput:

- Aqutsisunut Allattoqarfik, matumani Naalakkersuisunut Allattoqarfik
- Inatsisilerinermut immikkoortortaq
- Siulersuisut allatseqarfiat
- Nunamut namminermut immikkoortortaqarfik
- Tusagassiivik
- Aatsisartut nuutsisarfillu

Københavnimi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia namminerisaminik suliassaqaarfik 12-imi missingersuuteqarpoq, taannalu naalakkersuisoqarfimmu ilaavoq.

Siunertat

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia Naalakkersuisut Siulittaasuannik Naalakkersuisullu allattoqarfiannik naalakkersuinikkut kiffartuussinermik isumagisaqarpoq.

Taakku saniatigut Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiata Qitiusumik Allaffeqaarfimmi susassaqaarfinni arlalinni naalakkersuinikkut aqutseqataasarpoq ataqatigiissaareqataasarlunilu.

Pingaarnertut suliassat

Aqutsinermut allattoqarfiup Naalakkersuisut Siulittaasuannik Naalakkersuisullu allattoqarfiannik naalakkersuinikkut kiffartuussinissaq qulakkiissavaa, tassunga ilanngullugit Naalakkersuisuni naalakkersuinikkut suliniutinik ataqatigiissaarineq aamma Naalakkersuisut aalajangiinermut tunngaviisa pitsaassusaannik qulakkeerinnineq.

Aqutsinermut allattoqarfik Inatsisilerinermut immikkoortortaq peqatigalugu Naalakkersuisut Inatsisartunut suliassanngortitaannik qulakkeerinnittarpoq. Aammattaaq missingersuutitut ilanngussat suliarineqarnissaat, ingerlaavartumik missingersuutit malitseqartinneqartarnissaat kiisalu naalakkersuisoqarfimmi sulisoqarnermik aqutsinissaq Allattoqarfiup akisussaaffigai. Suliassaqaarfik immikkut ittumik inissisimasoq tassaavoq aatsitassanut suliffissuaqarnermullu kiisalu suliassaqaarfiup iluani pilersaarutitut atatillugu arlaannaannulluunniit attuumassuteqaanngitsumik paasiniaasussanut aningaasanik tapiissutit.

Inatsisartut inatsisissaattut kiisalu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutissaattut siunnersuutaannik Inatsisilerinermut Immikkoortortaq inatsisitigut teknikkikkut suliassartaasunik suliaqartarpoq. Aammattaaq Inatsisilerinermut Immikkoortortaq

inatsisitigut apeqqutitut tunngatillugu Naalakkersuisut Siulittaasuannut,
Naalakkersuisunut kiisalu naalakkersuisoqarfinnut allanut siunnersuisuuvuq.

Ingerlatseqatigiiffinnut allattoqarfik Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat aktiaateqarluni tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit piginneqataaffinik isumaginnittuuvuq. Immikkoortortaqaqarfup aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnut Namminersorlutik Oqartussanit tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit pigineqartunut tunngatillugu Naalakkersuisut piginnittutut aamma politikikkut suliniutit atuutsinniarnernik ataqatigiissaarisuuvuq.

Nunamut namminermut immikkoortortaqaqarfup kommunit aqutsinerannik nakkutilliisarnermut tunngasut pingaarnertut isumagisarpai. Tassunga atatillugu KANUKOKA-p atorunnaarsinneqarnerata kingorna siunnersuisarnermut suliassat arlallit isumagisarilersimavai. Aammattaaq Nunamut namminermut immikkoortortaqaqarfik siunnersuisooqatigiinnut, ataatsimiititalianut il.il. arfineq marluusunut, tassunga ilanngullugit Nakkutilliisoqarfimmu, Qinersinermut Ataatsimiititaliamut, Qinigaasinnaassuseq pillugu Ataatsimiititaliamut Naalakkersuinikkullu Ataqatigiissaarisartoqatigiinnut allattoqarfiuvuq.

Tusagassiiq Namminersorlutik Oqartussat paasissutissiisarnermut immikkoortortaraat aamma Naalakkersuisunut qitiusumillu allaffeqarfissuarmut kiffartuussisuulluni. Tassunga ilanngullugit Namminersorlutik Oqartussat pillugit pingaarnertut paasissutissanik ingerlatseqqittarneq, tusagassioffinnut attaveqarnerup ataqatigiissaarneqarnissaa aamma avataaniittunik attaveqarneq pillugu siunnersuineq.

Aamma qitiusumik allaffeqarfimmi aatsisartut oqarasuaatinillu nuutsisarfik Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiani immikkoortortaapput.

Anguniakkanik naammassinnineq

Inatsisilerinermut immikkoortortaqaq 2019-imi Inatsisartut inatsisaannut siunnersuutit 42-rut Namminersorlutillu Oqartussat nalunaarutaannut siunnersuutit 30-t inatsisitigut pitsaassusaanik inatsisitigullu periutsinik misissuiffigineqarput.

Ullormi 1. januar 2019-imi Namminersorlutik Oqartussat aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinni katillugit 14-imi piginneqataassuteqarput, taakkunanilu piginnittuuneq Ingerlatseqatigiiffinnut Allattoqarfimmiit isumagineqarpoq.

Ingerlatseqatigiiffinnut allattoqarfik 2019-imi nammineq suliassaqaqarfimmi iluani annertuunik marlunnik suliaqarsimavuq.

Aappa Air Greenlandip aktiaataanik pisineq taamaalillunilu Namminersorlutik Oqartussat piginnittuunerat 1/3-miit 100 procentimut allannngortinneqarluni. Aappaa Kalaallit Airports A/S suleqataaffiginissaanut peqataaneq, taakku qallunaaniit peqataaffigineqarnissartik qulakkeereerpaat Kalaallit Airports International A/S-imi 33 1/3 %-imik piginneqataaffigineqarluni.

Ingerlatseqatigiiffinnut immikkoortortaqaqarfik piginnittuuneq pillugu ingerlatseqatigiiffiit aqutsisuinik ulluinnami attaveqateqartarpoq. Ukiumoortumik ataatsimeersuarnermi Naalakkersuisut piginnittutut suliaqartarput, ilaatigut ukiumoortumik nalunaarusiat akuersissutigalugit aammalu iluanaarutinit akiliutissatut

siunnersuutininik isummertarlutik. Iluanaarutinit akiliutigineqartunit aamma iluanaarutinit akileraarutininik utertitsinermit Namminersorlutik Oqartussat 2019-imi 217 mio. kr.-nik Aningaasanut inatsimmi konto pingaarnermut 10.13.10-mut isertitaqarsimapput.

Siulersuisut ukiumoortumik isumasioqatigiissinneqartarput, taakkunani Naalakkersuisut ingerlatseqatigiiffinni aqutsisut peqatigalugit ingerlatseqatigiiffiit ineriartornerannut inuiaqatigiinnilu suliaasaannut tunngatillugit piffimmi sammisassat oqaluuserineqartarput.

Allattoqarfiup suliaqarfianut suliaasaannullu tunngatillugit allagaatit attuumassutillit Ingerlatseqatigiiffinnut allattoqarfiup nittartagaani nutarterneqartuarput.

Nunamut namminermut immikkoortortaqarfiup 2019-imi qinersinermit inatsit nutarterineqarnera qitiutissimavaa, tassanilu kommunillu nakkutilliinerit aamma kommunit ilaanni arsaarinnissuteqarnissamik suliamik ataatsimik peqarsimallutik.

Paasissutissiisarfik Tusagassiivik avammut illullu iluani attaveqatigiinnermut tunngatillugu Naalakkersuisunut qitiusumillu allattoqarfimmut sullissiviullunilu siunnersuiffiuvoq. Tusagassiiviup akisussaaffigai Namminersorlutik Oqartussat pillugit paasissutissanik pingaarnernik saqqummiussinissaq aamma tusagassiorfinnut attaveqarnissamik ataqatigiissaarinissaq.

ANINGAASAQARNERMUT NAALAKKERSUISOQARFIK

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup (AN) Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarneq pillugu sanaartugassanillu pilersaarusiortarneranni kiisalu aningaasaqarnermik aamma aaqqissugaanermik ingerlatsinermik nalinginnaasumik nalilersuisarneranni suliassat pingaarnerit isumagisarai. Taakku saniatigut kommunit aningaasaqarnerannik nakkutilliisuvoq. Naalakkersuisoqarfimmi aqutsisoqarfiit akileraartarnermi akitsuusiisarnermilu suliassat, aningaasaqarnermi sulisoqarnermilu suliassat kiisalu kisitsisitigut paasissutissat isumagisarpaat.

Naalakkersuisoqarfiup suliassaqaarfia 2019-imi ima aaqqissuussaavoq:

- Naalakkersuisoqarfik (AN) ukuninnga immikkoortortaqaqpoq Aqutsisoqarnermi Allatseqarfik, Inatsisilerinermik immikkoortortaqaqfik, Aningaasaqarinnikut pilersaarusiortarnermut Immikkoortortaqaqfik, Tunngaviusumik inatsisissaq pillugu immikkoortortaqaqfik kiisalu Nuna tamakkerlugu pilersaarusiortarnermut immikkoortortaqaqfik.
- Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik (ASA)
- Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik (AKA)
- Naatsorsueqqissaartarfik
- Asiaq – Kalaallit Nunaanni Misissueqqaarnerit (Suliffeqarfik namminersortitaq)
- Ataatsimut aningaasaqarnermut sulisoqarnermullu aqutsinermi IT-kkut aaqqissuussinermut immikkoortortaq

Siunertat

Politikikkut sullissineq AN-ip akisussaaffigaa, matumani ilaatigut aningaasaqarnermut akileraartarnermullu politiki, aaqqissuusseqqinneq, kommunit aningaasaqarnerannik nakkutilliineq kiisalu nuna tamakkerlugu sanaartorfissanik pilersaarusiorneq.

Tunngaviusumik inatsisissaq pillugu immikkoortortaqaqfiup immikkoortortaqaqfimmuut tunngasut pillugit apeqqutinut tunngatillugu Naalakkersuisunut naalakkersuinikkut kiffartuussisarneq akisussaaffigaa, Tunngaviusumik inatsiseqalernissamut isumalioqatigiissitap allaffeqarfiata Tunngaviusumik inatsiseqalernissamut isumalioqatigiissitap sullinnissaa akisussaaffigalugu.

Nunatta karsiata naatsorsuutai, sulisoqarnermi pissutsit kiffartuussinermilu suliassat, taakkununga ilanngullugit illuutitut aqutsisoqarfik pisiortortarnerlu ASA-p akisussaaffigai.

AKA akileraarutininik, akitsuutinik akiliisitsiniarnermillu ingerlatsinermut akisussaasuvoq. Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup nalunaarusiaa suliassaqaarfik 24-p ataani takuneqarsinnaavoq.

Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik pisortatigoortumik kisitsisitigut paasissutissanik suliaqartarnermut akisussaasuvoq.

Asiaq Kalaallit Nunaata avatangiisaanik nunap assiliortuuvoq aamma kommuninut, Naalakkersuisunut, atuisunut suleqatigisanullu paasissutissanik atuuttunik ilisimatitsisarpoq. Asiap piginnaasai ilisimasaalu ilisimasassarsiornermi sulianut ilisimasalittullu siunnersuinnermut aamma atorneqartarput.

Pingaarnertut suliassat

Naalakkersuisoqarfik

Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarneq pillugu sanaartugassanillu pilersaarusiortarneranni suliassat pingaarnerit isumagisarai, tassunga ilanngullugu aningaasaqarnermi politikimut tunngatillugu aammalu siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu attassinnaasumik aningaasaqarnermik ineriartortitsinissamut tunngatillugu missingersuutininik ataqatigiissaarineq.

Aningaasaqarnermut Immikkoortortaqrarfiup Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnikkut pilersaarusiortarnerat isumagisaraa, tassunga ilanngullugit aningaasaliissuteqartarnermi inatsisinik aqqissuussineq, aningaasaqarnermik ingerlatsinerimut aningaasaqarnermullu politikeqarnermut atatillugit suliassat, ataatsimoortumik tapiissutit pillugit kommuninik isumaqatiginniarnerit, Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnikkut naalagaaffimmut atassuteqarnerat, taarsigassarsisarnerit kiisalu aningaasaqarnermik aqqissuussaaneermillu nalinginnaasumik nalilersuisarnerit, akileraartarnermik ingerlatsinerim suliassat aningaasaqarnikkullu aqqissuusseqqinnerit. Tamakkua saniatigut kommunit aningaasaqarnerannik nakkutilliisarneq kiisalu pisortat ingerlataqrarfiini pitsaanerumik aningaasaqarnermik aqutsinissaq pillugu suliniutit akisussaaffigai. Kommunit aningaasaqarnerat nakkutigineqarneri Nunamut namminerimut immikkoortortaqrarfik Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiaata ataaniittoq suleqatigalugu ingerlanneqarpoq.

Nuna tamakkerlugu pilersaarusiortarnerimut immikkoortortap pilersaarusiornissaq nunaminertamillu atuinissaq pillugit Namminersorlutik Oqartussat suliassat isumagisarpai, tassunga ilanngullugit tunngaviumik paasissutissat aamma immikkoortunut pilersaarutigineqartut ataqatigiissaarneqarnissaat. Nuna tamakkerlugu pilersaarusiornermi pineqarpoq nunaminertamik atuinissamut pitsaasunik atugassaqrartitsinissaq aamma nuna tamakkerlugu nunaminertatigut inissisimaneq pillugu erseqqissaanissaq, assersuutigalugu Namminersorlutik Oqartussat ingerlataqrarfini pilersaarusiornerat kommunini pilersaarusiornernut ataqatigiissaarneqassalluni. Taakku saniatigut immikkoortortaq nunap assiliornissaanik aamma nunap sannaa pillugu paasissutissanik inerisaanermik akisussaaffeqrarluni assiliortutut oqartussaasuvoq. Immikkoortortaqrarfik aamma Namminersorlutik Oqartussat FN-ip nunarsuaq tamakkerlugu anguniagaannut atatillugu suliniutaat pillugit ilisimasanik katersivoq (SDG-2030). Kiisalu immikkoortortaqrarfiup nuna tamakkerlugu paasissutissiisarfik NunaGIS ineriartornissaa pingaarnertut akisussaaffigalugu.

Tunngaviumik Inatsisissaq pillugu Immikkoortortaqrarfik namminiilivinnissamut tunngassuteqartunik Naalakkersuisunut naalakkersuinikkut kiffartuussisarneq akisussaaffigalugulu Naalakkersuisut Tunngaviumillu inatsisitaarnissamut isumalioqatigiissitap akornanni attaveqaataavoq. Immikkoortortaqrarfik namminiilivinnissaq pillugu innuttaasunik ataatsimiitsinerit piareersarnerinut ingerlanneqarnerinullu kiisalu tamanna aqutigalugu namminiilivinnissamut ineriartornerimut piginneqataanermik akisussaqaataanermillu pilersitsiniarluni innuttaasut peqataanissaat siunertaralugu ilisimatusarnikkut innuttaasunullu attaveqarnikkut atortussanik il.il. ineriartortitsinerimut akisussaasuvoq. Immikkoortortaqrarfiup aamma aallarniutaasussamik namminersorneq pillugu inatsimmi allattorsimaffimmi I-mi aamma II-mi ajornangippat sorliit oqartussaaffigilernissaannut sulissuteqarnissamut erseqqissaqaataasussamik, ataatsimut takussutissiornissaq akisussaaffigaa.

Tunngaviumik inatsiseqalernissamut isumalioqatigiissitap allattoqarfia Tunngaviumik inatsisitaarnissamut isumalioqatigiissitamut allattoqarfittut kiffartuussissaq. Tamatumani ilaatigut pineqarput tunngaviumik inatsisissamut missingiutip suliarinissaa, isumalioqatigiissitamut siunnersuineq sullissinerlu, ataatsimiinnissanik piareersaneq malitseqartitsinerlu kiisalu paasitisiniaanermi suliassat.

Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit

Naalackersuisut aningaasaqarnikkut politikip arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsunik nalilersorneqartarnissaa qulakkeerniarlugu missingersuusiormermi naatsorsuusiormermilu inatsisit naapertorlugit Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiinnik pilersitsisimapput. Akit aningaasaqarnikkullu pissutsit allanngorarnerannik aningaasaqarnikkullu politikip attanneqarsinnaanera Siunnersuisoqatigiit naliliiffigissavaat, taamatullu aamma atugarissaarnikkut sullississutinut aningaasalersuineq nalilersussallugu. Siunnersuisoqatigiit misissueqqissaarnertik kaammattuutitillu pillugit ukiumoortumik nalunaarusiortarput Naalackersuisuniillu qinnuigineqarnermikkut aningaasaqarnermut tunngasunik pingaarutilinnik siunnersuisinnaallutik.

Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit arfinilinnik Naalackersuisunit toqqarneqartunik siulittaasoqarpoq. Tamatuma saniatigut siunnersoqatigiit 14-it tikillugit ilaasortaasuutitaqarpoq, taakkulu Aningaasaqarnermut Siunnersoqatigiit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 10, 24. Juli 2019-imeersoq naapertorlugit toqqarneqarput. Siunnersuisoqatigiinnut allattoqarneq Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfimmit isumagineqarpoq.

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik akileraarutinik akitsuutinillu akiliisitsiniartarnermik isumagisaqartarpoq. Akileraarusiinnermut akitsuusiinnermullu suliassaqarfimmut ilaapput akileraarutinut A-nut aamma B-nut akileeqqusisarneq akileraarusiisarnerlu, siumoorutit, nalunaarsuineq, inunnik ingerlatseqatigiiffinnillu akileraarusiineq kukkunersiinerlu, akitsuutinik akileeqqusisarneq nakkutilliinerlu, soorlu aqutsisoqarfiup nakkutigisarigai nioqutissanik eqqussuineq, taakkununga ilanngullugit aanngajaarniutinut tunngatillugu nakkutilliineq.

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik suliffeqarfinnik CVR-imut (Suliffeqarfinnik Qitiusumik Nalunaarsuiffik) nalunaarsuisarnermut taakkunungalu tunngasunut allattoqarfiuvoq.

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik Namminersorlutik Oqartussanut, kommuninut, INI-mut. Nukissiorfinnut il. il. akiitsunik kiisalu nunanut avannarlernut akiligassanik akiliisitsiniartarpoq.

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik – ASA

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik ataatsimoortumik isiginninnermigut, pisariunngitsumik aaqqiissuteqarnermigut aamma tatiginnissuseqalersitsinermigut Kalaallit Nunaata ineriartornissaannut inuaqatigiit pisuussutaannik nukittunerulersitsisutut ilisimaneqalissaaq.

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik sullissinnermik suliassanik Namminersorlutik Oqartussani kommuninilu ingerlatsinnermut tapertaasunik arlalissuarnik ingerlatsinnermut ineriartortitsinnermullu akisussaasuvoq. Suliassat qitiusumik isumagineqarnissaannik siunertaqarneq suliamik ilisimannippalaartumik ingerlatsinissamut tapertaavoq suliassallu pitsaanerpaamik naammassineqarnissaat qularnaarlugu. Immikkoortut pingaarnerit isumagineqartut tassaapput Nunatta Karsiata naatsorsuutai, sulisunik aqutsinnermi suliassat ataatsimoorussat, tassunga ilanngullugit pisortanut tunngasuni isumaqatigiissutinik isumaqatigiinniarnit isumagineqarneri, sullissinerillu allat.

Naatsorsueqqissaartarfik

Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik kisitsisitigut paasissutissiinnermi qitiusumik oqartussaasuvoq. Naatsorsueqqissaartarfiup inuaqatigiit tungaasigut ineriartornerup

misissuqqissaarnissaanut, naalackersuinikkut aqutsinermilu aalangiinernut kiisalu pilersarusiornermut tunngavigineqartartut qulakkeerneqarnissaat anguniagaraa. Naatsorsueqqissaartarfiup pingaarnertigut akisussaaffigineqarnera siulersuisunit isumagineqarpoq, taakkulu inuiaqatigiinni pissutsinik ilisimasaqartunik tallimanik ilaasortaqrput. Kisitsisitigut paasissutissiineq pillugu inatsit naapertorlugu siulersuisut suliffeqarfiup ingerlatsinera pillugu ukiumut ataasiarlutik Naalackersuisunut nalunaaruteqartarput. Nalunaarut Naatsorsueqqissaartarfiup nittartagaatigut tamanut saqqummiunneqassaaq.

Asiaq – Kalaallit Nunaanni Misissueqqaarnerit

Asiaq ukununga akisussaasuvoq

- Illoqarfii nunaqarfillu assiliornissaat (aamma nunap assinganik ilaartuinissaq neqeroortigisarpaat)
- Imermik imertakkamik pissarsiviit assiliornissaanut erngullu nukinganik nukissiornermut periarfissarsiornermut atorneqartartunik imermit tunngasunik nakkutillineq misissueqqissaarneq siunnersuinerlu.
- Nammineq silasiorfinniit silap pissusaanik nakkutillineq. Sila pillugu paasissutissat internet aqutugalugu paasissutissiisutiginerartarput, silallu qanoq innissaanut, illoqarfimmut pilersarusiornermut ilisimatusarnikkullu siunertanut arlallipassuarnut atorneqartarlutik.
- Umiarsualiviit, timmisartoqarfiit, aatsitassarsiorfiit, erngup nukinganik nukissiorfiit pilersarusiarineqarnissaanut sanaartorneqarnissaannullu pilersarusiarineqarnissaanut sanaartornermi teknikkimut tunngasunik misissueqqaarnerit.
- Immikkoortut, kommunit sanaartortullu siunnersornissaat kiisalu suliamut tunngatillugu paasissutissanik toqqrortinissaq ingerlatitseqqinnerlu.

Asiap nunap assiliornermut nunallu pissusaa pillugu paasissutissanik atuinermut, tassunga ilanngullugit NunaGIS-ikkut aamma Tunngaviumik paasissutissanut programmi atorlugu ingerlatsinermut ingerlatitseqqittarnermullu tunngatillugu Nuna tamakkerlugu pilersarusiornermut immikkoortortaq qanimut suleqatigaa.

Pisortat ataatsimoorussamik aningaasaqarnermut sulisoqarnermullu allaffissornikkut IT- kkut atortorissaarutaannut immikkoortortaq

Immikkoortortaq pilersinneqarpoq Namminersorlutik Oqartussat kommunillu aningaasaqarnermut sulisoqarnermullu tunngasut pissarsiariniarlugit, ingerlanniarlugit, ingerlatiinnarniarylugit aamma pisortat ataatsimoorussaannik IT-kkut atortorissaarutit ineriartornissaat qulakkeerniarylugit.

Kalaallit Nunaanni pisortat allaffeqarfiisa IT-mut atortui pisortat ingerlatsineranut sullissisut tamarmik ataatsimut katersornissai qitiutillugu pisariillisarneqarnissaanut ajornanninnerulersinnissaanullu ilungersuutinut immikkoortortap pilersinneqarneranut ilaavoq.

Ulloq 1. marts 2019 aaqjissuussinermi nutaami pisortaq sulilerpoq. 2019-ip naanerani sulisorisat tassaapput, aalajangersimasumik atorfillit qulit, matumani ERP-mut atassutillit arfineq-pingasut. Kiisalu suliasanut aqutsisut marluk ERP pilersaarummut atassutillit.

Ulloq 1. august ataatsimoorussamik aningaasaqarnermut sulisoqarnermullu allaffissornikkut IT-mut atortut pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 9, 24. juli 2019-imeersoq atuutilerpoq. Siulersuisunut ilaasortat toqqarneqarput kommuninit tallimanit, Namminersorlutik Oqartussani toqqaaneq qaammammi januarimi 2020-imi pivoq.

Anguniakkanik naammassinnineq

2019-imi naalackersuisoqarfiup tassanilu aqutsisoqarfiit anguniakkat arlallit naammassiniarsimavaat. Anguniakkat taakku tullinguuttumi allattorsimapput.

Naalackersuisoqarfik

Suliniutinik ukuninnga annerusunik pingaamerusumik suliaqarsimavoq:

- Naalackersuisut aningaasaqarnikkut politikkianni anguniakkat tunngaviillu suliarineri.
- Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu nalunaarut 2019 suliarineqarnera Inatsisartut ukiakkut 2019-imi ataatsimiinneranni tamanut saqqummiunneqarpoq.
- 2020-imut aningaasanut inatsisiliorneq 2018-imullu ilassutitut aningaasaliissutinut inatsisiliorneq.
- 2020-imut aningaasanut inatsimmik Inatsisartut suliarinninnerannut atatillugu aningaasanut inatsimmut tunngatillugu isumaqatiginninniarnert.
- Suliassaqarfinnik tigusinissamik nalunaarutip suliarineqarnera
- Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allangortinneqarnera matumani suliffeqarnermut ilanngaammik eqqussinissaq
- Akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaat, ilaatigut avitseqateqarluni aningaasaqarnermi akileraarutinik akiliingitsoorniartarnerup pinngitsoortinnissaa siunertaralugu.
- Akiliisarfik ilanngaassivik pillugu inatsimmik akuersissuteqarneq, pisortanut akiitsut pinaveersaartinneqarnissai siunertaralugu.
- Nioqutissanik eqqussuineri akitsuutit pillugit Inatsisartut Inatsisaat allangortinnera, peqqinnissaq avatangiisillu siuarsarneqarnissaat siunertaralugu
- Inatsisilioriaatsinik inerisaaneq, attassiinnaq nutarterinerlu
- Attanneqarsinnaasumik ingerlatsinermut malittarisassamik inerisaaneq, attassineq nutarterinerlu
- Ukiunut qulinut sanaartomissamut pilersaarutit nassuiarneqarnerisa ataqatigiissaarnerat inerisarneqarnerallu
- Pisortani aningaasartuutinut tunngatillugu misissueqqissaarnerit

Ataatsimut aningaasaqarnermut sulisoqarnermullu aqutsinermi IT-kkut aqqissuussinermut immikkoortaq

- Namminersorlutik Oqartussat ERP-imut aqqissuussamut nutaamut 1. maj 2019-imiit nuupput 1. oktoberimiillu pisortat ataatsimut kontunut pilersaarutaataannut nuullutik. Qeqqata Kommunia 1. novemberimiit ingerlalerpoq.

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik aqqissuussaaneermigut Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfiup ataani inissisimavoq.

Takorluugaq:

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik nuna tamakkerlugu suliffeqarfiussaaq piginnaasaqartoq naammassisaqarluartorlu, akileraarutininik, akitsuutinik akiliisitsiniaanermillu eqqortumik aqutsinermik inuiaqatigiinnut qulakkeerinnittoq.

Innuttaasunik, atuisunik suliffeqarfinnillu sutigut tamatigut atassuteqarneq ataqqinnittumik ingerlanneqassaaq.

Aqutsisoqarfik suliffeqarfiussaaq sulisunik piginnaasaqartunik kiffartuussinissamillu sammisunik ineriartortitsinermi siuttusoq.

Anguniakkat:

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfiup Inatsisartut Naalakkersuisullu sinnerlugit akileraarutininut, akitsuutinut akiliisitsiniaanermillu tunngasut aqutarai, taamaalillunilu inatsisitigut isumannaatsuunissaq pingaartillugu ingerlatsinissamik qulakkeerinnilluni.

Pingaarnertut suliassat

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik akileraarutininik akitsuutinillu akiliisitsiniartarnermik isumagisaqartarpoq. Suliassat akileraarutininut akitsuutinullu tunngasut Nuummi qitiusumik allaffik kiisalu Qaqortumi, Sisimiuni, Ilulissani kiisalu Maniitsumi nunami immikkoortortani sisamani allaffiit aqputigalugit suliarineqartarput. Tamatuma saniatigut Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik Danmarkimi allaffinni pingasuni sulisoqarpoq.

Akilerarusiinermit akitsuusiinermillu suliassaqarfimmut ilaapput akileraarutininut A-nut aamma B-nut akileeqqusisarneq akilerarusiisernerlu, siumoorutit, nalunaarsuineq, inunnik ingerlatseqatigiiffinnillu akilerarusiineq kukkunersuinerlu, akitsuutit amerlanerpaartaasa akileqquneqartarnerat nakkutigineqarnerallu, aqutsisoqarfiup nakkutigisaraataaq nioqqutissanik eqquusuinermik nakkutilliineq, taakkununga ilanngullugit ikiaroomartunik nakkutilliineq. Saniatigut Akilerartarnermut Aqutsisoqarfiup pinngitsoorani pensionisiassat ileqqarnissai allaffissornikkut ingerlatarei.

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfiup suliffeqarfinnik CVR-imut (Qitiusumik Suliffeqarfinnik Nalunaarsuiffimmut) allattoqarfimmut atuuffik il.il. isumagisarai.

Akiliisitsiniartarnermik suliassaqarfiup 1. april 2008-miit qitiusumik isumagineqalerneratigut pisortanut akiitsut tamarmik Akilerartarnermut Aqutsisoqarfimmut nuunneqarput, taassuma Namminersorlutik Oqartussanut, kommuninut, INI-mut, Nukissiorfinnut il.il. kiisalu nunanut avannarlernut akiitsut akilersinniarneqartarnerat isumagisarai.

1. januar 2011-mit atuutilersumik akilerartarnermut atatillugu inuit namminneq saaffiginninneranni paasissutissiinerlut tunngatillugu suliassat kommuninit pisussaaffigineqalernerput, Kommunit akilerartarnermut tunngasut pillugit innuttaasunik kiffartuussinerat pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 23, 20. december 2010-meersoq takuuk.

Aammattaaq sinerissami ilanngaaserinerup isumagineqarnissaa pillugu Tele-Post Mittarfeqarfiillu isumaqatigiissuteqarfigineqarput.

Suliassat isumalluutit tungaasigut 2019-ip naalernerani imatut agguataarsimapput:

Sumiiffik	Sulisut amerlassusaat
Aqutsisut, aqutsisoqatigiit, nunani tamalaani attuumassutit pensioninullu allaffik	12
Aningaasaqarneq, ilaatigut missingersuutit naatsorsuutillu, akitsuutit, akileeqqusisarnerit, akiliutit akiitsulinnillu isumaginninneq	16
Suliatigut suliniutit nakkutilliinerlu ilaatigut kukkunerisuineq, akileraarutit ilanngaaserisarnerlu.	38 ilinniartullu marluk
Inuit inuussutissarsiorfillu akiitsuunik akiliisitsiniarneq	29
Ataatsimut ingerlataqarfii/innuttaasunik sullissivik tassaasut sulisoqarnermut tunngasut, allaffissorneq sullissisarfillu.	24

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmi sulineq 2019-imi makkunannga suliaqarfusimavoq:

- 1 Akileraarutinut A-nut akiitsuunik akiitsuunillu akiliisinnaassuseqartoqartoq naliliisoqaraangat akiliisitsiniarnermik ukkatarinninneq. Ilaatigut akiliisinnaajunnaartoqarnera sukkanerujussuarmik nalunaarutigineqartalerpoq, taamaalilluni taamatut iliortoqartanngitsuuppat nukippassuarnik atuiiffiusussaagaluaq pingitsoortillugu akiligassanik arlalinnik akiliisoqarnissaa sukannernerusumik qulakkeerneqartalerpoq. Akiliisinnaajunnaarneq nalinginnaasumik aatsaat akiitsuunik piffissami sivisuumi attaveqatigineratigut kinguartissinnaavoq.
- 2 Akiliisitsiniartarnermut Immikkoortortaq aamma/imaluunniit Siunnersuinermit Nakkutilliinernullu Immikkoortortaq 2019-imi illoqarfinnut arfineq-pingasunut tikeraarsimapput akileraarutinillu akileeqqusissutinik 817.107 kr.-nik akiligassiisimallutik. Tamatuma saniatigut suliniuteqartoqarneratigut akiitsuunut 14.602.000 kr.-nit akiliutigineqarput.
- 3 Ikiaroomartunut aningaasanullu tunngatillugit nakkutilliineq annertoq ilaatigut tamatuma nassataanik hashi sulianut 97-inut agguataarlugu 39 kg. arsaarinnissutigineqarsimavoq, tassa 2018-imut sanilliullugu 1,3 kg.-t missaanik oqimaannerusoq. Taakku saniatigut aningaasat 6.649.096 kr.-usut arsaarinnissutigineqarsimapput politiinullu suliareqqitassanngortinneqarsimallutik. Aningaasat 2018-imi arsaarinnissutigineqartut 2.238.550 kr.-iupput.
- 4 Aalakoomartunut cigarettinullu tunngatillugu nakkutilliineq annertoq ingerlateqqinneqarpoq, ilaatigut tamatuma nassataanik aalakoomartut 50 literit missanniittut cigarettillu kartonngit 129-t arsaarinnissutigineqarsimapput. Tassunga atatillugu 136.500 kr.-t missaanni akiligassiisutigineqarput, tamanna 2018-imut sanilliullugu marloriaatigingajappaa.
- 5 Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup 2019-ip ingerlanerani akileraarusiinernit paasisutissat ukioq akileraarfusoq 2018 pillugu nalinginnaasumik akileraarutitigut naatsorsuutit inunnut 48.772-nut suliarisimavai. Tamatuma

saniatigut innunat ataasiakkaanut sullinneqarnerup il.il. kingunerisaanik katillugit 3.460-it inaarutaasumik naatsorsuutit allannqortitit suliarineqarput. Aamma ukioq akileraarfusoq 2018-imut suiffeqarfiit pillugit akileraarutitigut naatsorsuutit 1.083-it nassiunneqarput kiisalu 2019-ip ingerlanerani akileraarutitigut naatsorsuutit katillugit 324-t allannqortinneqarput.

- 6 Aqutsisoqarfiup kukkunersiuineranut allaffiata 2019-imi suliat 1.714-it 2018-imut 1.348-nut sanilliullugu misissorsimavaat. Suliat 627-it 192,5 mio. kr.-nik qaffaanermik kiisalu suliani 378-iusuni 164,5 mio. kr.-nik appaanermik inerreqarsimapput.
- 7 Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup 2019-ip naanerani suliat 215-it missaanniittut akiliisitsisoqarsinnaaneraniq naliligassanngortissimavai.
- 8 Aningaasaqarnermik aqutsissutip XAL-imik aamma Akileraaruserissup eSkatimik kiisalu suliffimmi suleriaatsinik periutsinillu ingerlaavartumik naleqqussaasoqarpoq isumannaallisaasoqarlunilu. ERP aamma naatsorsuserissut (PRISME) nutaat atuutlernissaanut naleqqussaanerit piareersaanerillu 2019 tamaat ingerlanneqarpoq 2020-ilu ingerlaannarnissaa naatsorsuutaalluni. Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup akileraarutitit akiitsunullu akiliisitsiniartarneranut naatsorsuserissutaanut nutaamut atuutlersitsinerit kiisalu Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup akiliisitsiniaanermit atororissaarutaat nittartakkakkut aqqiissuteqarnermik imalik aqqiissuteqarfigineqanngillat, kisianni 1. Januar 2021 nallernerani aqqiissuteqarfigineqasimanissaa naatsorsuutaavoq.
- 9 Ullumikkut Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik suliffeqarfinnut atatillugu nalunaarsorneqarnissamut pisussaasuni nalunaarsuinerit, allannqurinerit, taamaatsinerit il.il. CVR-imut (Inuusutissarsiummik Ingerlataqartunik Nalunaarsuiffik) allattoqarfittut atuuppoq. Taamak atuuffeqarneq ulloq 31. december 2020 nallernerani atuukkunnaassaaq.
- 10 Soraarnerussutisiaqarnissamut aqqiissuussinermut pinngitsoorani ilaanissaq pillugu Inatsisartut Inatsisaat ulloq 1. Januar 2018 atuutlerpoq. Tassunga atatillugu aqutsisoqarfiup IT-kkut aqqiissuussinerit kiisalu suliffimmi suleriaatsinik tassunga ilaasussanik ineriartortitsinissaq qitiutippaa. Ukiaq 2019 ukiuavoq siullermik Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik inuttaasunut ukiumut naatsorsuutit innuttaasut soraarnerussutisiaqalernissamut ileqqaagaqarnissamut pisussaaffiinik nassiussiffiat. Tamatum kingorna aqutsisoqarfik immikkut ittumik akuersissuteqarniarnermut tunngatillugu uppersaatinik nassiunneqartunik suliaqarsimavoq. Soraarnerussutisiaqarnissamut aqqiissuussinerup isumagineqarnissaanut isumaqatigiissut Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmiit pilersinneqartoq suliariumannittussarsiuuteqqinneqarpoq. Suliarinnittussarsiuussineq 2020-mi naammassineqassanngatinneqarpoq.

2019-imi akileraartarnermut akitsuusiinermullu inatsisini makku allannqortinneqarput:

Imigassat ilaanut Kalaallit Nunaanni sananeqarsimasunut akitsuutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allannqortinneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 2, 24. maj 2019-imeersoq (Pineqaatissiisarnermik aalajangersakkap erseqqissarneqarnera)

Procenti aqqiissutissaq aamma maannakkorpiaq aningaasarsiat pillugit Inatsisartut inatsisaata allannqortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 3, 24. maj 2019-imeersoq (§ 6-imut oqaatsitigut imarisaatigullu erseqqissaat)

Soraarnerussutisiaqarnissamut aqqiissuussinermut pinngitsoorani ilaanissaq pillugu Inatsisartut inatsisaata allannqortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 16, 12. juni 2019-imeersoq (Inatsisartut inatsisaata kalaallisut qulequtaata oqaatsitigut allannqortinneqarnera, borgmesterinik akissarsiaqartitsinermut ileqqaarnissamut tunngavissani ilaatitsinnginneq)

Qamutit mootorillit akileraarutaat pillugit Inatsisartut inatsisaata allangortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 22, 18. november 2019-imeersoq (Biilinut innaallagiatortunut aamma plug-in hybridbiilinut akileraarut)

Nioqqtissanik eqqussuinermit akitsuutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allangortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaat nr. 23, 18. november 2019-imeersoq (Akitsuutinik qaffaaneq akitsuutinillu nutaanik atuutsitsilerneq)

Akiliisarfik Ilangaassivik pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 30, 28. november 2019-imeersoq.

Procenti aaqqiissutissaq aamma maannakkorpiaq aningaasarsiat pillugit Inatsisartut inatsisaata allangortinneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 33, 28. november 2019-imeersoq (Maannakkorpiaq aningaasarsiat naatsorsorneqartarneranni tunngavigineqartup allangortinneqarnera)

Akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaata allangortinneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 38, 28. november 2019-imeersoq (Uppernarsaatinik piffissami killilimmi paarinnittussaataitanerup sivitsorneqarnera kiisalu illuutinik aalaakkaasunik attartortitsinermik kiisalu najukkani kalaalimineerniarfinni tuniniaanermik sullissinerit pillugit paasissutissanik nalunaarutiginnittarneq)

Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allangortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaat nr. 41, 2. december 2019-imeersoq (Sulinermit ilanggaat, akissarsiat Politiets Efterretningstjenestemik immikkut kukkunersuinermit ilaasut aamma soraarnerussutisiaqalernissaaq siunertaralugu ileqqaakkat akileraaruserneqannginnerat).

Akileraartarnermi ukiumoortumik naatsorsuutitut ilaalu ilanngullugit piumasaqaatit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 2, 26. februar 2019-imeersoq.

2020-mi akileraarutitigut naligiissaanissaaq aamma kommuninut ataatsimut akileraarutip agguataarneqarnissaa pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 12, 9. oktober 2019-imeersoq.

2019-ip ingerlanerani Akileraartarnermit Aqutsisoqarfiup aningaasanut inatsimmut oqaasertaliussat akileraartarnermit akitsuuteqartitsisarnermullu inatsisinut pingaarutillit uku akisussaaffigai:

Kontumut pingaarnermut, 24.11.10 Nioqqtissanik eqqussuinermit akitsuutit, oqaasertaliussat. Tamanna 2018-imiit ingerlatseqqinneqarpoq.

Konto pingaarnermut 24.11.11 Qamutitut mootorilinnut akitsuutit, oqaasertaliussat. Tamanna 2019-ip ingerlanerani peerneqarpoq.

Konto pingaarnermut 24.11.12 Raajanut akitsuutit, oqaasertaliussat. Tamanna 2019-ip ingerlanerani aalajangiunneqarpoq.

Konto pingaarnermut 24.11.14 Naqissusiinermit akitsuutitut, oqaasertaliussat. Tamanna 2018-imiit ingerlatseqqinneqarpoq.

Konto pingaarnermut 24.11.20 Akitsuutit, akiliilluni aallaaniarneq aalisarnerlu, oqaasertaliussat. Tamanna 2018-imiit ingerlatseqqinneqarpoq.

ASA

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik (ASA) suliassanik Namminersorlutik Oqartussani kommuninilu ingerlatsinerlut tapertaasunik arlalissuarnik ingerlatsinerlut ineriartortitsinerlut akisussaasuvoq. Suliassat eqiterullugit suliarineqartarnerinut siunertaavoq suliassat suliarineqarneranni paasisimasaqarnerulernissaq ilisimasalikkani qulakkeerinninnissaq. ASA ingerlatsinerlu suliassanik ukuninnga isumaginnippoq:

- Naatsorsuutit, matumuuna Nunatta Karsiata naatsorsuutai ilanngullugit
- Sulisunut tunngatillugu allaffissornikkut suliassat, taakkuninnga ilanngullugit akissarsianut tunngasut, sulianik sulisunut tunngassuteqartunik suliarinninneq kiisalu utaqqiisaasunik ineqartitsisarneq atorfimmullu atatillugu ineqartitsineq
- Pisortat suliassaqarfiini isumaqatigiissutit pillugit isumaqatigiinniarnit.
- Piginnaangorsaaneq pikkorissartitsinerlu
- Sulisussarsiortarneq sulisorisanillu atatitsiniartarneq
- Qitiusumik allaffeqarfimmi nutserisoqarneq oqalutseqarnerlu
- Pilersaarusiukkamik pisiniarneq
- Qitiusumik missingersuutiniq malitseqartitsineq
- Qitiusumik allaffeqarfissuup illuutaanik aamma ilinniartitaanerup, ilageeranerup kultureqarnerullu iluani illuutiniq aserfallatsaaliineq
- Qitiusumik allaffeqarfiup illuutaanik ingerlatsineq
- Nalaakkersuisut kukkunersiuisoqarfiat

Tassunga atatillugu ASA ineriartortitsinerlu suliassanik makkuninnga isumaginnippoq:

- ERP-ip (naatsorsuuserissut nutaaq) nunatsinni pisortani atortuulersinneqarnera
- Isumaqatigiissutiniq piareersarneq
- Allaffissornikkut suleriaatsinik ineriartortitsineq/pitsangorsaaneq
- Allaffissornikkut suleriaatsinik tapersersuinerlut aaqjissuussinernik pilersitsineq
- Qarasaasiakkut nutserissutip siammarterneqarnerata ingerlatiinnarneqarnissaa
- Kalaallisut taaguutiniq tunngatillugu ataatsimut katersaqalernissamut suliniummumut peqataaneq
- Akissarsialerinerlut tunngatillugu suleriaatsit ineriartortinnissaat/pitsangorsaaffiginissaat
- Namminersorlutik Oqartussat pisiortornermik ingerlataqartarnerisa pitsaanerulersinnera
- ERP-mi/missingersuusiortarnerlut inatsimmi siunertarineqartut naapertorlugit naatsorsuutiniq suliaqartarnerlu ineriartortitseqqinneq – ajornanninnerulersitsineq assigiissarinerlu
- Suliffimmi nalilersuinerup atugarissaarnermillu uuttuinerit naammassineri

Suliassat isumalluutit tungaasigut 2019-imi imatut agguataarsimapput

Sumiiffik	Sulisut amerlassusaat
Aqutsisoqarfimmi pisortaq aamma Naalackersuisut Kukkunersiuisoqarfiat	6
Sullissinermut immikkoortortaarfik	20
Isumaqatigininniartarfik Isumaqatigiissutillu	6
Sulisoqarnermut immikkoortortaq	31
Qitiusumik allaffeqarfimmi ilinniartut	38
DcR (Qitiusumik Naatsorsuuseriffik)	35

ASA-p 2019-imi aqutsisoqarfiup digitaleqarnerata pitsannorsarneqarnissaa anguniarpaa. Digitaleqarnermi allannguneq pingaarnertut anguniakkatsinnut tassa Kalallit Nunaami ineriartornissamut inuiaqatigiit pisuussutaannik atugassanngortitsinermut nukittorsaanermut tapiisussaasoq.

Ilinniartunut tunngasunut nukissat annertunerusut atorneqarput. Taamak ilinniartut atugarissaarnissaat qitiutinneqarluni anguniakkat sallinneqarput kiisalu ASA-p siunnersortillu suleqatigiinnerat nukittorsarniarlugu. Ataatsimut isigalugu Namminersorlutik Oqartussani ilinniartunik sulilersitsinerit qaffakkiartortutut misigineqarpoq.

Kalaallit Nunaanni pisortat akissarsialerissutaanut nutaamut aamma HR-imut tunngasoq atortorissaarummut alloriarnerit siullit kommunit qanimut suleqatigalugit pipput. 2019-imi Nunatsinni pisortani sulisunut 434-nut pikkorissartitsinerit 52-it ASA-mi HR - Ineriartortitsinermut allaffimmit aaqqissuunneqarsimapput naammassineqarlutillu.

NUNANUT ALLANUT NAALAKKERSUISOQARFIK

Nunanut Allanut Naalakkersuisoqarfik Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Nunanullu Allanut Naalakkersuisumik naalakkersuinikkut kiffartuussinermik isumagisaqarpoq. Nunanut Allanut Naalakkersuisoqarfik nunanut tamalaanut tunngasutigut suliassanik aamma Kalaallit Nunaata nunani tamalaani soqutigisaanik isumaginnittartutut kiisalu naalakkersuisoqarfii ataasiakkaat nunani tamalaani suliniutaannik ataqatigiissaarisutut atortorissaarusuisutullu Namminersorlutik Oqartussani qitiusutut oqartussaasuvoq.

Naalakkersuisoqarfik imatut aqqissuussaavoq

- Nunanut allanut immikkoortortaq
- Grønlands Repræsentation i Bruxelles
- Kalaallit Nunaata Washington D.C.-imi Sinniisoqarfia
- Kalaallit Nunaata Reykjavíkimi Sinniisoqarfia
- Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Immikkoortortaqarfik

Pingaarnertut suliassat

Nunanut Allanut Naalakkersuisoqarfiup uku pingaarnertut suliassarai

- Namminersorlutik Oqartussat nunanut tamalaanut attassuteqaataannik, tassunga ilanngullugu illugiilluni suleqatigiinnermut attaveqatigiittarnermullu tunngassuteqartunik ataqatigiissaarineq siunnersuinerlu.
- Nunani tamalaani inuit akornanni kattuffinnut tunngatillugu ataqatigiissaarineq siunnersuinerlu.
- Niuernikkut naalakkersuinermi apequtunik ataqatigiissaarineq, tassunga ilanngullugu WTO.
- Sulianik FN-imut tunngassuteqartunik, tassunga ilanngullugit inuit pisinnaatitaaffiit tunngasut aamma immap naqqata nunavimmu atasortaata killinga pillugu suliniummum tunngasut ataqatigiissameri
- Issittumi Siunnersuisoqatigiit kiisalu Nunani Avannarlerni Siunnersuisoqatigiit iluini avataannilu ataqatigiissaarineq
- Illersornissamut aamma sillimaniarnermut politikkini Kalaallit Nunaat pillugu suliani ataqatigiissaarineq

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu immikkoortortap uku pingaarnertut suliassarai

- Naalakkersuisoqarfiup missingersuutai naatsorsuutaalu
- Aningaasaqarnikkut pilersaaruserneq
- Naalakkersuisoqarfimmi aningaasanut inatsimmi sulinermik ataqatigiissaarineq
- Sulisoqarnermut tunngasut

Anguniakkanik naammassinnineq

Nunanut allanut naalakkersuisoqarfik

Naalakkersuisut naalakkersuisooqatigiinnermi isumaqatigiissutaat aallaavigalugu nunanut allanut tunngasutigut naalakkersuinikkut ingerlatsinermi pingaaruteqartoq tassaavoq Kalaallit Nunaat aamma Issittoq pillugu nunat allat soqutiginninnerat Kalaallit Nunaannut aamma Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut periarfissanut timitalernissaata qulakkeerneqarnissaa. Aningaasaqarnikkut imminut napatinnissamut sulinermi Nunanut Allanut Naalakkersuisoqarfik nunanik allanik niueqateqarnerulernermut aamma aningaasaqarnikkut suleqatigiinnermut nalinginnaasumik atugassarititaasunik isiginninnerulerpoq.

Nunanut Allanut Naalakkersuisoqarfiup ilaatigut Issittumi Siunnersuisoqatigiinni suleqataalluarnerup ingerlatiinnameratigut kiisalu nunanik tamalaanik suleqateqarnermi ataatsimeersuarnerni aqqissuussisuunikkut issittumi suleqatigiinnermi nunatta inissisimanerata erseqqissarneqarnera ukiumi qaangiuttumi ingerlatiinnarsimavaa. Naalakkersuisut aamma Arctic Circle Assembly-mi oktober 2019-imi pisumi oqalugiaateqarput.

Nunanut Allanut Naalakkersuisoq taamatuttaaq illersornissamut sillimaniarnermullu politikkimut tunngatillugu illersornissamut ministeeriaqarfimmu nunanullu allanut ministeeriaqarfimmu attaveqatigiinnerit pingaernerit, tassunga ilanngullugit Permanent Committeemi suleqatigiinneq USA-millu suleqateqarneq qulakkeertussaavai. 2019-ip ingerlanerani naalakkersuisoqarfik illersornissaq pillugu suleqatigiinnermut akisussaasuunermini aammalu Pituffimmi kiffartuussinissamik isumaqatigiissummik ajornartorsiummut tunngatillugu isumaqatiginninniarnermut misissuinerimullu atatillugu ataatsimiinnernut arlalissuarnut peqataasarsimavoq. Taamaattumik Kalaallit Nunaata Kalaallillu Nunaanni pissutsit danskiniit amerikamiuniillu annertuumik eqqumaffigineqarnerisa kingunerisaanik ukioq taanna annertuumik suliassaqrifusimavoq. Eqqumaffiginninneq taanna ilaatigut kalaallit mittarfissaannut nutaanut, sakkutuunut sakkutuujunngitsunullu iluaqutaasussaanera eqqarsaatigalugu aningaasaliinissamik amerikamiut soqutigisaqalerannik kinguneqarsimavoq. Amerikamiut præsidentiaata nalunaarutaa Kalaallit Nunaat pisiarinissaanut tunngasoq annertuumik kinguneqartitsivoq.

Northern Peripherymut Arctic Programmumullu tapiissutinik kiisalu nunani tamalaani ingerlatanut tapiissutinut konto atorlugit Nunanut Allanut Naalakkersuisoqarfip Kalaallit Nunaannik nunanut tamalaanut nittarsaassinermi suliffeqarfiit assigisaalu tapiissuteqarfisimavai.

Nunanut Allanut Naalakkersuisoqarfik pimoorussilluni peqataasarnermigut Naalakkersuisut nunat tamalaat oqallittarfiinut assigiinngitsunut, soorlu FN-imi ilaatigut immap naqqata nunavimmut atasortaata killinga pillugu suliniummik suliaqarnermut soqutiginninnerannik takutitsisimavoq. Nalaakkersuisut Nunat Avannarlerni ministerit siunnersuisoqatigiivini kalaallit soqutigisaqartut piginneqataaffigisaata suliniutaanut aningaasaniq tapiipput, matumani Kalaallit pimoorussillutik Nunat Avannarliit siunnersuisoqatigiivini 2020-mi naalagaaffeqatigiiffiup siulersuisuani immikkut ittumik peqataaffigilernissaa. Kalaallit Nunaat piffissami 2020-2022-imiippoq, tassa imaappoq siulersuisuunermini suliniutinut aningaasat katillugit 15 mio. kr.-nit kalaallit suliffeqarfiini pingasumi agguataarneqarput taakkulu nunat avannarlerni suleqatigiinnermi suliniutinut siuttuusapput.

Bruxellesimi Sinniisoqarfik

Bruxellesimi Sinniisoqarfik 2019-imi immikkut ittumik salliussassamik tassa EU-p piffissamut 2021 – 27 missingersuusiornissaanut atatillugu Kalaallit Nunaata EU-llu akornanni isumaqatigiissutinik nutarterinermik suliaqarsimavoq, tassani EU-mi oqartussaaffiit qitiusut kiisalu danskit allallu attaveqaatit annertuumik suleqatigineqarput. Tuluit Nunaata EU-miit aninissaanut Kalaallit Nunaannut kingunerisassat Sinniisoqarfip suli suliarai. Taamaallilluni nunat illugiit attaveqatigiinnerat ineriartortinniarlugu kingunerisinnaasaallu sammineqarmissaat aallaavigalugit Tuluit Nunaanni allaffeqarfinnut attuumassuteqartunut attavinnik pilersitsisoqarpoq. Taassuma saniatigut ingerlatat issittumut atassuteqartut kiisalu Nunat Nunasiaataasimasut Kattuffiannut attuumassutillit annertuumik suliassanik pilersitsipput.

Washington D.C.-mi Sinniisoqarfik

Kalaallit Nunaanni sakkutuunuk najuuttoqarneranut tunngatillugu amerikamiunik ingerlaavartumik oqaloqatiginnerit isumaqatiginninniarnerrillu sinniisoqarfip immikkut ittumik suliassarai suliassat taakkua Permanent Committeemi ingerlanneqartussaapput. Danskit aallartitaqarfianik suleqateqarnermi Amerikami nunanut allanut ministeeriaqarfik aamma illersornissamut ministeeriaqarfik ingerlaavartumik attaveqatigineqarput tassunga aamma amerikamiut Kalaallit Nunaannut soqutiginninnerulerneranut attaveqarnerulerneranullu pissuteqarpoq. Suliffeqarfiit Washington, D.C.-miittut aamma naalagaaffeqatigiinni ilaasumi Mainemi amerikamiut suliffeqarfiutaannik niueqateqarmissamillu pilersaanerit suli sulissutigineqarput.

Reykjavíkimi Sinniisoqarfik:

Reykjavíkimi Sinniisoqarfik 20. oktober 2018-imi pisortatigoortumik ammarneqarpoq. Ammarnerata kingorna ilaatigut inissatigut, illersornissamut, internetimut IT-mullu tunngasut sulissutigineqarsimapput. Sinniisoqarfip ammarneqarnerata suliap ingerlaavartumik suliarineqarnerata saniatigut 2019-imi politikikkut niuernikkullu attaveqaatit nalinginnaasumik ineriartortinneqatiginninnerat nukittorsarneqarneralu iluatsilluarput, taamaasilluni Kalaallit Nunaannut Islandimullu pulaarnermut taama tulleriillutik ingerlaavartumik pulaarnermi politikikkut namminermullu aallartitsisoqarluni. Allaffik 2019-imi diplomatimik inuttalersorneqarpoq 2019-illu

naanerani najukkami allatsimik atorfinitsitsisoqarluni aamma 2020-ip ingerlanerani sungiusaanermik aaqqissuussineq aallartisarneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

ISUMAGINNINNERMUT INATSISINILLU ATUUTSITSINERMUT NAALAKKERSUIISOQARFIK

Pingaarnertut suliassat

Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalackersuisoqarfimmit aamma Pitsaaliuinnermut Isumaginninnermullu Aqutsisoqarfimmit AI2019-imi nassuiarneqartut ingerlatsinermut suliassat arlallit suliarisimavai, tassunga ilanngullugit isumaginninnermi inatsisit, isumaginninnermut susassaqarfimmi periusissiorneq, isumaginninnikkut ikiorsiissutit, nuna tamakkerlugu meeqqanut ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnik innarluutilinnullu paaqqinnittarfinnik ingerlatsineq, inuttut inuuniarnikkut ajornartorsuutit pinaveersaartitsineq katsorsaanerlu, kommuninik siunnersuineq ilitersuinerlu, pikkorissartitsisarneq, illersuisoqarfimmut atatillugu suliassat, Pituffimmut isumaginnittoqarfik kiisalu kommunini isumaginninnermut suliassaqarfiani kiisalu meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnik innarluutilinnullu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnik inatsisitigut pisussaaffigisat nakkutilliineq.

Paarisami Pitsaaliuinnermut Isumaginninnermullu Aqutsisoqarfimmi suliniutit isumaginninnermi pitsaaliuinissamut tunngassutillit – matumani Killilisami, Tussaangami, Alliami, Meeqqat 0-18 aamma Inuiaqatigiit peqqinnerulernissaanut suliniutip aamma Inuuneritta suliniutigineri.

Inatsisinik atuutsitsinermi inatsissatut siunnersuutit suliniutillu allat inatsisinik atuutsitsinermut attuumassuteqartut saqqummiunneqarnissaat Naalackersuisoqarfiup danskit peqatigalugit ataqatigiissartarpaat.

Nalaackersuisoqarfiup aqutsisoqarfiullu suliniutaasa anguniagai pitsaassusersineqanngillat.

Naalackersuisoqarfimmi immikkut ittumik suliat:

Nalinginnaasumik ingerlatsinerup isumagisarilernerata saniatigut Naalackersuisoqarfiup AI2019-imi kiisalu naalackersuinikkut kissaatinik suliniutinillu malitseqartitsinermi tullinnguuttut immikkut ittumik suliarisimavai:

Iliuissatut pilersaarut ilaqutariinnermullu politikki

Naalackersuisoqarfik 2019-imi Naalackersuisut Meeqqanik sumiginnaasarnermut iliuissatut pilersaarutaat saqqummiuppat. Iliuissatut pilersaarut sumiginnaasarneq pinaveersaartinnissaanut suliniutinik arlalinnik imaqarpoq. Taassuma saniatigut Naalackersuisut ilaqutariinnermut politikki suliarinerat Naalackersuisoqarfiup aallartippaa. Iliuissatut pilersaarut aamma ilaqutariinnermut politikki 2020-mi atuutilersinneqassaaq.

Danmark suleqatigalugu isumaginninnikkut suliniutit

UPA2019-imut atatillugu Inatsisartut aalajangerput Tasiilami nunallu sinnerani meeqqat pillugit suliat Danmarkip naalagaaffianut ikioqqullutik saaffiginninniarlutik. Taamak aalajangerneq uiggiullugu 2019-imi Naalackersuisoqarfik pinasuartumik suliniuteqarneq siunissarlu ungasinnerusumi suliniutinik aallartitsinermi Danmark suleqatigaat. 2019-imi pinasuartumik suliniuteqarnermi ilaatigut Tasiilami meeqqat pillugit suliat pinasuartumik isumaginninnikkut sullinneqarnissaanut qallunaat isumaginninnermi siunnersortit taartaasartut kommuni ikiorpaat. Taassuma saniatigut 2019-imi aqutsisoqatigiinnik ivertitsisoqarpoq Danmarkip naalaffianiit

Naalakkersuisuniillu aallartitaqarlutik, taakku 2020-mi siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu isumaginnikkut suliniutinik innersuussuteqassapput.

Imminut pilersorneq annertusisimasoq

Siusinaartumik pensionisiaqartitsisarnermik aaqqissusseqqinneq Naalakkersuisunit 2019-imi nalilersorneqarpoq. Nalilersuinerit arlalinnik innersuussutitaqarpoq. Naatsorsuutigineqarpoq innersuussutit 2020-mi aaqqissuusinerup suliareqqinneqarnissaanut tunngaviliissasut. Aamma Naalakkersuisoqarfiup 2019-imi VIVE-p pisortanik ikiorsiissutinut tunngasut misissugaat saqqummiuppaat. Naalakkersuisoqarfiup misissueqqissaarnerup uiggiunnerani pisortanit ikiorsiissutit aaqqissuunnerani inatsisit suliarai. Siusinaartumik pensionisiaqartitsisarnermik aaqqissusseqqinneq aamma pisortanit ikiorsiissutinut tunngasut aaqqissuussinikkut suliarinerat siunertarai Kalaallit Nunaanni imminut napatinniarnissaq annertunerulernissaa.

Inatsisit nutaat

Naalakkersuisoqarfik 2019-imi ataatsimiinnerni inatsisitigut akuerineqartussani tullinnguuttuni inatsisissatut siunnersuusiopq:

- Utoqqalinersiutisiallit: Annikilliarortitsisarnermut malittarisassat allanngortinneqarput, taamaalillutik 2020-miit utoqqalinersiallit saniatigut isertitaqamerisa malitsigisaanik annikinnerusumik ilanngaanqartalissapput. Tamanna utoqqalinersiallinit sulinissamut kajumissusaat annertunerulersissavaat. Aamma utoqqaat illersuisuannik pilersitsisoqarpoq. Kiisalu siusinaartumik pensionisiaqalernissamut inatsit danskit aamma Savalimmiormiut inatsisaannut annertuumik naleqqussagaavoq, taamaalilluni naalagaaffeqatigiinnerup iluani killeqarfinni aporfusut annikillisinneqassapput.
- Ernereerluni sulinngiffeqarneq pillugu: Angajoqqaat sulinngiffeqarsinnaaneq sapaatit akunneranik sisamanik sivitsorneqarpoq Naalakkersuisoqarfiullu meerartaarnermut atatillugu aningaasaateqarfimmik nutaamik pilersitsiniarnini ingerlatiinnarpaa, taannalu 2020-mi upernaakkut ataatsimiinnermi akuersissutigineqarnissaa naatsorsuutigineqarluni. Meerartaarnermut atatillugu aningaasaateqarfimmik pilersitsinikkut angajoqqaanut meerartaarnermut atatillugu sulinngiffeqartunut atugassarititaasut pitsaanerungaatsiartut qulakkeerneqassapput.
- Innarluutilinnut tunngasut: Inuit innarluutillit pillugit inatsit UKA2019-imi akuerineqarpoq. Inatsit inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit FN-ip isumaqatigiissutaannit aallaaveqarpoq, inuillu innarluutillit inuiaqatigiinni allatulli peqataatinneqarnissamut periarfissaasa annertusineqarnissaanik siunertaqarluni.

Pitsaaliuinnermut Isumaginninnermullu Aqutsisoqarfimmiit immikkut ingerlatat

Nalinginnaasumik ingerlatsinerup isumagisarilernerata saniatigut Aqutsisoqarfiup AI2019-imik kiisalu naalakkersuinikkut kissaatiniq suliniutinillu malitseqartitsinerne tullinnguuttut immikkut ittumik suliarisimavai:

Inissiisarfii

Ilaqutariit paarsisartut suliniuteqarfigineqarneri annertusarniarlugu ilanngullugu Aqutsisoqarfik kalaallit nunaanni illoqarfiit tamakkingajallugit ilaqutariit paarsisartunut

tungaviumik pikkorissartitsivoq aamma iltersuisutut ilinniartinneqarlutik.

Tamatuma saniatigut Aqutsisoqarfik 2019-imi ulloq unnuarlu angerlarsimaffeqarfinnut tunngasut annertooujussuarmik misissuiffigalugit naammassivaat, tassunga uiggiullugu ulloq unnuarlu angerlarsimaffeqarfiit annertusaaffigineqarput piginnaangorsaqinneqarlutillu inissiinissamut pisariaqartitsinerit annertuumik naleqqiussinnaangortillugit.

Pitsaaliuisoqatigiinnik assigiinngitsunik sulialinnik nutaamik pilersitsineq - Paarisa
Oqartussaaffiit 1. Marts 2019-imiit allanngorerisa kingorna Aqutsisoqarfik pitsaaliuisoqatigiinnik assigiinngitsunik sulialinnik nutaamik pilersitsivoq, Paarisa. Paarisaq siunerataa pitsaaliuinnermut suliat suliassaqarfiit assigiinngitsut akornanni ataatsimoortinnissaat nukittorsarnissaallu taamaasilluni pitsaaliuinnermut suliniutit qitiusumik immikkoortortaqaqfimmii eqaannerunissaa ataatsimullu isiginninnerulemissaat qulakkeerneqassapput.

Isumaginninnermi suliniutit annertusineqarneri

2019-imi ilassutinik aningaasaliissuteqartoqarnera tungavigalugu Aqutsisoqarfik isumaginninnermut ikiukkaskuartartussanik pilersitsiniarluni sulissuteqarpoq. Ikiukkaskuartussat 2020-p aallartinnerani atorneqalernissai naatsorsuutigineqarpoq, taakku piareersimasussatut inissisimassapput kommuni sullissinerani pinartumik pisoqassagaluarpaaq ilisimasanik tunniussinnaasussatut tapersiisussat. Ilassutinik aningaasaliinerup aamma innuttaasunut nittartakkamik saqummersitsinissamut tungavilerpaa. Nittartakkap pitsaaliuinnermut tunngassutillit iluani innuttaasunut paasissutissiinnikkut sakkussanillu tunisinikkut oqinnerulersitsissaaq, inuunermi peqqinnartumik qinigassaqarnissaanut ikiuisuussalluni. Aamma ilassutinik aningaasaliinerup oqarasuaat siunnersuisarfik Tusaannga annertusinera aningaasaliiffigaa.

Kiisalu isumaginninnermut suliniutit ilaatigut angalaqatigiittartut suliniutaat annertusineqarneratigut qaffanneqarput. Annertusisaaneq inersimasunut kinguaassiutitigut atonerlunneqarnermigut kingunerlutsitsisuninnaq katsorsaaneq ajorput kisianni aamma angalaqatigiittartut meeqqat inuusuttullu atonerlugaasimasut katsorsarneqarsinnaalerput.

Killiliisa - Naalakkarsuisut kinguaassiutitigut atonerluineq akiorniarlugu periusissiat 2018-2022

2019-imi aqutsisoqarfik kinguaassiutitigut atonerlugaanikut akiornialugit Killiliisa-periusissap ataani nuna tamakkerlugu suliniutinik assigiinngitsunik aallartitsivoq, matumani sammisamut tassunga suliaqartartunut tamanut kinguaassiutitigut atonerlugaanermut tunngasumik atuakkamik najoqqutassamik ineriartortitsineri, sammisaq pillugu piviusulersaarummik ingerlatsineq aamma maligassiuisussanik suleqatigiinnik pilersitsineq.

Inuuneritta III

Inuiaqatigiit peqqinnerulemissaanut suliniut Inuuneritta II 31. December 2019-imi qaangiuppoq, taamaamat suliaq Aqutsisoqarfimmiit pingaaruteqarsimavoq Inuuneritta III Paarisaq ataani inissisimasup sinaakuttissaa ineriartortinnissaa. Inuuneritta III januar 2020-p naanissaata tungaanut tusarniaassutigineqarpoq, tamatuma kingorna suliaq atorneqarnissaa aallartinneqassaaq

PEQQISSUTSIMUT NAALAKKERSUISOQARFIK

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfimmik aaqqissuussisuullunilu aqutsisuuvuq. Naalackersuisoqarfup naalackersuisoqarfittut peqqinnissaqarfimmi suliassat isumagisarai. Naalackersuisoqarfimmi Peqqissutsimut Pitsaaliuermullu Aqutsisoqarfup peqqinnissaqarfik tamaat aqutaraa Allorfullu atorerluisunut katsorsaasarneq aqutaralugu.

Anguniakkat

Pingaarnertigut anguniakkat tassaapput agguaqatigiissillugu ukiut suli inuuffiusussat qaffannissaat, meeraaqat meeqqallu toqusarnerisa ikilisinneqarnissaat, ilungersunartumillu nappaammik aniguisartut amerlanerulernissaat.

Peqqissuulluernerup inuiaqatigiinni aningaasaqarneq pitsaanerulersissavaa, tassami innuttaasut peqqissut naammassisaqarnerusinnaapput, taamalu inuiaqatigiinnut inuiaqatigiillu aningaasaqarnikkut ineriartortinneqarnerannut tunniussaqaarnissamut pitsaanerusumik periarfissaqartarlutik.

Pingaarnertut suliassat

Peqqinnissaqarfup misissuinikkut, paaqqinninnikkut, katsorsaannikkut, sungiusaanikkut, innuttaasunillu aannngajaarniutinik aningaasanoormillu ajornartorsiuteqartunik pinaveersaartitsinikkut katsorsaannikkullu innuttaasut peqqissusaatigut sullinneqarnerat qulakkeertarpa.

Suliassaqarfiit assigiinnngitsut akornanni suleqatigiinneq

Kommuneqarfik Sermersuup Peqqissutsimullu Naalackersuisoqarfup "Peqqissuseq pillugu isumaqatigiissut 2017-2021" isumaqatigiissutigisimavaat. Innuttaasut peqqissusaasa tapersersornissaat siunertarlugu attaveqatigiinnikkut illuatungeriillu suleqatigiinnerisigut suliassaqarfimmi assigiinnngitsuni suleqatigiinnerunikkut peqqinnissaqarfimmi siunissami ineriartornissaq, isumaqatigiissummi pineqarpoq. 2018-imi suliassaqarfiit pingaarnertinneqartut sisamat tassaapput:

1. Peqqinnissaqarfimmi sulisut isumassuisullu
2. Piginnaanngorsaqinneq
3. Piartortunik paaqqinninneq, napparsimasunik paaqqinninneq aamma ippinnarunnaarsaaneq
4. Nalinginnaasumik pitsaaliuineq.

Nunap immikkoortuini Aqutsisunut Oqallittarfimmik atulersitsiniarneq 2018-imi ukiakkut Kommune Qeqertalimmi aallartinneqarsimavoq. 2019-imi Kommune Kujallermi, Qeqqata Kommuniani aamma Avannaata Kommuniani Aqutsisut Oqallittarfiat aallartippoq. Pilersaarutaavoq Kommuneqarfik Sermersooq kingulliulluni 2020-mi upernaakkut aallartisarneqassasoq.

Kommunit suleqatigalugit atorerluisunik katsorsaasarneq pitsaanerulersinnera

Allorfik innuttaasunut aannngajaarniutinik aningaasanoormilluunniit ajornartorsiuteqartunik akeqanngitsumik katsorsaannissamik neqerooruteqarpoq. Allorfik Kommuneqarfik Sermersuup aamma Qeqqata Kommuniata suleqatiginissai pillugit isumaqatigiissuteqarsimavoq isumaqatigiissutillu assingusut pillugit kommuninik allanik isumaqatiginninniarnernik aallartitsisimalluni.

Allorfik 2018-imi kommunini tamani katsorsaaveqarpoq, tassa Qaqortumi, Nuummi, Sisimiuni, Aasianni Ilulissanilu Allorfiup katsorsaaviinik pilersitsisoqarsimavoq. Sumiiffinni Allorfiit innunat ataasiakkaanut katsorsaaviupput, unitsitsinani katsorsaaviupput eqqarsartaatsikkullu pissusilersornermik allannortitsiniarneq katsorsaariaatsitut atorneqartarluni, nunarsuaq tamakkerlugu sunniuteqarnerpaatut uppernarsarneqarsimasoq. Innuttaasut aannngajaarniutinik aningaasanoormilluunniit ajornartorsiuteqarnerisut nalilersorneqartarnerat immikkut itumik neqeroorutigineqartarpoq. Taakku saniatigut neqeroorutit arlallit aqutigalugit illoqarfimmi aqqaneq-marlunni Nuummilu ukiumoortumik katsorsaanerit neqeroorutigineqartarput.

2019-imi Allorfik Avannaata meeqqanut inuusuttunullu immikkut itumik katsorsaannissamik neqeroorut pilersaarutigineqartoq aallartinneqarnissaa angumerineqarpoq. Illoqarfik meeqqanut inuusuttunullu katsorsartinnissamut neqeroorut piviusunngortinneqarfissaa tassaavoq Sisimiut. Ilaatigut sulisunik ilinniartitsineq kisianni aamma kommunit suleqatiginerat pitsanngorsarnissaa pisariaqarpoq. Tamanna isumaginnittoqarfik Majoriillu suleqatigiinneranut aamma

atuuppoq, taamaalilluni inuusuttut katsorneqarnermigut saniatigut ilinniarnissaminut imaluunniit sulilernissaminut neqeroorutit qulakkeerneqarsinnaapput. Allorfik Sermersuumiit Tasiilami 2020-mi immikkoortortamik aallartitsisoqassaaq. Tamanna pillugu Kommuneqarfik Sermersooq suleqatiginera ingerlaavartuuvooq.

Peqqinnissaqarfiup iluani siunissami sanaartornermi pilersaarutit

Peqqinnissaqarfimmi napparsimmaviit peqqissaaveqarfiillu qangali sananeqarnikuupput. Pingaartumik Dronning Ingridip Napparsimmavissua sulisussamigut illutamigullu unamminartoqarpoq. Peqqinnissaqarfiup iluani sanaartornermi pilersaarutinut nutaanut arlalinnut naammassinninnissaq ukiuni tulliuuttuni pingaartinneqassapput.

Peqqinnissaqarfiup maanna Nuummi katsorsaavissap nutaap pingaarnertut suliniutissartai suliaralugit naammassileruttorpai. Suliniut marsimi 2020-mi suliarinnittussarsiorneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, katsorsaavissalli sanaartorneqarnissaa aallartinnissaq 2020-p qiteqqunnerata nalaani aallartinneqarnissaa naatsorsuutigineqarluni. Katsorsaavik peqqinnissaqarfiup sanaartornissamut aningaasaliissutaaniit katsorsaavik aningaasaliiffigineqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Taassuma saniatigut Dronning Ingridip Napparsimmavissuanut napparsimasut innangavissaannik sinerissamiillu nakorsiat inissaannik pilersitsinissamut piareersarneqaleruttorpoq. A12020-mut atatillugu suliniutigineqartup aallartinnissaanut 12 mio. kr.-inik immikkoortitsisoqarpoq. Aningaasalersuisoqarnissaa eqqarsaatigalugu suliniut ½ mia. kr.-nit angullugit akilik pineqarpoq. Peqqinnissaqarfiup sulitigineqartup ilaanut aningaasaateqarfiit aqutugalugit aningaasalersuisoqarsinnaaneranut qanoq periarfissaqartiginera misissorumavaa.

Steno Diabetes Center-issaq nutaap pilersaarusiorneqarpoq

Naalakkersuisut aamma Novo Nordisk Fonden-imi siulersuisut 2018-imi Steno Diabetes Center Grønland (SDCG)-ip pilersinneratigut sukkortuunermt inooriaatsinullu suliniutigineqartup sakkortunerulernissaa pillugu ataatsimut takorluugaqarneq akuersissutigivaat. 2019-imi pilersaarummik suliaqartoqarpoq, taanna SDCG-ip piviusunnigortinnissaanut suliariumannittussarsiuuneqarnissaanullu pilersaarutinik sukumiisumik nassuiaatinik imaqarpoq. Pilersaarut Naalakkersuisunit aamma Novo Nordisk Fondenimi siulersuisunit akuerineqarnissaaq. 2020-mi februarip marsillu ingerlanerani akuerineqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Tamassuma kingorna SDCG pilersinneqarnissaa aallartissinnaanngussaaq. Suliniut imarisamigut katsorsartinnerup pissarsiariniarneranut pitsaassusaanullu kiisalu sukkortuunermt inuunerissaarnermullu suliniutigineqartup ineriartortinnissaanut kivitseqataassaaq.

Kalerrisaarinermi ataatsimut sianerfissaq

2019-imi ukiakkut ataatsimiinnermt atatillugu kalerrisaarinermi ataatsimut sianerfissamik ingerlatsinissamut aningaasanik immikkoortitsisoqarpoq. Tassanngaannartumik pisoqarnerani innuttaasut periarfissaat pitsanngorsarniarlugit kalerrisaarinermi ataatsimut sianerfissamik 1-1-2-mik pilersitsisoqarpoq, tassani pinasuartumik upalungaarsimasunut atassuteqarnissamut sianerfissaq ataasinnaatinneqarluni.

Maanna Politiit ataatsimik sianerfissaqarput, akerlianilli peqqinnissaqarfik qatserisarfillu sumiiffikkaarlugit sianerfissaqarlutik.

Peqqinnissaq pillugu kommissionimik pilersitsisoqassasoq

2019-imi ukiakkut ataatsimiinnermt peqqinnissaq pillugu kommissionimik pilersitsisoqarnissaa pillugu aalajangiisoqarpoq. Peqqinnissaqarfimmi suleriaatsit ataatsimut pitsanngorsaafiginnissaannut innersuussutinik kommissioni suliaqassaaq, pingaarnertigut sulisussarsiornermt, sulisunik tigumminnissinnaanermt kiisalu Danmarkimi nunanilu allani suleqateqateqarnermt tunngasut.

Kommissionimit innersuussutigineqartut Inatsisartut peqqinnissaqarfiup siunissami aaqjissuussiffigeqqinnissaanut naalakkersuinikkut tunngavigisassaannut ilanngunneqassasut naatsorsuutaavoq. Isumalioqatigiissitap innersuussutaani immikkoortortaqarfiit assigiinngitsut akornanni salliussassat aamma aningaasaqarnikkut periarfissat pioreersut aallaavineqassapput. Isumalioqatigiissitap suliai 2022-mi kvartali siullermi saqqummiunneqarnissai naatsorsuutigineqarpoq.

Aningaasartuutiniq misissueqqissaarneq immikkoortunullu pilersaarut
2019-imi Peqqinnissaqarfiup iluani aningaasartuutit misissorneqarneri aallartipput. Sullissinermut, sulisoqarnermut, nakorsiarsinnaanermut, katsorsaasarnernut il.il. tunngasut pingaarnersiortariaqarput, taamatuttaaq peqqinnissaqarfiup sullissinerata aningaasaqarnikkut killiliussanut naleqqussarneqarnissaa naalakkersuinikkut tapersorneqartariaqarpoq.

Peqqinnissaqarfimmi immikkoortumut pilersaarutit 2019-imi ukiakkut tusarniaassutigineqaqqaarpoq 2020-milu ukiup affaani siullermi naammassineqarnissaa naatsorsuutaavoq. Immikkoortunut pilersaarut anguniakkat aalajangersimasut aaqqissugaanikkullu pisariaqartitsinerit aallaavigalugit peqqinnissaqarfiup siunissami ineriartortinnissaanut tunngavissiisaaq.

Aningaasaqarnermik aqutsineq

Peqqinnissaqarfiup aningaasaqarnera tatisimaneqarpoq. Ilaatigut utoqqaat amerlisimanerisa kingunerisaanik innuttaasut nappaataannik suussusersisarnerit katsorsaasamerillu siornatigut amerlanerulersimanerat kiisalu inooriaatsimik pissuteqartumik nappaateqarlutik napparsimasut amerlanerulersimanerat tamatumunnga pingaarnertut pissutaapput.

Aamma peqqinnissaqarfimmi isumaqatigiissutit atuuttut peqquutigalugit akissarsiat qaffanneqangaatsiarput kiisalu nunani allani napparsimasut suliaritinnerinut akit qaffakkiartorlutik – ukiuumut akinut akissarsianillu iluarsinerit sanilliullugit.

2019-imi peqqinnissaqarfiup paarlattaarsartunut aningaasartuutit appariartornerat malugaa. Taamaattoq sulisussarsiorniarnermi ajornartorsiuteqarneq nunat avannarliit sinnerini suliffissaqartitsiniarnerup kinguneranik ajornakusoortussatut naatsorsuutigineqarpoq.

ILINNIARTITAANERMUT, KULTUREQARNERMUT ILAGEEQARNERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Naalakkersuisoqarfik ilinniartitaanikkut, kultureqarnikkut kiisalu ilageeqarnikkut naalakkersuineramik ingerlatsinermik isumaginnippoq. Ataatsimut isigalugu anguniagaq tassaavoq Kalaallit Nunaanni suliffeqarnermi ilinniartitaanernik neqeroorutit atorfissaqartitsinerillu akornanni sapinngisamik pitsaanerpaamik oqimaaqatigiissitsinerup qulakkeerneqarnissaa, matumani sulisartunik ilinniagaqarsimasunik nammineerluni pilersornissamik annertusaanissaq. Kultureqarnermut ilageeqarnermullu tunngaviusumik anguniakkat tassaapput kulturikkut suliallit siuarsarnissaat naalagaaffimmilu ilagiit ikorfartornissaat. Tamakku kingunerisaannik naalakkersuisoqarfiup 2019-imut Aningaasanut Inatsit malillugu AI 2019-imi suliassaqarfiit makku suliarsimavai:

- 40.01 Ataatsimoortumik aningaasartuutit
- 40.02 Ilinniagaqarnerisutit
- 40.10 Tunngaviusumik atuarfiit
- 40.12 Ilinniarnertuunngorniarfik
- 40.90 Ataatsimoortumik aningaasartuutit
- 40.91 Inuussutissarsiutinut ilinniarfiit
- 40.92 Ilinniartitaanerit qaffasinnerusut
- 40.94 Kulturi
- 40.95 Eqqumiitsuliorneq
- 40.97 Ilagiit

Ilinniartitaanermut siunertaq

Siunertaq ilinniartit pillugit aningaasaliissutinut suliarineqartartunullu tunngassuteqarpoq.

		Aningaasanut inatsit 2019	Aningaasanut inatsit 2019
Konto pingaarneq	Ingerlataq/sullissiveqarfik	Ukiumut ilinniartut amerlassusaat	Sapaatit akunneri atuaqatigiiffiut amerlassusaat
40.10.11	Ado Lyngep Atuarfia	16	Taaneqanngillat
40.10.12	Efterskolemiittarneq	430	Taaneqanngillat
40.12.35	GUX Aasiaat	266	760
40.12.36	GUX Nuuk	431	840
40.91.08	Kalaallisuuliornermik ilinniartit	15	42
40.91.14	Kalaallit Nunaanni Imarsiornermik Ilinniartit	89	350
40.91.16	Niuernermik Ilinniartit, Nuuk	178	621
40.91.20	Perorsaarnermik Ilinniartit	219	384
40.91.21	Inuusutissalerinermik Ilinniartit, INUILI	78	444
40.91.23	Campus Kujalleq	483	1.006
40.91.25	Peqqinnissakkut ilinniartitaanermut qitiusumik ilinniartit	82	203
40.91.27	Teknikimik Ilinniartit	590	1.888
40.92.10	Folkehøjskolit	110	Taaneqanngillat
40.92.11	Eqqumiitsuliornermik Ilinniartit	5	38
40.92.13	Ilisimatusarfik	791	Taaneqanngillat
40.92.18	Oqaatsinik pikkorissartitsinerit	9	45

Nassuiaatit oqaaseqaatillu:

Ukioq naallugu ilinniartuq tassaavoq ukioq atuarfiusoq naallugu atuartaqtoq (ilinniarnertuunngorniarni inuusutissarsiutigullu ilinniartaaneri sap. akunneri 40-t; ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaaneri sap. akunneri 35-t). Taamaalluni kisitsitigut takuneqarsinnaavoq ilinniartitaaneri ilinniartutut inissimalluni ataatsimut ukiumut naammassisartagaat. Oqaatigineqassaaq ukiumut ilinniartut nalaanni kisitsitit tassaangimmata ilinniartut ukiumi pineqartumi ilinniartuusimasut amerlassusaat. Taakku saniatigut oqaatigineqassaaq ukioq naallugu ilinniartut aprilimi naatsorsorneqarnerinik tigusaqartoqartinnagu sulianut kisitsitit eqqortinneqarsimasut naatsorsorneqarsinnaanngillat. Taamaattumik qulaani tabelimi sulianut kisitsitit 2019-imit Aningaasanut inatsimmi saqqummersinneqartut taamaallaat allanneqarput.

Siunertaq kulturi ilageeqarnerlu

Kultureqarnermut tunngasut

Kulturikkut nersornaat 2019 filmiortartumut ilitsersuisumullu Pipluk Kreutzmann Jørgensenimut tunniunneqarpoq, Naalakkersuisulli kajumissaatit nersornaataa nammineq kajumissuseq atorlugu isiginnaartitsinerimut ilitsersuisumut maligassuisumullu Eino Taunajimmut tunniunneqarluni.

"Eqqumiitsuliormik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaata allangortinnissaannut Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut nr. 25, 28. november 2019-imeersoq (Aningaasaateqarfimmik eqqumiitsuliormik ingerlatsisunut tamakkuninngalu siammarterisunut tapiissutinik aqutsisussamik pilersitsinissamut inatsisitigut tunngavissat)" Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinneranni akuerineqarpoq taamaalillunilu naalakkersuisoqarfiup eqqumiitsuliormut aningaasaateqarfimmik pilersitsinissamut nalunaarusiornissamut suliasat aallartissimavaa.

Namminersorlutik Oqartussat kulturikkut sulianut tapiissutigisartagaat kulturikkut eqqumiitsuliornikkullu assigiinngitsunik suliallit assigiinngitsunut sammitinneqartut tapersersortarsimavaat.

Namminersorlutik Oqartussat Kulturilerinernut aningaasaliissutaaniit katillugit tunniunneqarput: kr. 11.680.111 kr. suliniutinut 90-inut assigiinngitsunut agguallugit Nipilersuusiornernut kiisalu ingerlatsinermut tapiissutit 364.674 kr. 2.435.000 kr. kulturikkut ingerlatsisunut matumani Filmiliortarfimmut.

Tipsernermit lottormermillu aningaasaliissutit naalakkersuisoqarfiup 2019-imi imatut agguappai:

Immikkoortitat A:

Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiat (GIF): 17.760.000,00 kr.

Elite Sport Greenland (ESG): 3.256.000,00 kr.

Immikkoortitat B:

Timersornermut tunnganngitsunik meeqqanut inuusuttunullu suliaqarnermut katillugit:

4.692.000,00 kr. kingusinaarluni qinnuteqaatinik tigusineq pissutaalluni

ingerlatsinermut tapiissutinik tunniussisoqanngilaq katillugit agguassisoqarluni 0,00

kr. aamma suliniutinut tapiissutit katillugit: 3.837.213,00 kr.

Immikkoortitat C:

Siunertanut tamanut iluaqutaasussanut allanut ingerlatsinermut suliniutinullu tapiissutit:

9.486.750,00 kr.

Ingerlatsinermut tapiissutit katillugit: 90.000,00 kr. aamma suliniutinut tapiissutit

katilugit: 8.806.662,83 kr.

Nuuk Nordisk Kulturdestival sapaatip akunnera ataatsimik sivisussusilik eqqumiitsulioriaatsit assigiinngitsut iluanni kulturikkut sammisaqartitsinernik imalik ingerlanneqarpoq. Suliniut Namminersorlutik Oqartussat Kulturilerinernut aningaasaliissutaaniit 250.000 kr-inik taperserineqarpoq.

Nunat avannarliit suliaqameranni Ministerit Siunnersuisoqatigiivinut kiisalu

Atorfilittatigut Suleqatigiissitamut pingaartumik peqataasoqarpoq.

Ilageeqarnermut tunngasut

Ajoqit ilinniarfimmii ilinniartut tallimat 2019-imi allagartartaarput Organistitulli ilinniarfimmii ilinniartut 2020-mi naammassillutik.

AALISARNERMUT, PINIARNERMUT NUNALERINERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Naalakkersuisoqarfik 2019-imi ukioq naallugu 47-nik sulisoqarpoq, KANUAANA-milu ukioq naallugu 46-nik sulisoqarluni.

Siunertarineqartut:

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup aalisarnermik, piniarnermik nunalerinermillu ataatsimut aqutsineq kiisalu Kalaallit Nunaanni uumasunut nakorsaqaarnermut inuussutissalerinermullu oqartussaqaarnermik isumaginninneq akisussaaffigai.

Pingaarnertut suliassat:

Kalaallit Nunaanni aalisarnermik, piniarnermik nunalerinermillu inuussutissarsiutinik ingerlatsinissamik Naalakkersuisoqarfik pingaarnertut suliassaqarpoq. Ilaatigut pisassiissutinik aalajangersaanikkut, aalisarnermi piniarnermilu killilersuinikkut kiisalu akuersissutinik atulersitsinikkut aqutsineq ingerlanneqartarpoq. Taakkua saniatigut aqutsinermut tunngasuni tamani aningaasaliissutit tapiissuteqartarnerillu, taakkununnga ilanngullugit aallarteqqinnissamut tapiissutit kiisalu aalisartunut, piniartunut nunalerinermillu ingerlataqartunut siunnersuisoqarfimmut angusassatut isumaqatigiissutit aqunneqartarput. Aammattaaq Naalakkersuisoqarfik nunat marluk akornanni, nunat immikkoortuini nunanilu tamani aalisarnermut piniarnermullu kattuffiit aqutsisutut sulineranni peqataavoq.

Ukumi ingerlatat:

Naalakkersuisoqarfik 2019-ip ingerlanerani isummernissamut tunngavissianik Naalakkersuisunullu ilisimatitsissutinik 125-nik kiisalu inatsisissatut siunnersuutinik 29-nik, akissuteqaatinik, ilisimatitsissutinik il.il. Inatsisartunut tunniussaqaarsimavoq. Taakku saniatigut Inatsisartut ataatsimiititaliaannit saaffiginnissutit 24-t naalakkersuisoqarfiup akissuteqarfigai kiisalu § 37 naapertorlugu apeqquteqaatinut 75-inut akissuteqaasiormi peqataasimalluni. Kiisalu Naalakkersuisumut Naalakkersuisoqarfiullu pisortaanut ilisimatitsissutit 57-it kiisalu tusagassiorfinnut nalunaarutit 118-it naalakkersuisoqarfiup suliarisimallugit.

Naalakkersuisoqarfimmut tunngatillugu anguniakkat naammassineqarnerat:

Naalakkersuinikkut anguniakkat, soorluttaaq suliassatut pilersaarutit suliassatullu anguniakkat aningaasanut inatsimmiittut anguneqartutut isigineqarput.

Aalisarneq:

Aalisarnermut ingerlatsiviup sinerissap qanittuani aalisarnermi ingerlatsineq suliaraa. Sinerissap qanittuani qaleralinniarneq sumiiffik 47-mi ingammik immikkut ittumik sulissutigineqartariaqarsimapput ilaatigut taamak aalisarneq itinerusumik nalunaarusiortoqaarneranik inerneqarluni. Aalisarnermi tassani aqutsinissamut suliniutit

amerlanerunissaat sulii pisariaqarpoq. Naalakkersuisoqarfiup aalisarnitta ilaanni MSC-mik nalunaaqutsersornikuusatta attatiinnarnissaanut unammillernartut sukumiisumik samminikuuaat, taamaaliornermi aalisarnerup ingerlanneqarnera piujuartinneqarnissaanut apeqqutaasorujussuuvooq. Ingerlatsinissamut pilersaarutit suliarineqaleruttortut kukkunersiorneqaleruttortullu. Tamatuma saniatigut ukioq manna nunat suleqatit nunallu tamalaat ataatsimeeqatigineranik arlalinnik aalisarnerlu pillugu isumaqatiginniarnernik pisoqarfiuvoq, taamaalillunilu nunat tamalaat akornanni pisussaaffigut naammassiniarlugit ingammik pisassiissutinut agguakkanut tunngatillugu. 2019-imi Aalisarneq pillugu Ataatsimiitsitaliarsuarmi sulineq initungaatsiarsimavoq, tassani naalakkersuisoqarfik ataatsimiitsitaliarsuup isumaliutissaannik allaffissornikkut aamma sammisamut allakkiornikkut il.il. peqataavoq. Taamak sulineq sulisunik isumalluuteqartitsingaatsiarpoq suliassanik allanik salliussassaasunik. Pisassiissutinut akuersissutinullu atatillugu ingerlatsinermik annertusisamik kukkunersiuineq aallartinneqarpoq, suliassaq Deloitte-mut kukkunersiuinermut ataatsimiitsitaliamiit tunniunneqarpoq. Tassunga suliamut Naalakkersuisoqarfik isumalluutinik annertuumik tapersiivoq.

Piniarneq aallaaniarnerlu:

Piniarnermut aallaaniarnermullu ingerlatsivik imaani nunamilu miluumasunut tunngasunik uumasooqassutsikkut siunnersuusiortartussat isumagaa. Tamassuma kinguneranik ingerlatsivik nunarsuup immikkoortui, nunat suleqatit nunallu tamalaat akornanni ataatsimiinnernut arlalinnut peqataasimasut. Nannut pisassiissutissiissutigineqartartullu allat pillugit ingerlatsinissamut pilersaarutinut tunngasut innuttaasunut ataatsimiitsissutigineqattaarlutik aallartipput. Aningaasaliissutinut suliassanut ilaattut arlalinnik sammisaqartitsisoqarpoq annertunerusumik najukkami tunisassianik atuinerusoqalernissaanik pilersaarinerlut tunngassuteqartunik. Piniarnermi allagartaqartitsinermut tunngasunut arlalinnik digitalikkut ineriartortitsisoqarpoq, tamanna innuttaasunut sullissinermut ilaatigut akiliinermut atugassat oqilisarneqassallutik. Aamma piniarnermut inissitsiterissumik piareersaasoqarpoq tassuuna tuttunnik umimmannillu akuersissutissatut qinnuteqaatit taakkunungalu nalunaarsuinerit oqinnerulersinneqassapput. Kingusinnerusukkut uumasut allat ilanngunneqassapput.

Nunalerineq aamma ESU:

Nunalerinerlut immikkoortortaqarfik nunalerinermik inuussutissarsiornermut immikkoortumut pilersaarummik ilaatigut suliaqarsimavoq. Immikkoortortaqarfik nunalerineq pillugu juni 2019-imi isumasioqatigiipput, tassungalu soqutiginnissinnaasut inuussutissarsiutillit allallu peqataapput. Nunalerinerlut immikkoortortaqarfik Nunalerineq pillugu Siunnersuisoqatigiit ataatsimeeqatigaat SPS-imilu ataatsimeersuarnermi peqataalluni kujataani junimi ingerlanneqartumi. ESU aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutitigut aalisartunut, piniartunut nunaatilinnullu tapiissuteqarsimavoq taarsigassarsititsillunilu.

Uumasunut nakorsaqaarneq Inuussutissallu:

Uumasunut Nakorsaqaarnermut Inuussutissalerineremullu Oqartussaqaarfik (UNIO) 2019-ip ingerlanerani inuussutissanut tunngasut pillugit nutaamik inatsisiliornissaq aamma Kalaallit qimmiata qimuttut illersorneqarnerulernissaanut inatsiseqalernissaa nutaamik

kiisalu uumasunik illersuineq uumasullu atugarissaarnerat pillugu inatsit sulissutigisimavaat. Taakku saniatigut UNIO Suliffeqarfiit inuussutissaleriffiusut pillugit nalunaarummit atuuttumiit immikkut akuersissuteqarallarsimavoq, kalaallit qangaaniilli nerisassaataannik tunisatigut isertitat taamaalillutik ajornanninnerulersimallutik. Suliffeqarfinnik inuussutissaleriffiusunik akuersineq pillugu suliaassat UNIO-p ingerlaavartumik suliarisarpai, matumani Kapisilinni savaaqanik toqoraavimmik nutaamik akuersisoqarluni. Saniatigut oqartussat nunami inuussutissaleriffiusunik ingerlatsisunut nakkutilliiartorerit isumagisarpaat.

Danmarkimi inuussutissalerinnermut aqutsisoqarfik aamma UNIO akornanni 2014-imi isumaqatigiissut malillugu Nuummi Sisimiunilu killeqarfinnik nunat allamiut angallataat pisortat nakkutigisarpaat. Kiisalu UNIO-p kommunit suleqatigalugit Kalaallit qimmiata qimuttut kapitinneri nalunaaqutsersorerilu aquppai isumagalugillu.

Inatsilerineq, Aningaasaqarneq Pilersaarusiernerlu:

Naalackersuisoqarfiup iluani immikkoortortaqarfimmi nutaami – IAP-mi, 2019-i siullermeerluni ukiumut naatsorsuusiorfiuvoq. Immikkoortortaqarfiup pingaarnertut suliaasa ilaat tassaavoq nalunaarutissatut inatsisissatullu siunnersuutininik suliaqarneq. 2019-ip ingerlanerani Inatsisartut uumasunik illersuineq pillugu inatsit nutaaq aamma inuussutissat pillugit inatsit nutaaq akuersissutigaat, aamma piniarnermut aallaaniarnermullu inatsisissamut siunnersuut nutaaq siullermeerneqarpoq. Tamatuma saniatigut Aalisarneq pillugu Ataatsimiititaliarsuaq suleqatiginerani immikkoortortaqarfiup pisuussutaaniit suliaassat arlallit annertuumik atuipput, ingammik pisariaqartitanut assartuinnermullu tunngasut suliarineqarnerini.

Kiisalu IAP-ip aalisarnermut tunngassuteqartut pillugit nunat tamalaat isumaqatiginninniarnermut suliaassat arlallit suliarisimavai.

KANUAANA:

Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliivik (KANUAANA) 2019-imi aalisarnermi nakkutilliisoqarnermik piniarnermillu nakkutilliisoqarnermik aqutsineramik ingerlatsinermillu isumaginnippoq.

KANUAANA-p suliaasaanut allattuiffia sutigut tamatigut ukiut ingerlanerani annertusiartuinnaavissimavoq. Ikerinnarsiortunik aalisarnermik nutaanik pilersoqarsimavoq aamma misileraalluni aalisarnermik pilersitsisoqarsimalluni - sinerissap qanittuani avataasiorlunilu qaninnerusumik nakkutiginninnissamik pisariaqartitsisumik. Inuussutissarsiuteqartuniit aningaasaqarnikkut paasissutissanik katersinissamut piunasaqaatit annertunerulersinneqarput aamma aalisarnermut paasissutissanik suliarinninnermik tamannalu KANUAANA-p isumalluutininik annertuunik atuiffigaa.

Taakkua saniatigut sinerissamut qanittumi aalisarnerup alapernaarsorneranut nakkutigineqarmeranullu pingaartumik inatsisit pisariuneri pissutigalugit isumalluuterpassuit atorneqartarput. Tassunga IT-imut tunngasunik aaqqiissutissanik pitsannngorsaanissaq siunniukkamik sulissutigineqarpoq. Nakkutilliisoqartitsinerup ilinniartitaanermut pilersaarutaa nutaaq aallartinneqarpoq ilinniagaqartitaanerlu taanna nunani tamalaani akuerisaq ECTS naapertorlugu ingerlanneqarpoq.

INUUSSUTISSARSIORNERMUT, NUKISSIUUTEQARNERMUT, ILISIMATUSARNERMUT SULIFFEQARNERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Inuussutissarsiornermi, niuermi, ilisimatusarnermi, suliffeqarnermi nukissiuuteqarnermilu matumani ikummatissanut tunngasut ilanngullugit suliassaqarfinni suliniutit arlallit pingaarnertigullu pilersaarusiortarneq Inuussutissarsiornermut Nukissiuuteqarnermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfiup isumagisarai. Taassuma kingunerisaanik Inuussutissarsiornermut Nukissiuuteqarnermut, Ilisimatusarnermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik ikummatissanut tunngasunut atatillugu oqartussaasuvoq, matumani ingerlatseqatigiiffiit uuliamik gassinillu suliaqartut ingerlatseqatigiiffiillu nunat sananeqaataat pillugit suliaqartut allallu soqutigisaqartut ilanngullugit. Tassani ilaatigut ilanngullugit periusissiorneq, Kalaallit Nunaanni ikummatissaqarnera pillugu nunanut allanut nittarsaaneq, aatsitassat pillugit oqartussaaneq nakkutiginninnerlu pillugit maleruagassiorneq inatsisiliornerlu.

Taassuma saniatigut inuussutissarsiuutinut killiliussanut piumasaqaatit pillugit misissueqqissaarnerit isumagineqarput.

Atuisunut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik kiisalu Nukissiorfiit Naalakkersuisoqarfiimut ilaapput. Inuussutissarsiornermut Nukissiuuteqarnermullu Naalakkersuisoqarfik Nunaoil A/S-imut aamma Greenland Oil Spill Response A/S-imut atatillugu inatsisiliornermut inatsisinillu nassuiaanissamut akisussaavoq.

Siunertat

Inuussutissarsiornermut, Nukissiuuteqarnermut, Ilisimatusarnermut, Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup Naalakkersuisut inuussutissarsiornermut, ilisimatusarnermut suliffeqarnermut nukissiornermullu politikkiisa aqunneqarnissaat, matumani ilanngullugit takornariaqarnerup, inuussutissarsiuutinik siuarsaanerup iluini siuarsaalluni periusissiorneq aamma inuussutissarsiornermut tunngatillugu inatsimmik nalinginnaasumik nutarsaanissaq kiisalu sikumut imermullu, uumassusilinnit pinngoqaatitigullu isumalluutinut il.il. tunngasut akisussaaffigai, Naalakkersuisut nukissiuuteqarnermut politikkiata atuutsinneqarnissaa inuussutissarsiornermut, ilisimatusarnermut suliffeqarnermut nukissiornermullu matumani aatsitassat ilanngullugit, nalunaarusiorneq Naalakkersuisoqarfiup isumagisarpaataaq. Naalakkersuisoqarfiup oqartussaaffinnut tunngatillugit inatsisit, nalunaarutit peqqussutillu sulialugillu aqutarai. Inuussutissarsiornermut tunngaviumik piumasaqaatit misissoqqissaarnerannut atatillugu taakkununga pitsangorsaatissaanik siunnersuusiortoqarpoq, tassungalu ilanngullugu immikkoortut ingerlanneqarnerannut naleqqussaaneq qulakkeerneqarluni.

Pingaarnertut suliassat

Inuussutissarsiornermut, Nukissiuuteqarnermut, Ilisimatusarnermut, Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup aamma taassani immikkoortortaqarfiit Naalakkersuisut Inatsisartullu nalinginnaasumik naalakkersuinikkut anguniagaasa aalajangiiffigisaasalu oqartussaaffiit iluini atuuttussanngortinneqarnissaat qulakkiissavaat. Niuerfiit ilaatigut isumalluutinik atuilluartutut isigineqartut aamma atuisut suliffeqarfiillu akornini sunniiveqatigiilluartarnissaq Atuisartoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfiup sullitarai. Atuisartoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfiup Kalaallit Nunaanni atuisoqarnermut unammilleqatigiinnermullu killigittat aalajangersartarpai.

Inuussutissarsiornermut tunngasut

Inuussutissarsiornermut tunngasutigut Naalakkersuisut siuarsaallutik ingerlatsinerat piviusunngortinniarlugu Visit Greenland A/S aamma Greenland Business A/S suli qanimut suleqatigineqarput. Ingerlatseqatigiiffiit marluusut taakku takornariaqarnerup ineriartortinnissaanik misigisassaqartitsinissamullu inuussutissarsiuuteqarnermik aamma

inuussutissarsiutinik ineriartortitsinermik kiisalu kommunit inuussutissarsiutinut siunnersuisarfiinik suleqateqarnermik isumagisaqarput.

Naalakkersuisut takornariaqarnermut periusissiaanni Kalaallit Nunaanni takornariaqarnermut aningaasaliinerit namminersortuneersut annertusiniarneqaris ilagisaattut 2019-imi Kommuneqarfik Sermersooq suleqatigalugu heliskiingimut suliarinnittussarsiorpoq. Naalakkersuisut kommunit suleqatigalugit akuersissutinik 20-nik tunniussivoq ilaatigut tammajuitsussanik piniarnermut, aalisartitsinernut aamma heliskeernernut.

Kalaallit Nunaanni takornarianut sullissiviit 2019-ip ingerlanerani pimoorunneqarnerulerput. Greenland Visitor Center-ip (GVC) kalaallit takornarianut sullissivia aamma sinerissami ornigassaqqissut ineriartortinneqarnissaanut suliat ingerlatiinnarpai. Ilulissap kangiani takornarianut sullissivissaq sermimik silaannaallu pissusaanik sammisaqartoq aallartinneqarpoq sullissivissarlu 2021-imi ammarneqarnissaa naatsorsuutigineqarluni. Kangiani takornarianut sullissivissaq Kalaallit Nunaanni takornarianut sullissivinni annerni siullerpaassaaq. Tamatuma saniatigut takornarianut sullissivissaq Nuuk Natur aamma Geopark pilersinneqarnissaanut sulissutit ingerlateqqinneqarpoq. Aningaasatigut tapersersuisunut isumaqatigiissuteqarput 45 mio. DKK missaaniittunik taakkulu aningaasanut inatsimmiit 15 mio. DKK-nut aamma Kommuneqarfik Sermersuumiit 8 mio. DKK.-nut ilassutaapput. Royal Arctic Line-p siusinnerusukut qitiusumik allaffeqarfigisaanut suliffissuit akornanni umiarsualivissuunikup inissisimaviata takornarianut sullissivissamut tunniunneqarnissaa isumaqatigiissutigineqaleruttorpoq. Nuuk Natur- imut Geopark-imullu sammisassat tassaassapput Kalaallit Nunaanni nunat sananeqaataat (geologi) pinngortitamiillu isumalluutit. Taassuma kingorna kommunini allani takornarianut sullissiviit sammisassaattut isumassarsianik nutaanik ineriartortitsisoqassaaq peqatigisaanillu taakkununga aningaasalersuiffissarsiortoqassalluni.

Greenland Business A/S-ip 2019-imi aallarnisaanerit qitiuteqqilerpai. Tamatuma saniatigut inuussutissarsiutinik siuarsaanissamut aaqjissuussisarnerit Greenland Business A/S-ip aqutarai. Aaqjissuussinerpassuit ilaat, Greenland Businessimit aqunneqartut taaneqarsinnaavoq avammut niuernermik siuarsaalluni suliniutinut tapiissutit, siunnersortitut ikiuinerlutit tapiissutit, tunisassianik inerisaanermut tapiissutit, nerisassiat kalaallit nunaanneersut atorneqarnerisa siuarsarnerinut tapiissutit, sermimit imermillu pilersaarutit kiisalu takornariaqarnermi pilersaarutit ilaalu ilanngullugit. Aamma suliffeqarfiup annikitsunik taarsigassarsinermik aaqjissuussinerit aqutarai. Greenland Business ukiuni makkunani qinnuteqaatinik aatsaat taamatut amerlatigisunik tigusaqarpoq, tamassumalu ersersiinnarpaa, tapiissuteqarnissamut aaqjissuussat qanoq iluatsitsiffiutiginersut.

Imeq sikulu siunissami namminersorluni imminullu nammassinnaasumik inuussutissarsiutigineqarsinnaanissaat suli Naalakkersuisut sulissutigaaq.

Naalakkersuisut Sermimik imermillu avammut nioqquteqarnissamut periusissiaat (2017-2018) 2019-imi annertuumik sulissutigineqarpoq.

Sermip erngullu niuernikkut iluaqutigineqarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 27. november 2018-imeersoq akuersissutigineqarneraniit Kalaallit Nunaanni imermik sermimillu atorluananikkut inuussutissarsiornissamut tunngavissiat pitsaanerulissapput unammillersinnaanerulerlutillu. Assersuutigalugu royalty (akiliut), imeq/sermeq ataaseq atorneqartillugu akiliisoqartarnissaa 0,04 øringgorlugu ilanngarneqarpoq aallartisarnermilu piffissami killilimmi akileraarutinut aamma/imaluunniit akitsuutinut akiliuteqarnissamullu akiliinnginnissamut periarfissaqarpoq. Taassuma saniatigut akuersissummik pigisaqartoq imermik sermimillu Nunatsinnut nunanullu allanut imaatigut assartuinissamut nammineerluni qulakkeerinnissinnaavoq.

2019-imi Naalakkersuisut Kalallit Nunaata kitaata sineriaani sumiiffinni tallimani sikumik imermillu suliarinnittussarsiorsimapput.

Ersarippoq periusissiap pullavia mumisinneqarsimasoq sumiiffinnillu pissarsiffigineqarsinnaangorlutik taamaasilluni siornatigut misissorneqarsimanera qulaajarneqarneralu malunniuteqarsimalluni.

Neqeroortitsinerup malitsigisaanik katillugit atorluaanissamut akuersissutit 16-it tunniunneqarsimapput taakkulu suliffeqarfinnut arfineq-marlunnut agguarneqarput.

2020-imi sumiiffiit tallimat neqeroortitsissutigineqaqqissapput. Neqeroortitsineq ulloq 1. september 2020-mi unissaq.

Inuussutissarsiornermut Nukissiuuteqarnermullu Naalackersuisoqarfik 2019-imi kommunit suleqatigalugit nunaqarfinni avinngarusimasunilu inuussutissarsiuutinik ineriartortitsinissamut suliniuteqarpoq. Kommuninut tamanut suliniuteqarnissamut aningaasanik immikkoortitsisoqarpoq, suliniutit nunaqarfinni avinngarusimasunilu inuussutissarsiornikkut suliffeqarniarnikkullu siuarsaasussanik.

Suliniutinut ilaasut taaneqarsinnaasut tassaapput Qaanaamiit qaleralinnik pilersarinermut suliniut, Aattartumi piniartarfimmik pilersitsineq, palle-nut suliniutit il.il.

Great Greenlandi 2019-imi naalackersuisoqarfimmit suli malinnaaffigeqqissaarneqarpoq, ingerlatseqatigiiffik aqutigalugu piniartut tunisinissamut periarfissaasa qulakkeerneqarnissaat siunertaralugu ataavartumik misissueqjissaartuupput. Suliffeqarfiup aningaasaqarnera tamakkiisumik suli aqqikkiartorpoq, matumani avataaniit akiitsut annertuumik annikillisinneqarnera.

Nukissiuutinut tunngasut

Inuussutissarsiornermut Nukissiuuteqarnermut, Ilisimatusarnermut Suliffeqarnermullu Naalackersuisoqarfiup Nukissiorfiit suleqatigalugu susassaqarfimmut pilersaarummi anguniakkanut 35-iusunut atatillugu Nukimmik Imermillu Pilersuineq pillugu Susassaqarfimmi Pilersaarut aallartippaa, tasanilu qulequttat pingaarnerit pingasut iluaniittut ukuupput:

- Innaallagissap erngullu akii appasinnerusut
- Periarfissaqarfiani sumi tamarmi nukissiuuteqarneq minguitsoq
- Nukissiuuteqariaatsimik nutarterineq

Innaallagissamik imermillu pilersuinissamut anguniagassatut pilersaarummi takuneqarsinnaasutut imermik pisuussutit maannamut atorluarneqanngitsut atorneqarnissaat Naalackersuisut kissaatigaat tassungalu atatillugu nittarsaassinissamut atortussanik annertuunik suliaqarsimallutik.

Inuussutissarsiornermut Nukissiuuteqarnermut, Ilisimatusarnermut Suliffeqarnermullu Naalackersuisoqarfik Nukissiorfiit Tele Greenland-ilu suleqatigalugit nittarsaassissut erngup nukinganik nukissiuutinut periusissamut suliffeqarfissuarnut soorlu datacenterinut atorneqarsinnaasumut peqatigitillugu, nunat tamalaat akornanni niueqateqarsinnaanerunissaq siunertaralugu atorluarneqassaaq.

Allaaserisat sammisanut arlaqartunut agguarsimapput ilaatigut inatsisinut pineqartunut, imeq pillugu paasissutissanut, uuttukkanut (benchmark) – akileraarutinut akitsuutinullu, innaallagissap akiinut paasissutissanillu nuussuinerumut kiisalu inuussutissarsiornermut tamarmiusumut Doing Business in Greenland-imut tunngallutik.

Naalackersuisut januar 2020-mi Europami niuerfiit katerisimaarnerannut atatillugu erngup nukinga atorlugu nukissiuutinut qitiusumik paasissutissaavittut ingerlatseqatigiiffinnut nittarsaassineq aallartippaat. Niuerfiit katerisimaarneraniit misilittakkat takutippaat kalaallit erngup nukinga atorlugu innaallagissiorsinnaanerujussuaq immikkoortukkaanut aningaasartuutaagallartut paasissutissaavittut ingerlatseqatigiiffinnut assut pilerinartuusoq. Misissueqqaarnermut akuersissutinik tunniussisarnerit erngup nukinganik isumalluutit suliffissuaqarnikkut siunertaasut iluaquteqarneri pillugit nukissiorfiit annertuut allat oqaloqatigineqarput.

Ikummatissanut tunngasut

Kalaallit Nunaat ikummatissaqarfiusinnaasunik suli misissorneqanngitsunik nunarsuarmi annersaavoq. United States Geological Survey-ip (USGS) 2008-imi Kalaallit Nunaat BBOE-it 51-inik (nappartat milliardit nalingat) suli atorluarneqanngitsut nalilerneqartunik missingiuppaat.

Qularutissaanngilaq ikummatissaqarfusoq Kalaallit Nunaata nammineq aningaasaqarnikkut napatissinnaanerulernissaanut iluaqutaasinnaasoq, matumani nunatut uuliamik tunisassiortuuneq Kalaallit Nunaata iluatsissinnaappagu.

Naalackersuisut uulianut gassinullu periusissiaq 2020-2024 nutaajusoq akuersissutigaa. Periusissiami qitiusumik sammeneqassapput Kalaallit Nunaanni uuliamik gassimillu ujaasinerit soqutigineqaqilernissaat. Massakkut ujaasinerit pijaanissamullu akuersissutit nutaat sisamat killiffigaagut, akerlianilli ass. 2014-imi ujaasinerit pijaanissamullu akuersissutit 20-usimapput – 2018-illu tungaanut utertinneqarlutik. Periusissiami sammisat makku tunngavineqarput:

- Akuersissuteqarfiusussat nutaat ammarneqarnissai (nunami avataanilu), tak. takussutissiaq ataaniittoq.
- Akuersisarnermut politikkip ilaatut nunap sananeqaataanut ujaqerinerimullu suliniutit naammassineqarnerat.
- Uuliaassiortunut nittarsaassinikkut suliniuteqarneq.
- Tunngaviusumik atugassarititat naleqqussarneqarneri, matumani periusissiamut piffissaliussamut atuuttussa aaqqissuussaaneq nutaaq ‘first-mover’ naapertorlugu akileraarusorneqartarnerup immikkut naleqqussarneqarnera.

Periusissiaq nutaami takussutissiaq ‘‘Government take’’ killilersorneqarneranik naleqqussarneqarneranillu imaqarpoq taannalu periusissiaq piffissaliussaani atuutissalluni. Takussutissiaq ‘‘Government take’’ nutaaq Kalaallit Nunaanni uuliasiornerit soqutiginnilersitseqqinnissamut sulineri sakkussaavoq pingaarutilik.

Titartagaq unammillersinnaalluortoq oqaluuserineqarpoq, tamanna aamma Kalaallit Nunaanni uuliasiorfiit soqutiginnilersitseqqinnissamut kissaateqavikkaanni pisariaqarpoq. ‘‘Government take’’ tamakkiisoq 51,3%-imiit 40,6%-imukarpoq. Namminersorlutik Oqartussat Kalaallit Nunaanni uuliasiorfissaq sinneqartooruteqassagaluarpat suli pisassaat annertungaatsiassaaq. Akileraartitsinerit titartagaq siunissami unammillersinnaalluortuutinneqassaaq massakkuugallartoq akileraartitsinerit taamaallaat sinneqartoorutininnaanneermata.

Atuisartunut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik

Atuisartunut tunngatillugu ussaarisarneq pillugu inatsisip atuutinneqarnissaa aamma Atuisartunut Pisisartunullu Maalaaruteqartarfittut Ataatsimiititaliamut nioqutissamik pisineri kiffartuussinerimilu maalaarutiniq suliarinnittartumut allattaaneq aqutsisoqarfimmit isumagineqartarpoq. www.atuisoq.gl pisortat atuisartunut paasissutissiisarfiaq Aqutsisoqarfiup aamma akisussaaffigaa. Aqutsisoqarfiup unammilleqatigiinnermut tunngatillugu kattunnerit annertuut akuersissutigisarpai, Unammilleqatigiinnermut inatsimmik unioqutitsinerit misissortarpai akuleruffigisarlugillu, kiisalu suliffeqarfiit pisortallu unammilleqatigiinnermi maleruaqqusanut atatillugu ilitersortarlugit.

Atuisartunut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfiup aamma Ineqarnermut Naammagittaalliuuteqartarfik, Isumaginninnermut Atuisartunut Pisisartunullu Aqutsisoqarfiup aammattaaq Ineqarnermut Naammagittaalliuuteqartarfik, Atuisut Naammagittaalliuuteqartarfiaq Siusinaartumik sulisinnaajunnaarnersuutillinnut Naammagittaalliuuteqartarfik, Unammilleqatigiinnermut Ataatsimiititaliaq, Avatangiisit Innarlitsaaliorneqarnissaat pillugu Naammagittaalliuuteqartarfik, Pinngortitap Illersorneqarnera pillugu Ataatsimiititaliaq aamma Nalunaarasuartaateqarnermut naammagittaalliuuteqartarfik kiisalu Pisortat Pisiortarneranni Neqeroorteqartitsineri Naammagittaalliuuteqartarfik allattuuffigai.

Nalunaarasuartaateqarnermut naammagittaalliuuteqartarfik aamma Radiomik ingerlatsivik Ineqarnermut Attaveqatigiinnermullu Naalakkersuisoqarfimmu 1. januar 2019-imi nuupput. Atuisartunut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfiup taamaattumik ingerlatsivik isumagiunnaarpaa.

Atuisartunut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfiup Pisortat Pisiortortarnerni Neqerooruteqartitsineri Naammagittaalliuuteqartarfik 1. juli 2019 isumagilerpaa.

Ineqarnermut Naammagittaalliuuteqartarfik 2019-imi sulianik 51-inik nutaanik suliaqalperpoq suliallu 86-it naammassillugit. 2019-ip naanerani Ineqarnermut Naammagittaalliuuteqartarfimmi suliarineqartut 29-upput. Atuisartunut Pisisartunullu Maalaaruteqartarfik 2019-imi sulianik 38-nik nutaanik pilersitsivoq 54-illu naammassillugit. 2019-ip naanerani suliat suliarineqartut 11-iupput.

Isumaginninnermut Naammagittaalliuuteqartarfik piffissap suliamik ingerlatsineri atorineqartartup kiisalu suliat suliarineqartut annikillisinnissai sulissutigiinnarpaa. Naammagittaalliorarfik 2019-imi sulianik 442-inik nutaanik pilersitsivoq. Naammagittaalliorarfiup sulianut ingerlatsisarnertik pitsanngorsartuarpaat, 2019-imilu suliat 618-init naammassineqarlutik. Tamanna sulianut atatillugu pingaarutilimmik siuariarneruvoq kisianni sulii 2019-ip naanerani suliat suliarineqartut 548-upput.

Atuisoq saaffiginissutinik 194-iusunik 2019-ip ingerlanerani suliaqarpoq.

Pinngortitap Illersorneqarnera pillugu Ataatsimiititaliaq 2019-imi sulianik nutaanik pilersitsisimanngilaq naammassisaqarsimananilu. 2019-ip naanerani Pinngortitap Illersorneqarnera pillugu Ataatsimiititaliami suliat suliarineqartut marluupput.

AATSITASSANUT NAALAKKERSUISOQARFIK

Aatsitassanut Naalackersuisoqarfiup aatsitassanut tunngasuni pingaarnertigut pilersaarusionerq isumagaa, tassunga ilanngullugit aatsitassanut tunngasuni politikkikkut oqallinnernut tunngasunik suliaqarneq aalajangiinerillu timitalerneqarneri. Aatsitassanut Naalackersuisoqarfiup aatsitassanut tunngasuni inatsisiliornermut akisussaavoq aammattaq immikkoortumi sinaakkusiussatigut piumasaqaatinut tunngasunik.

Naalackersuisoqarfik Geologiimut Aatsitassanullu Immikkoortortaqarfik peqatigalugu Kalaallit Nunaanni aatsitassatigut periarfissanik nittarsaassinermi peqataavoq.

Aatsitassanut Aqutsisoqarfik

Aatsitassanut Aqutsisoqarfiup Aatsitassanut inatsit naapertorlugu qinnuteqaatit isumagisarpai aatsitassarsiorinissamullu akuersissutit nalunaarutigisarlugit. Aatsitassanut Aqutsisoqarfiup aatsitassaqaarnermut tunngasunik aqutsinera Inuusutissarsiornermut, Aatsitassanut Suliffeqaarnermullu Naalackersuisoqarfimmik aamma Aatsitassanik Suliassaqaarfinnut Avatangiiisut Aqutsisoqarfimmik qanimut suleqateqarluni pivoq. 2019-imut Aningaasanut inatsit naapertorlugu aatsitassanut aqutsisoqarfimmi sulisussat aqqaniliusimapput, taamaattorli 2019-imi sulisut qulingiluuaasimapput.

Ujarassiornermut Immikkoortortaqarfik

2018-imi maajimi suliassaqaarfiit allanngortinneqarnerisa kingorna ikummatissanut tunngasut Naalackersuisoqarfiup oqartussaaffigiinnaarsimavai. Taamaattumik Ujarassiornermut immikkoortortaqarfiup aatsitassanik ujarassiornermut tunngasut taamaallaat suliarisarpai.

Ujarassiornermut Immikkoortortaqarfik Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalackersuisoqarfimmiippoq geologinillu arfineq-marlunnik misilittagalinnik sulisoqarluni. Nunap pissusia pillugu siunnersuineq nittarsaassinerlu, tassani siunertarineqarluni Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnut aningaasaqaarnermullu iluaqutaasussamik aatsitassanik aningaasaliisussanik siuarsaanissaq immikkoortortaqarfiup pingaarnertut suliassarai. Nunap pissusia pillugu siunnersuineri ilaatinneqarput Naalackersuisut innuttaasunullu nunap pissusianik ilisimatusarnermut tunngasunik siunnersuineq, matumani pingaartumik nunap pissusianik nalilersuineri misissuinerit atuinissamullu akuersissutinut tunngasuni apeqqutit, qinnuteqaatit, avammut tuniniaaneq, atungassarititaasut assigiissaakkat periaatsillu ilanngullugit eqqarsaatigalugit. Taakku saniatigut Ujarassiornermut Immikkoortortaqarfiup qillerinikkut qaqitanik aatsitassanut attuumassuteqartunik ingerlatsineq akisussaaffigaa.

Geologiimut Immikkoortortaqarfik 2019-imi nittarsaassinernut arlalinnut Europamut, Asiamut Amerikallu Avannaanut sammitinneqartunut peqataavoq, tassani Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornermi aningaasaliisartut nunanit tamalaaneersut soqutiginninnerat anguniarneqarluni.

Ujarassiornermut Immikkoortortaqarfimmi suliat pingaarnerit ilaat tassaasimavoq immikkoortortap iluani ilisimatusartullu avataaneersut GEUS-ilu suleqatigalugit ilisimatuussutsikkut suliniutinik ingerlatsineq.

Suliniutit makku 2019-imi ilaatigut naammassineqarput:

- ujaqqat pisoqaassusaat pillugit qarasaasiami paasissutissaasivinnik ineriartortitseqqinneq
- aatsitassat pillugit qarasaasiakkut paasissutissaasiviup (www.greenmin.gl) ineriartorteqqinneqarnera
- Maniitsup eqqaani nunap sananeqaataanik assiliorneq
- nunap pissusaa pillugu paasissutissanik digitaliusunik tunisassianik ineriartortitsineq
- Kalaallit Nunaata avannaata kangiani nunap sannaata assiliornera
- Karrat kangerliumarnani Kitaata qeqqaniittumi aatsitassaqaassutisimik nalilersuineq
- Kalaallit Nunaanni inissiat silataasa ujaqqanik qammarneqarsinnaaneritut nalilersuineq
- diamantit pillugit paasissutissaateqarfik

Ujarassiorit

Ujarassiorit, 1989-imi ingerlanneqarsimasooq nuna tamakkerlugu ujarassiornermik soqutigisalinut unammisitsineruvoq, Kalaallit Nunaanni inuit sumiikkaluartulluunniit ujaqqanik ujarassioritunut misissortikkusutaminnik akeqanngitsumik nassitsisinnaaffiat. 2019-imi ujaqqanik misiligutissanik 1100-inik nassiussisoqarpoq, misiligutissallu nunarput tamakkerlugu katersorneqarsimapput. Ujaqqanik nassiunneqartunit 169-it laboratoriami misissoqqissaagassannorlugit nassiuteqqinneqarput.

Anguniakkanik naammassinnineq

Aatsitassarsiornerit

Kalaallit Nunaanni 2018-imi aatsitassarsiornermi ujarlernermit aningaasaliissutit katillugit 1239 mio. kr.-nit missaaniissimapput, tamanna 2017-imit naleqqiullugu qaffariarneruvoq. Ujarlernermit aningaasaliissutissat 2019-imi 2020-ip qiteqqunnerata missaani naammassineqarnissai naatsorsuutigineqarpoq. 2019-ip naanerani annikitsumik aatsitassarsiornermi akuersissuteqartut katillugit 60-it suliaqarput, taakkunanga kisermaassilluni annikitsumik aatsitassarsiornermissamut akuersissuteqartut 38-upput aamma kisermaassinani annikitsumik aatsitassarsiornermissamut akuersissuteqartut 22-ullutik. Annikitsumik aatsitassarsiornermissamut tunngasut suli assut soqutigineqarput. Aatsitassanik Aqutsisoqarfik 2019-imi annikitsumik aatsitassarsiornermissamut 15-inik nutaanik akuersissuteqarsimavoq.

2019-imi decemberip naanerani piiaanissamut akuersissutit tallimat tunniunneqarsimapput. Pilersaarutit tallimat tassaapput Nalunami guultisiorfik, Isukasiani saviminerimik piiaffik pillugu suliniut, Qeqertarsuatsiaat eqqaanni rubinimik piiaffik, Kangerlussuup eqqaani anorthositsimik piiaffik kiisalu Citronen Fjorderimi zink-imik aqerlumik piiaffik, december 2016-imi piiaanissamut akuersissummik pissarsisoq. Qeqertarsuatsiaat eqqaanni rubinimik piiaffiup tunisassiornermi 2017-imi aasakkut aallartippaa.

¹ Toqqaannartumik aningaasartuutaanngitsut 50 %-ii ilanngullugit

Hudson Greenland A/S-ip Kangerlussuup eqqaani anorthositimik piiaanissamut akuersissutillip 2018 decemberimi tunisassiornini aallartippaa.

Kuultisiorfik Nalunaq Nanortallip eqqaaniittoq 2013-imi tunisassiorunnaarpoq, akuersissulli ingerlatseqatigiiffimmit allamit kuultisiorfimmik ammaqqinnissaq siunertaralugu misissuisumit tiguneqarsimavoq. Maannakkuugallartorli akuersissummi taamaallaat misissuinerit ingerlanneqarput. Ingerlatat taakkua piffissaliussanut sisamanut tamarmik immikkut naleqqussakkanik piumasaaqatitalerlugit agguarneqarsimapput Piffissaliussat 2023-ip tungaanut ingerlassapput. Piffissaliussap sisamaat kingullerlu piaanerit aallartitsinnagit 2019-imiit aallartittumik nangeqqinneqassapput.

Isukasiani saviminissarsiorfissaq Hong Kongimi ingerlatseqatigiiffimmit General Nicemit tiguneqarpoq. Suliniummut tassunga atatillugu 2019-imi Kalaallit Nunaanni suliaqartoqarsimangilaq.

Ironbark A/S Tunup Avannaarsuani Citronen Fjorderimi aqerloqarfiusumi zinkeqarfiusumilu piiaanissamut akuersissummik 2015-imi qinnuteqarpoq piiaanissamullu akuersissut ulloq 16. december 2016-imi atsiorneqarluni. Ironbark A/S suliniummut aningaasaliissutit pisariallit pissarsiariniarlugit sulissuteqarput.

INEQARNERMUT ATTAVEQAQATIGIINNERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Ineqarnermut Attaveqaqatigiinnermullu Naalackersuisoqarfik (naalackersuisoqarfik) ineqarnermut, sanaartornermut attaveqaqateqarnermullu tunngatillugu pingaarnertigut allaffissornermik, pilersaarusernermik aqutsinermik isumagisaqarpoq.

Naalackersuisoqarfik maannakkut ukuninnga immikkoortortaqaqarpoq:
Aqutsinermut allattoqarfik, Sanaartornermut Immikkoortortaqaqarfik, Ineqarnermut immikkoortortaqaqarfik kiisalu Attaveqaqatigiinnermut Immikkoortortaqaqarfik.

Aaqqiissuusaaneq siuliani allassimasut december 2019-imi allannguutit malillugit akuerineqarpoq, taamaammat nalunaarusiami uani allannguutit akuerineqannginneranni aaqqiissuusaaneq aallaavigineqarpoq. Naalackersuisoqarfik ukiumi naatsorsuiffiusumi 2019-imi makkuninnga immikkoortortaqaqarpoq: Aqutsisoqarnermi Allatseqarfik, Sanaartornermi oqartussaassuseq, Najugaqarfinnut Illuutinullu immikkoortortaqaqarfik kiisalu Attaveqaqatigiinnermut Immikkoortortaqaqarfik

2018-imi oktobarimi Naalackersuisooqatigiit allanngornerini Nalunaarasuartaateqarnermi Aqutsisut aamma Radiomik ingerlatsivik naalackersuisoqarfimmut inissinneqarput, naatsorsuserinermit akisuussaaffik 1. Januar 2019-imiit tiguaat.

Mittarfeqarfiit suliffeqarfiuvoq namminersortitaq naalackersuisoqarfiup ataaniittoq, suliassaqaqarfiiit naapertorlugit aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit tullinnguuttut naalackersuisoqarfimmut atassuteqarput: INI A/S, Tele Greenland A/S, Royal Arctic Line A/S, Sikuki Nuuk Harbour A/S, Air Greenland A/S kiisalu Kalaallit Airports Holding A/S.

Siunertat

Anguniakkat:

Akisussaaffiusup iluani Naalackersuisup aamma Naalackersuisut aalajangigaannik piviusunngortitsinissamut tunngavissanik pilersitsissaagut taakkulu iluanni killiliussat ineriartortinnerinut ikiuutissalluta.

Takorluugaq:

Naalackersuisoqarfiorusuppugut ullormut suliassanik naalackersuinikkullu anguniakkanik naammassinninnissamut piginnaasaqarluartutut ilisarnaatilittut.

Naalackersuisoqarfimmi naleqartinneqarput:

Suliamut tunngasunik ilisimasaqarneq piginnaasaqarnerlu, peqataatitsineq akisussaassuseqarnerlu, tigussaasunik iliuseqarnikkut naammassisaqartarnissaq.

Aammattaq eqqaaneqassapput Naalackersuisoqarfik:

- Naalackersuisumik Naalackersuisunut, Inatsisartunut, kommuninut, innuttaasunut soqutigisaqatigiinnullu allanut atatillugu sullissimmat,
- maanna siunissamilu unammilligassat qaffasissumik piginnaasaqarfialugit misissueqqissaarfigisarmassuk,
- ilisimasaq suliamut attuumassuteqartoq aallaavigalugu ingerlaavartumik siunnersuusiortarmat isumassarsiortarlunilu,
- suliaqartut oqaloqatigisarneri suleqatiginerilu aallaavigalugit aaqqiissuteqartarmat,
- naalackersuinikkut aalajangikkanik malitseqartitsisarmat,
- suliaqarfiiit allat suleqatigialugit suliassanik paasisimasaqarluartumik oqimaaqatigiissumillu naammassinnittarmat,
- kinaassusersiunngitsumik tunngaveqarluni ingerlatsinerimi suliassanik isumaginnittarmat, aamma

- suliassaqarfiup sunniuteqarluarnissaanik nutaaliaanissaanillu qulakkeerinnittarluni.

Pingaarnertut suliassat

Naalackersuisoqarfik makkuninnga immikkoortortaqrpoq pingaarnertut makkuninnga suliassaqartunik:

- Aqutsisunut Allattoqarfik naalackersuisoqarfimmut tamarmut kiffartuussiviuvoq sulisoqarfiullunilu, ilaatigut Naalackersuisumik naalackersuisoqarfimmilu pisortamik kiffartuussisarluni.
- Sanaartornermi oqartussaassuseq qitiusumik Sanaartornermi oqartussaassusermut ilaavoq kiisalu Aningaasaqarneq aamma HR-imut immikkoortoqarfik:

Sanaartornermut oqartussat sanaartorneq, ilusilersuineq sanaartugassanillu aaqqissuussineq sanaartukkallu allat pillugit aalajangersakkanik aqutsisuullunilu nutarterisuuvoq. Immikkoortortaq aamma naalackersuisoqarfimmut allanut pingaarnertigut siunnersuisuuvoq, kiisalu Namminersorlutik Oqartussat sanaartornikkut ingerlataannut kinguneqarluartitsineq aamma aalajangiinerit sanaartornerillu ingerlanerisa pitsaassusii qulakkeerniarlugit malittarisassaliortuullunilu najoqqutassaliortuulluni. Immikkoortortap aamma inissiaqarnermut tunngasuni sanaartugassanut sanaartortitsineri oqartussaavoq. Taakku saniatigut nutaaliornissaq ineriartortitsinissarlu kiisalu sanaartortamerup akikinnerulersinneqarnissaa pisariinnerulersinneqarnissaalu eqqarsaatigalugit pingaarnertut anguniagassat arlallit isumagineqartarput.

Aningaasaqarnermut immikkoortortaqrpoq naalackersuisoqarfimmut sullissisuuvoq aamma naalackersuisoqarfiup missingersuutaanut naatsorsuutaanullu akisussaasuvoq kiisalu naalackersuisoqarfimmi aningaasanut inatsisiliornermi sulianik ataqatigiissaarisuulluni. Sulisoqarnermut tunngasut immikkoortortaqrpoq aamma isumagisarpai.

Aningaasaqarnermut HR-imullu immikkoortortaqrpoq aamma Sanaartornermut Iluarsaassinermullu Aningaasaateqarfik immikkoortortaqrfimmi aamma inissisimasoq aqutaraa - tamanna Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik, akisussaaffeqarfimmi akisussalluni oqartussaasoq tamanna pillugu isumaqatigiissutigineqartoq naapertorlugu.

- Najugaqarfimmut Illuutinullu immikkoortortaqrpoq pingaarnertut isumagisarpai ineqarnermut tunngatillugu periusissiorneq, sillimmasiinerit kiisalu Namminersorlutik Oqartussat illuutissaannik pisisarneq illuutaannillu tuniniaasarneq. Tamatuma saniatigut immikkoortortaqrpoq ineqarnermut tunngassutilinnut inatsisigut suliassat pingaarnertit allaffissornikkut aqutsinikkullu kiisalu suliniutinut allattoqarfiup ataani ineqarnermut sillimmasiinerimullu tunngasunik ilivitsumik pilersaarutit ineriartortinneqarnissai isumagisarpai.
- Attaveqarnermut immikkoortortaqrpoq akisussaaffigai imaatigut silaannakkullu angallannermi, umiarsualiveqarnermi mittarfeqarnermilu, allakkeriveqarnermi nalunaarasuartaateqarnermilu kiisalu qitiusumik umiarsualivinnik oqartussaanneri oqartussatut inerisaasutullu suliassat.

Sulisut amerlassusissaat sulisullu

2019-ip naanerani 30-t atorfeqarput atorfiillu tallimat inuttaqaratik.

Anguniakkanik naammassinninneq

Aqutsisunut Allattoqarfik:

Allattoqarfiup pingaarnertut anguniakkani ilaatigut angusimavai eqquutsissimallugillu. Ukiulli ingerlanerani Aqutsisunut Allattoqarfimmi suliassanik naammassinninniartarneq

atorfiit inuttaqanngitsut malitsigisaannik sulisunik amigaateqarnermit sunnerneqarsimavoq. Tamatuma kinguneranik Allattoqarfimmi sulisut tatineqarnerulersimapput, pilersaarutaasutut ineriartortitassat kinguaattoorutigineqarsimapput kiisalu naalakkersuisoqarfiup sullissisarnerani kinguaattoortoqarsimalluni.

Sanaartornermut oqartussaasut:

Sanaartornermut oqartussat Namminersorlutik Oqartussat inissianik sanaartorneranni sanaartortitsineramik isumaginnittuupput, matumanilu piujuartitsineramik tunngaveqarneq, avatangiisinut ajoqusiinngitsuuneri, aningaasaqarnikkullu illersorneqarsinnaasumik sanaartukkat pitsaassuseqarneri isiginiarneqarlutik. Peqatigitillugu immikkoortortaqaqarfiup sulissutigiuarsimavai PAT-p (Paasissutissiinnermut Attaveqatigiinnermullu Teknologi) sanaartortitsisunut atuutsinneqalernissaa. Aammalu sanaartoriaatsit atortussallu nutaat atuutsinneqalernissaat, pingaartumik beton atorlugu sanaartornermi. Sanaartornermi oqartussat sanaartornermi najoqqutanik ingerlaavartumik nutarterisoqarnissaa siunertaralugu sanaartormikkut teknikkikkut ineriartortitsineramik sulii suliaqarpoq. Avannaani tassaarsuaqarneranut atatillugu immikkut ittumik suliassaasimasut, ilaatigut taartissatut inissianut tunngatillugu pilersaarusernerit sanaartornerillu kiisalu Qaasuitsup Kommunianut ikiuunnerit pilersaarutit malillugit ingerlasimapput, taamaakkaluartorli immikkoortortaqaqarfimmiit isumalluutiniq atuiffiusimalluni. Taartissatut inissiat tunniunneqareerput atulereerlutillu, Ukkusissaniittut illut pingasut minillugit, taakku nunaqarfimmi sanasussaaleqineramik pissuteqarlutik kinguaattooqqapput.

Najugaqarfimmut Illuutinullu immikkoortortaqaqarfik:

Najugaqarfimmut Illuutinullu immikkoortortaqaqarfiup 2019-imi Inissiat pillugit pilersaarutit ataani sulinerup pitsaanerulersinneqarnissaa sammingaatsiarsimavaa. Matumani pilersaarutigineqartup suliniutaannut arfineq-marlunnut atassuteqartunut suliat: Toqqortaasivik pisariaqartitsinermillu misissueqqissaarneq, Ingerlatsineq, pissutsit aserfallatsaaliuinerlu, tapiissutinik aqqissuussaaneq, ineqarnermut akiliutit ikiorsiissutinullu tapiissutinik toraagaqarneq, sulisorisanut init, Kommuninut ikaarsaaneq, allaffissorneq aqqissuussaaneerlu. Sillimmasiisarnermut suliassaqaqarfimmi Namminersorlutik Oqartussat pigisai nalillit nalunaarsornissai suliarineqarsimapput sillimmasiisarfimmiit piumasaqaatit naammassiniarlugit, tamanna ilutigalugu allaffissornermut tunngasut ineriartortinnissaat pisariillissarnissaallu suliarineqarlutik. Aamma inissiat pillugit inatsit, inissianut aningaasaliissutit aamma sanaartoqatigiilluni illuliassanut taarsigassarsineq kiisalu attartornermi inatsit kukkunerisiorneqarnissai sammineqangaatsiarput.

Attaveqatigiinnermut immikkoortortaqaqarfik:

2019-imi Nuummi aamma Ilulissani nunanit tamalaanit mittarfiit sanaartorneqarnissai aallartisarneqarput. Naalakkersuisoqarfimmi suliat ingerlareersut saniatigut 2019-imi Namminersorlutik Oqartussat umiarsualiviisa (ISPS) peqqarniisaartoqaratarsinnaanissaanut isumannaallisarnerat suliarineqarput. Attaveqatigiinnermut immikkoortortaqaqarfik taakkua saniatigut umiarsualivissat piareersarnerinik, pilersaaruserinerinik piviusunnigortinniarninillu ulapputeqarsimavoq. Qaanaami oqquffissaq nunniugaq nutaaq sanaartorneqaleruttorpoq Uummannamilu pilersaarut neqeroorutaalerluni. Taakku saniatigut Attaveqatigiinnermut Immikkoortortaqaqarfik Mittarfeqarfimmi iluarsartuussinermi kinguaattoornerit sulissutiginerulersimavai tamannalu 2019-imut Aningaasanut inatsimmi 20 mio kr.-nik sanaartornermut nutaamik aningaasaliissuteqartoqarneranik kinguneqarsimavoq. Tassunga ilassutitut Mittarfeqarfiit Kalaallit Airports A/S-illu malittarisqaarluni suleqatigiinnissaannut piareersarnerit aallartinneqarput. 2019-imi Danskit illersornissamut ministeriaqarfiannik suleqateqarneq Kangerlussuullu mittarfiata siunissami atorneqarsinnaanissaanut tunngaviusumik isumaqatigiissut suliarineqarnera annertuumik sunnerneqarsimavoq. Tamatuma saniatigut ukioq 2019 ilaasunik angallassinermi kiffartuussinissamik isumaqatigiissummut piareersarfiusimavoq, suliarlu taanna ukiuni tulliuuttuni qulakkeerinnittuussaaq.

2019-imi Attaveqatigiinnermut immikkoortortaqarfik angallannermut periusissiap isikkussaa immikkoortumut pilersaarutit politikkerillu suliassaqarfianni qanittumik sunniteqatigiissussamik isikkoqartussa q annertuumik sularisimavaat.

Aningaasaqarnikkut anguniakkanik naammassinnineq:

Immikkoortortaqarfiit tamarmik suliassat ukiumut missingersuusiorneqarsimasut amerlanersaat naammassisimavaat. Aningaasalereriaatsip nutaap atuutilernerani naalackersuisoqarfik aningaasartuutitut atatillugu mianersornerulerput, naalackersuisoqarfiup suliassaqarfianni aningaasaqarnermi killiffiit misissornissai assut unaminartarsimammatt. Tamanna naalackersuisoqarfiit ataasiakkaani kontuini pingaarnerni atuinikinneruneranik kinguneqarpoq.

PINNGORTITAMUT AVATANGIISINULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfiup immikkoortunut: avatangiisit, pinngortitaaq, silap pissusaa ikuallannermilu oqartussaaneq, upalungaarsimaneq qaartiterinermullu tunngasuni naalackersuinikkut suliassat isumagisarai. Aamma Aatsitassarsiornermi Avatangiisinut Aqutsisoqarfik Naalackersuisoqarfimmi immikkoortortaavoq.

Naalackersuisoqarfik Aatsitassarsiornermi Avatangiisinut Aqutsisoqarfimmut Pinngortitaleriffimmullu naalackersuinikkut oqartussaasuvoq.

Naalackersuisoqarfik imatut aaqqissuusaavoq:

- Kiffartuussinermit, Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Immikkoortoqarfik
- Pinngortitamut Silap pissusaanullu immikkoortortaq
- Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu Immikkoortortaq
- Aatsitassarsiornermi Avatangiisinut Aqutsisoqarfik

SIUNERTAT

Naalackersuisut Siulittaasuanut naalackersuinikkut allaffissornikkullu ikiuunneq Naalackersuisoqarfiup isumagisassaraa (Naalackersuisoqarfiup akisussaaffii isumagisarai), kiisalu Naalackersuisut Inatsisartullu pingaarnertut anguniakkat naalackersuisoqarfiullu suliassaqrifiisa naalackersuinikkut anguniagaasa aalajangiinerisalu piviusunngortinnissaat

Pinngortitaaq silallu pissusaa

Naalackersuisoqarfiup pinngortitamut tunngatillugu, silap pissusaanut naleqqussarnerullu iluani oqartussatut inerisaasutullu suliassat isumagisarai.

Nunat tamat isumaqatigiissutaannut, pinngortitap ingerlanneqarnera pinngortitallu illersorneqarnera pillugit isumaqatigiissutinut suleqatigiiffinnullu tunngatillugu pissusaaffiit arlallit isumagineqartarput. Immikkoortortaqarfiup *pinngortitamut tunngassutilinni* ilaatigut pinngortitap illersorneqarnissaanut inatsit, matumani uku aqutarai:

- pinngortitami sumiiffiit immikkut nakkutigineqartut eqqissisimatineqarnissaat aqunneqarnissaallu (soorlu Ramsar-eqarfik, Nunarsuarmioqatigiit kingornussaataq Ilulissat Kangerluanik, Kalaallit Nunaata avannaarsuata kangianiittoq Nuna Allanngutsaaliugaq il.il.)
- Inoqanngitsuni ilisimasassarsiornermi suliaqarnissallu akuersissutigineqartarneri.
- Uumasut nungutaanissaminnut navianartorsiorlut (CITES) pillugit Washingtonimi isumaqatigiissut naapertorlugi sullissineq.
- Uumasut Assigiinngiiaarnerat pillugu Isumaqatigiissut kiisalu nunatta oqartussaaffiginngisaani uumasunik illersuinissaq aamma isumannaatsumik atuinissaq pillugu Naalagaaffiit Peqatigiinni (BBNJ – Biodiversity Beyond Areas of National Jurisdiction) sulineq isumagisarai.
- Immikkoortortaqarfiup Nunanut Avannarlernut Siunnersuisoqatigiit suleqatigiissitaanni marlunni suliassanik isumaginittarpoq, aappaani Kunneqarfiimmi Issittumi Siunnersuisoqatigiinni uumassusillit assigiinngisitaartuunerannut suleqatigiissitami (CAFF) aqutsisoq aamma pinngortitamut nakkutilliineri nalilersuinermilu suliniuummi (AMAP) sulineq.
- Immikkoortortaqarfik Uumassusillit assigiinngisitaartuunerini (NBD) suleqatigiissitami peqataasarpog taannalu Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersoqatigiivisa ataani inissisimavoq.

Silap pissusaanut tunngatillugu suliaasaqarfimmi naalackersuisoqarfiup nuna tamakkerlugu silap pissusaanut naleqqussaaneq isumagisaraa. Kalaallit Nunaanni silap pissusaata allanngoriartornerata paasititsiniutigineqarneranik suliaqartoqarportaaq matumani silap pissusaanut tunngatillugu aningaasaliissutit aqunneri. Pinngortitamut Silallu pissusaanut immikkoortortaarfik Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfiup Nunat Avannarliit Avatangiisinut Silallu Pissusaanut Ministerit Siunnersuisoqatigiivinit piffissami 2018-2024-imi suleqatigiinnermut pilersaarusaanut ilanngussinnermut ataqatigiissaarisuuvoq.

Anguniakkanik naammassinninnermik nalilersuineq; Pinngortitamut Silallu pissusiinut Immikkoortorta:

Pinngortitamut Silallu pissusiinut Immikkoortorta 2019-imi anguniakkani naammaginnartumik tamaasa angusimavai.

Siunut sammisumik; Pinngortitamut Silallu pissusiinut immikkoortorta:

Pinngortitamut Silallu pissusiinut immikkoortorta 2020-p ingerlanerani immikkut ittumik Pikialasorsuaq pillugu Canada isumaqatiginninniarfiginerata samminissaa naatsorsuutigaa kiisalu susassaqtunik ilaatitsineq, oktober 2020-imi CBD-p ataatsimeersuarneranut atatillugu uumasut assigiinngissitaarnerisa piujuartinnissaanut nunarsuaq tamakkerlugu nutaamik killiliussassanik suliaqarneq, FN-imi BBNJ pillugu isumaqatigiinniarnernik naammassinnineq, CITES-imi paasissutissaateqarfimmik tigusineq, pinngortitamut kingunerisassanik nalilersuisarneq pillugu nalunaarusiorneq, Ilulissat Kangia pillugu nalunaarummik aamma Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivisa silap pissusaanut takorluugaannik nutarterineq.

Pinngortitamut Silallu pissusiinut immikkoortortami sulisut amerlassusaat:

Pinngortitamut Silallu pissusiinut immikkoortortami sulisut amerlassusissaannut sanilliullugu piffissap ilaani sulisut ikittuinnaat sulisorineqartarsimapput. Pinngortitamut Silallu pissusiinut immikkoortorta 2020-imi tamakkiisumik inuttaqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu tunngasut

Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu immikkoortortaarfip pingaarnertut isumagisarai avatangiisinut upalungaarsimanermullu tunngasut pillugit allaffissorneq, pilersaarusiorneq aqutsinerlu.

Avatangiisinut tunngasutigut Naalackersuisut anguniagaraat avatangiisit ullutsinnut naleqquttumik mingutsitsinnermut illersorneqartarnissaasa qularnaarneqarnissaat. Inuiaqatigiit ineriartornerat annertunerjartuinnaartumillu suliffissuit atugaalernerat sunniutilimmik avatangiisit illersorneqarnerannik malitseqartinneqarnissaat anguniagaavoq, taamaalilluni Kalaallit Nunaanni tunisassiornermi nukissat atorneqarnerat atunerlu avatangiisinut tunngatillugu sapinngisamik pitsaanerpaamik pissalluni kiisalu inuit pilersitaannik avatangiisinik mingutsitsineq minnerpaanngortinneqassalluni. Illoqarfiit nunaqarfiillu eqqaanni avatangiisinik illersuineq sapinngisamik kommunit suleqatigalugit pisassaaq.

Kalaallit Nunaata suliaasaqarfik upalungaarsimanermut tunngasoq akisussaaffigaa. Tassa oqartussaasut ulluinnarni nalinginnaasumik ingerlatsinnermut akisussaasut aamma akisussaaffigaaq suliaqarfiup ajutoortoqarnerani ajunaarnersuaqarneranilu ingerlanneqarsinnaanera. Taamaammat Naalackersuisut upalungaarsimanermut tunngatillugu anguniagaraat suliasat upalungaarsimanermut tunngassuteqartut sapinngisamik pitsaanerpaamik isumagineqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa.

Suliasat; Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu Immikkoortorta

Avatangiisinut tunngassuteqartut iluini suliasaapput eqqagassat pilersaarusiorfigineqartarnerat, imikup suliarineqartarnera, suliffeqarfiit mingutserisartut avatangiisitigut akuersissuteqarfigineqartarnerat, ASN, imermik imerneqartartumik pilersuinnermut nakkutilliineq akuersissuteqartarnerlu, imermut imerneqartartumut killiliussani ingerlatanut immikkut akuersissuteqartarneq, poortuutissat, nunami mingutsitsineq kiisalu imartat avatangiisaat - tamatuma saniatigut aamma avatangiisit pillugit upalungaarsimanissaq nunanillu tamalaanik suleqateqarneq.

Upalungaarsimanermut tunngassuteqartut iluini suliasaapput inatsisit, najoqqutassiorneq, nakkutilliineq, qatserinnermut qaartiterutinullu suliaqarfiup iluani

ilinniartitaaneq paasissutissiisarnerlu, Qatserinermut Atuarfik pillugu ataatsimiititaliami peqataanissaq, kommunini annaassiniarnissamut upalungaarsimaneq pillugu ilinniarsimanikkut qaffasissutisimik nakkutiginninneq kiisalu Upalungaarsimanermut Ataatsimiititaliarsuarmut allattaaneq - tassunga ilanngullugit Upalungaarsimanermut Ataatsimiititaliarsuaq suleqatigalugu sungiusarnerit inerisaanerillu.

Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu Immikkoortortaarfimmi sulisut amerlassusaat

Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu Immikkoortortaarfimmi sulisut amerlassusissaannut sanilliullugu piffissap ilaani sulisut ikittuinnaat sulisorineqartarsimapput. December 2019-imi immikkoortortaarfimmi sulisussat tamakkerlugit sulisorineqalersimapput.

Anguniakkanik naammassinninnermik nalilersuineq: Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu Immikkoortortaarfik

Avatangiisinut tunngatillugu suliniutitut anguniakkat anguneqarsimapput. Immikkoortortaarfik suliniutinik aamma suliffeqarfinniit kommuniniillu qinnuteqaatinik assigiinngitsunik ingerlaavartumik suliassanik suliagartarpoq. Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu immikkoortortaarfik saaffiginnissutinik taakkuninga ingerlaavartumik akissuteqartarmat aammalu ingerlaturanut sanaartornernullu assigiinngitsunik akuersissuteqartarmat nalilerneqarpoq isumalluutit atugassiissutigineqarsimasut eqqarsaatigalugit angusaqangaatsiartoqarsimasoq.

Nuna tamakkerlugit eqqakkanut tunngatillugu Nuummi Sisimiunilu qitiusumik ikuaallaavinnik marlunnik pilersitsiniarnermik sulissuteqartoqarpoq.

Upalungaarsimanermut Immikkoortortaarfimmi suliagit anguniagassat annertuutigit anguneqarsimapput.

Siunissaq eqqarsaatigalugu

Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu Immikkoortortaarfimmi 2020-imi tamakkiisumik sulisoqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Aatsitassanik Suliassaarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfik:

Aatsitassanik Suliassaarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup (Avatangiisinut Aqutsisoqarfik) siunertaraa aatsitassarsiornermi pinngortitap, avatangiisit silallu pissusaata illersorneqarnissaat. Aatsitassat pillugit inatsit aatsitassarsiornermut atatillugu avatangiisinik illersuinissamut piumasaqaatinik annertuunik aalajangersagaqarpoq, tassunga ilanngullugu pinngortitamik atuinerni tamani avatangiisinut sunniutinik nalilersuinissamut piumasaqaatinik aalajangersagaqarluni.

Suliassat: Aatsitassanik Suliassaarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfik:

Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup siunertarisap iluani oqartussatut inerisaasutullu suliassat isumagisarai. Tamanna pisarpoq aatsitassat pillugit inatsit kiisalu maleruagassat najoqqutassallu inatsimmi tunngavilerneqartut aallaavigalugit. Avatangiisinut Aqutsisoqarfik Aatsitassanut Naalakkersuisoqarfik aamma Aatsitassanut Aqutsisoqarfik peqatigalugit Kalaallit Nunanni aatsitassanut oqartussaasuupput.

Aatsitassanik Suliassaarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup aningaasanut inatsimmi konto pingarneq 77.01.02 aqutaraa. Konto pingaarnermut aningaasalersorneqartarput aqutsisoqarfimmik ingerlatsineq matumani aatsitassanut inatsit §3 imm. 4 naapertorlugu inatsisit malillugit pisussaaffiliusoq ilisimatuussutsikkut siunnersuinerit aningaasalersorneqarlutik, kiisalu aatsitassarsiornermi avatangiisinut naleqqussaasarnermut suliagit ilisimatuarnermilu tunngavissat ineriartortinniarlugit suliniutinut tapiissutit aningaasalersorneqartarput.

Aatsitassat pillugit inatsimmi aalajangersarneqarpoq Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup nalilersuisarnera aalajangiisarneralu ilisimatuussutsikkut aamma arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsunit siunnersuinermit tunngaveqartassasoq. Tamanna tunngavigalugu 2019-imi Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup oqartussatut inerisaasutullu suliassai pillugit Pinngortitaleriffimmik DCE-millu qanimut suleqateqarnissamut sinaakkusiisumik siunnersuisoqartarnissaanik piffissami 2020-2024 isumaqatigiissuteqartoqarpoq.

Anguniakkanik naammassinninnermik nalilersuineq: Aatsitassanik Suliassaqaarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfik

Aatsitassanik Suliassaqaarfimmut Avatangiisinut Aqutsisoqarfup aatsitassarsiorfiit pilersaarutaannik qinnuteqaataannillu sukkaasuumik pitsaasumillu suliarrinninnissaq pingaartippaa. Aatsitassanut Suliassaqaarfimmut Avatangiisinut Aqutsisoqarfik akissuteqarnissamat piffissaliussanik malinnittarmat anguniakkanik naammassinnilluarsimasoq nalilerneqarpoq. Aamma Pinngortitaleriffiup DCE-llu Avatangiisinut Aqutsisoqarfik attaveqarfigereerlugu ilisimatuussutsikkut tunngaveqartumik ineriartortitassat naammassineqarnissaannik anguniagaqarnertik naammassilluarsimavaat. 2018-imi taakku saniatigut Aatsitassanut inatsisip nutarterneqarnissaanut ineriartorteqqinnissaanullu aningaasanik immikkoortitsisoqarpoq. Sulinissaq kinguartinneqarsimavoq massakkullu inatsisilerinikkut suliassaniit neqeroorutigineqarneratigut piviusunngortinneqalerluni. Avatangiisinik nakkutillineq aamma aatsitassanut oqartussaannermi immikkoortunik allanik suleqateqarneq 2019-imi annertuumik salliutinneqarsimavoq. Naggasiullugu, 2019-imi innuttaasunut paasisutissiisarnerup attaveqartarnerullu pitsanngorsarnissaa isiginiarneqarneruinnarpoq. 2019-imi Avatangiisinut Aqutsisoqarfup nirtartagaa ilaatigut isiginnaagassiartaqalersillugu nutarterneqarpoq aamma aatsitassarsiornermik suliati aaqqissuunnissaat pillugit oqaloqatigiinnertalimmik Kujataani ataatsimiittoqarpoq. Naggasiullugu, 2019-imi aatsitassarsiornermi avatangiisinik naleqqussaasarnermut periusissap aatsitassarsiornermut periusissamat aamma uuliasioritseqatigiiffinnut gassilioritseqatigiiffinnullu periusissamat ilanngussassaq missingiutaa siulleq tamanut ammasumik tusarniutigineqarpoq.

Siunissaq eqqarsaatigalugu: Aatsitassanik Suliassaqaarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfik

Avatangiisinut Aqutsisoqarfup 2020-mi Qeqertarsuatsiaat eqqaani rubinisiornarup Kangerlussuullu eqqaani (Hudson) anorthositiornarup avatangiisit eqqarsaatigalugit nakkutigiinnarnissaa naatsorsuutigaa Taakku saniatigut Citronen Fjorderimi (Ironbark) aqerloq zinkilu pillugit piiaanissamat matusinissamullu pilersaarutit akuerineqarnerinut atatillugu avatangiisitigut nalilersuinerit naammassineqarput. 2018-imi 2019-imilu Nalunap eqqaani kuultisiorfimi misissuilluni sulineq nutaaq aallartinneqarpoq. Misissuineri suliniutit ingerlareersut aamma sulinermut artukkiinnermik sunniuteqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq, tassunga ilanngullugit Moriusap eqqaani titaniumsandimik piiaaneq pillugu ASN-imik nassuiaat kiisalu Kuannersuit pillugit ASN-imik nassuiaammik suliaqarneq.

Imaani uuliamut gassimullu suliassaqaarfinni nunami imaanilu misissuinerit ataasiakkaat kiisalu Nunatta avannaata kangiatungaani, Davisip Ikersuani aamma Qeqertarsuup Kitaani avatangiisinut sunniutaasussanik nalilersuinerit nutartikkat.

Avatangiisinut Aqutsisoqarfik 2020-mi tamakkiisumik sulisoqaannarpoq. Sulisut aatsitassarsiorinissamat pilersaarutini marlunni sanaartorfiup piiaaffiullu nalaaniittuni ingerlatsineri suliassat, misissuinissamat suliniutit ASN-ip nalaaniittut aallartereersimasut, annikitsumik aatsitassarsiornerni avatangiisitigut pissutsit, uuliamut gassimullu tunngasut, aatsitassarsiornermut tunngasuni ilisimatusarluni misissuinerit kiisalu nunani tamalaani suleqatigiinnerit isumagissavaat. Naggasiutigalugu, Avatangiisinut Aqutsisoqarfup ataatsimut isigalugit suliassai sularisaalu pingaartumillu aatsitassarsiorinissamat suliniutinut ASN-it tusarniaaneriillu pillugit innuttaasunut paasisutissiisarnerit attaveqartarnerillu siuarsarnissaat salliussassanngortinneqarsimapput.

Kukkunersiuisup kiffaanngissuseqartup kukkunersiuisutut uppersaanera

Inatsisartunut

Ukiumut naatsorsuutit kukkunersiuisunit uppersarneqarnerat

Nunap Karsiata ukiumut naatsorsuutaanik 1. januar – 31. december 2019-imut tunngasunik kukkunersiuinerput naammassivarpur, taakkua imaraat angusat naatsorsorneqarnerat, oqimaaqatigiissisineq, akiliisinnaassuseqarnermut naatsorsuussat aammalu nassuiaatit, tassaniipporlu naatsorsuuserinermi suleriaaseq atorneqartoq, qupp. 49-66 takuneqarsinnaasoq. Ukiumut naatsorsuutit suliarineqassappur Kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq kingorna allannguutitalik naapertorlugu.

Uagut paasinnittaaserput naapertorlugu ukiumut naatsorsuutit sutigut tamatigut eqqortuupput, tamanna isumaqarpoq naatsorsuutit Kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq kingorna allannguutitalik naapertorlugu suliarineqarsimasut.

Inerniliussamat tunngavissat

Uagut kukkunersiuinermik ingerlatsivugut kukkunersiuinermi nunani tamalaani najoqqutassat aamma nunatsinni kukkunersiuisoqarneq pillugu inatsimmi piumasaqaatit, taamatullu pisortat kukkunersiorneqarneranni najoqqutassat naapertorlugit, tassami kukkunersiuineq ingerlanneqarmat Kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq kingorna allannguutitalik naapertorlugu. Najoqqutassat piumasaqaatillu taakku naapertorlugit uagut akisussaaffippur erseqqinnerusumik nassuarneqarpoq kukkunersiuisup uppersaanera pillugu immikkoortumi "Ukiumi naatsorsuutit kukkunersiorneqarnerannut Kukunersiuisup akisussaaffiat". Namminersorlutik Oqartussanut kiffaanngissuseqarpugut nunani tamalaani kukkunersiuisut ileqqorissaarnissamat najoqqutassat (IESBA-p ileqqorissaarnissamat malittarisassai) aamma piumasaqaatit allat Kalaallit Nunaanni atuuttur naapertorlugit, soorluttaaq malittarisassat piumasaqaatillu taakkua eqqarsaatigalugit ileqqorissaarnissamat pisussaaffivut allat naammassigivut. Uagut paasinnittaaserput naapertorlugu, kukkunersiuinermi uppersaatissatut anguneqartoq naammappoq aamma uagut inerniliussatsinnut tunngavissatut naleqqulluni.

Naalackersuisut ukiumut naatsorsuutinin akisussaaffiat

Naalackersuisut akisussaaffigaat ukiumut naatsorsuutinin eqqortumik takutitsisunik suliaqassallutik, imaappoq pingaarnerusutigut kukkunernik amigaatinillu imaqqanngitsunik, Kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq kingorna allannguutitalik il.il. naapertorlugu. Taamatuttaaq Naalackersuisut nammineq nakkutilliineq akisussaaffigaat, tamanna ukiumut naatsorsuutinin pingaarutilitsigut kukkuneqanngitsunik saqqummiussinissamut Naalackersuisunit pisariaqartutut isigineqartoq, kukkuneq unneqaserlunnermit imaluunniit kukkunivimmit pissuteqaraluarpat paasineqarsinnaaqqullugu, taamatullu naatsorsuuserinermi periutsumik naapertuuttumik toqqaaneq aamma atugaqarneq, soorluttaaq naatsorsuuserinermi missiliuussineq pissutsit atuuttut naapertorlugit Naalackersuisunit naammaginatutut isigineqartunik atuutsitsineq.

Kukkunersuisup akissaaffia

Uagut anguniagaraarput isumannaallisaanermik qaffasissumik pilersitsissalluta, ukiumut naatsorsuutit tamakkiisut kukkusumik paasissutissiinnnginnissaat pillugu, tamanna peqquserluttuliornermit kukkunermilluunniit pisimagaluarpat, aamma kukkunersuisutut uppersaammik inerniliussamik imalimmik tunniussissalluta. Isumannaallisaaneq qaffassissoq tassaavoq isumannaallisaaneq pitsaalluinnartoq, taannali qularnaveeqqutaanngilaq kukkunersiuinermi nunani tamalaani periutsit aamma Kalaallit Nunaannut piumasaqaatit immikkut atuuttut naapertorlugit, kukkunersiuinerup ingerlanneqartup tamatigut kukkunernik malunnaatilinnik qulaajaanissaanut, taamaattut piusimassappata. Kukkunerit malunnaatillit peqquserluttoqarnera imaluunniit kukkusoqarnera tunngavigalugit pisinnaapput, aamma malunnaatilittut isigineqarsinnaapput tupigusuutissaanngitsumik naatsorsuutigineqarsinnaappata, ataasiakkaarlutik imaluunniit ataatsimoorlutik aningaasaqarneq pillugu aalajangiussanut sunniuteqarpata, naatsorsuutinin atuisut ukiumut naatsorsuutit tunngavigalugit aalajangigarimmatigik.

Kukkunersiuinermut atatillugu, kukkunersiuineq nunani tamalaani periutsit atornerqartut aamma Kalaallit Nunaannut piumasaqaatit immikkut atuuttut naapertorlugit ingerlanneqartumi, uagut kukkunersiuinerup nalaani suliaqarfitsinnut tunngatillugu naliliinernik ingerlatsissaagut, aamma uagut suliaqarfitsinnik ingerlatsinitsinni qularneq atugarissavarput. Taakkununga ilanngullugit:

- Ukiumut naatsorsuutinin pingaarutilinnik kukkusunik paasissutissiisoqarsimaneranik paasiniaaneq aamma naliliineq, taakkua peqquserluttuliornikkut imaluunniit kukkuluttornikkut pisimagaluarpataluunniit, aarlerinaatit qisuariarfigalugit kukkunersuisutut iliuusissanik periusissiorneq aamma ingerlatsineq, kiisalu kukkunersuisutut uppersaatinik pissarsineq uagut inerniliussassatsinnut tunngavissatut naammattutut aamma naleqquttutullu isigisatsinnik. Peqquserlunnerit tunngavigalugit kukkunernik pingaarutilinnik paasisaqanngitsoorsinnaanermut aarleriaat kukkunernik pingaarutilinnik kukkunivinnik pissuteqartunit qaffasinneruvoq, peqquserluttuliornerit peqatigiinniapilunnikkut, peqquserlulluni allagaasiornikkut, piaaraluni ilanngussinngitsoornikkut imaluunniit nammineq nakkutilliinermik atuutsitsinngitsoornikkut pisarmata.
- Nammineq nakkutilliinermik kukkunersiuinermut pingaaruteqartumik paasinnissaagut uagut kukkunersuisutut iliuuserisassagut ilusilerumallugit, taakkua pissutsinut naleqquttuussapput

kisianni Namminersorlutik Oqartussat nammineq nakkutilliinerata pitsaassusianut naliliinertut paasineqassanngillat.

- Isummerfigissavarput, naatsorsuuserinermik periuseq aqutsisunit atorneqartoq naleqquttuunersoq, kiisalu naatsorsuuserinermi naliliinerit aamma paasissutissat taakkununga tunngasut aqutsisunit suliarineqarsimasut tulluartuunersut.
- Inerniliissaagut, ingerlatsiinnarnissaq siunertaralugu naatsorsuuserinermi periuseq atorlugu Naalackersuisut ukiumut naatsorsuutitut suliaat naleqquttuusut, taamatullu kukkunersuisutut uppersaatsissatut pissarsiarineqartoq tunngavigalugu, pisut imaluunniit pissutsit anner-tuumik qulalersitsinnaanersut, Namminersorlutik Oqartussat ingerlatsinerata nangin-neqarsinnaaneranut. Inerniliigutta annertuumik qularnartoqartoq, uagut kukkunersuisutut uppersaanitsinni tamanna malugeqqussavarput ukiumut naatsorsuutini paasissutissiinikkut imaluunniit, paasissutissat taakkua naammaginangippata uagut inerniliussarput allangortis-savarput. Uagut inerniliussarput kukkunersuisutut uppersaanermik tunngaveqarpoq, taanna uagut kukkunersuisutut uppersaanitta ullua tikillugu atuuttoq. Taamaattoq, Nam-minersorlutik Oqartussat ingerlatsinerminik nangitsinnarsinnaassanngilaq siunissami pisut imaluunniit pissutsit nassataannik.

Naalackersuisut attaveqarfigisassavagut ilaatigut kukkunersuinerup pilersaarutigineqartup anner-tussusia aamma qaqugukkut pinissaanut tunngatillugu, kiisalu kukkunersuisutut isiginiakkat pingaarutillit pillugit, tassunga ilanngullugit uagut kukkunersuinitinni nammineq nakkutilliinermi amigaataasinnaasut malunnaatillit pillugit.

Ukiumut naatsorsuutinit aamma kukkunersuisut taakkuninnga uppersaane-rannit paasissutissat allaaneruset

Paasissutissat allat Naalackersuisut akisussaaffigivaat. Paasissutissat allat tassaapput "2019-imi Nu-nap Karsiata naatsorsuutaasa" iluaniittut ilangussatut saqqummiussat ilanngullugit, uagut kukkuner-suiunitsinni aamma uppersaanitsinni ilanngunneqarsimanngitsut, qulaani inerniliussamut tunng-avissaq naapertorlugu.

Ukiumut naatsorsuutit pillugit uagut inerniliussarput paasissutissanik allanik imaqaanngilaq, aamma uagut taakkununga qularuteqaanngivilluta inerniliussamik saqqummiussilluta oqaaseqaanngilagut.

Ukiumut naatsorsuutinit kukkunersuinitinnut atatillugu, uagut akisussaaffigaarput paasissutissiis-sutit allat atuassallugit tassungalu tunngatillugu eqqarsaatersuutigalugu, paasissutissiissutit allat ukiumut naatsorsuutinit imaluunniit uagut kukkunersuinitinnit ilisimalersimasatsinnit malun-naatilimmik ataqatigiinngissuteqarnersoq allatulluunniit kukkunernik pingaarutilinnik imaqarsorinar-nersoq. Suliaq ingerlanneqartoq tunngavigalugu ineriliissagutta, paasissutissani allani malun-naatilimmik kukkusumik paasissutissiisoqartoq tamanna pillugu nalunaarusiussaagut.

Tassunga tunngatillugu nalunaarutissaqaanngilagut.

Taamatuttaaq uagut akisussaaffigaarput eqqarsaatersuutigissallugu, aqutsisut nalunaarutaat Kom-munit aamma Namminersorlutik Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq kingorna allannguutitalik il.il. naapertorlugu paasis-sutissatut piumasaqaatinik imaqarnersoq.

Inatsisiliorneq alla aaqiinerillu allat naapertorlugit uppersaaneq

Inatsisilik atuutsisineramik kukknersiuneq aamma ingerlatsineramik kukknersiuneq pillugit oqaaseqaatit

Naalakkersuisut akisussaasuupput, naatsorsuutini saqqummiussinermit atasumik iliuuserisat aningaasaliissutitut, inatsisinit malittarisassanullu allanut taamatullu isumaqatigiissutitut atuuttunut nalinginnaasumillu ingerlatsinermit naapertuuttuunerannut. Naalakkersuisut aamma akisussaasuupput, ukiumut naatsorsuutini ilaasuni aningaasani aqutsinermit aamma ingerlatsinermit tunngassuteqartuni sipaarsinnaassuseq, pilersitsisinnaassuseq aamma pitsaassuseq aallaavigneqarissaannut. Tassunga tunngatillugu Naalakkersuisut aqqissuussanik ingerlatseriaatsinillu pilersitsinissamut akisussaasuupput, sipaarsinnaassutsimut, pilersitsisinnaassutsimut pitsaassutsimullu tapertaasunik.

Uagut ukiumut naatsorsuutini kukknersiunittinnut atatillugu akisusaaffigaarput, inatsit atuutsinneqarnerannik kukknersiuneramik aamma ingerlatsineramik kukknersiuneramik sammisanik toqqakkanik ingerlatsissalluta, pisortat kukknersiorneqarnerannut malittarisassat naapertorlugit. Inatsit atuutsinneqarnerannut kukknersiunittinni sammisatut toqqakkani isumannaallisaanerup qaffasissusia misilerassavarput, aqqissuussinerit misissorneqartut naatsorsuutini saqqummiussineri ilaasut aningaasaliissutit, inatsit malittarisassallu allat naapertorlugit ingerlanersut kiisalu isumaqatigiissutitut atuuttut aamma nalinginnaasumik ingerlatseriaatsimut naapertuuttuunerat. Ingerlatsineramik kukknersiunittinni annertuumik qularutissaqarata naliliissaagut, ingerlatsivinni ukiumut naatsorsuutitut ilaasuni aqqissuussat, ingerlatseriaatsit imaluunniit aalajangiinerit sipaarsinnaassutsimut, pilersitsisinnaassutsimut pitsaassutsimullu eqqarsaatersortussaaneqarnermit naapertuunersut.

Suliamik ingerlatsinerput tunngavigalugu inerniliissagutta, isornaatilinnik pingaarutilinnik oqaaseqaasiornissamut pissutissaqartoq, tamanna oqaaseqaammi matumani nalunaarutigissavarput.

Tassunga tunngasumik nalunaarummi matumani isornaatilinnik pingaarutilinnik oqaaseqaatissaqanngilagut.

Nuuk, ulloq 3. juli 2020

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Bo Colbe

Kukknersiuisoq naalagaaffimmit akuerisaasoq

2019-IMUT ANINGAASALIISSUTINUT NAATSORSUUTIT ANINGAASANUT INATSIMMI KONTUNUT AGGUATAARLUGIT

Aningaasanut Inatsimmi kontut	Aningaasanut Inatsit	Ilassutitut aningaasali issutit	Aningaasal iissutit iluarsisat	Atuineq	Nuussinerni immikkoortit sinernilu allannguutit	Atuinerit iluarsisat	Nikingassutit koruunin ngorlugit	Nikingassutit %-inngorlugit
Mio. kr.								
01 Inatsisartut Siulittaasoqarfiat	95	0	96	88	1	88	7	8%
10 Naalakkersuisut Siulittaasuat	-73	22	-51	-59	0	-59	8	-16%
12 Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia	14		14	14	0	14	0	0%
20 Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik	-2.374	-32	-2.406	-2.437	5	-2.432	26	1%
24 Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik	-2.302	1	-2.300	-2.356	-1	-2.356	56	2%
27 Nunanut allanut Naalakkersuisoqarfik	28	1	29	28	0	28	1	4%
30 Isumaginninnermut Naalakkersuisoqarfik Anliggender..	780	34	815	805	1	806	9	1%
34 Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik	1.524	16	1.539	1.533	5	1.538	2	-0%
40 Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik	1.194	8	1.202	1.188	-9	1.179	23	2%
50 Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik	28		28	30	-2	29	0	0%
51 Aalisarneq, piniarneq aamma ESU	-32		-32	-35	0	-35	3	-11%
62 Inuussutissarsiornermut Nukissiuuteqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmi	11		11	11	0	11	0	0%

64 Inuussutissarsiornermut Nukissiuuteqarnermullu Naalakkersuisoqarfik	6	8	13	62	-50	12	1	8%
66 Aatsitassanut ikummatissanullu Aqutsisoqarfik	6		6	6	0	6	0	6%
67 Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik	170		170	157	-2	154	16	9%
70 Ineqarnermut Attaveqaatigiinnermullu Naalakkersuisoqarfik	16		16	14	2	16	-1	-3%
72 Inissiat	212	1	213	212	3	215	-2	-1%
73 Pinngortitamut, Avatangiisinut	28	-8	20	19	0	19	1	7%
Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik								
77 Pinngortitaq Avatangiisillu	92	1	92	81	11	91	1	1%
80 – Sanaartornermut tunngasut	30	-30	0	-36	0	-36	36	-
83 Sanaartorneq, Inunnik Isumaginninneq	48	-1	46	46	0	46	0	0%
84 Sanaartorneq, Kultureqarneq aamma Ilinniartitaaneq	56	9	65	65	0	65	0	0%
85 Sanaartorneq, Inuussutissarsiorneq	10		10	10	0	10	0	0%
86 Sanaartorneq, Peqqinnissaqarfik	90		90	90	0	90	0	0%
87 Sanaartorneq, Inissiat, Attaveqaatit aamma Immikkut siunertat	134	26	160	160	0	160	0	0%
89 Sanaartornernut inissianullu taarsigassarsititsisarneq	198		198	205	0	205	-7	-4%
Aningaasanut Inatsimmi kontuniittut katillugit	-12	55	43	-101	36	-137	180	

2019-IMI ANINGAASALIISSUTINI ANGUSAT SIUNERTANUT AGGUATAARLUGIT

Mio. kr.	2019 Naatsorsu- utit	2019 Missingersuu -tit	2019 Nikingassut
Isertitat			
Akileraarutit akitsuutillu	-2.438	-2.385	53
Pisortat oqartussaaffeqarfiinit nuussinertit	-4.235	-4.232	3
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	-10	-9	1
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsineq	-818	-775	43
Pilersuineq	-223	-221	1
Allaffissorneq	-16	-13	3
Isertitat	-7.740	-7.636	104
Ingerlatsinermi aningaasartuutit			
Akileraarutit akitsuutillu	79	79	0
Naalackersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerlu	111	128	17
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	381	390	9
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsineq	121	108	-13
Isumaginninnermut tunngasut	85	57	-28
Peqqissuseq	1.484	1.475	-9
Teknikkimut, avatangiisinut pileraarusiornermullu tunngasut	98	81	-17
Sunnigiffik, kulturi upperisarlul	89	91	2
Attaveqaatit	13	17	4
Pilersuineq	15	20	5
Upalungaarsimaneq pinerluttunullu isumaginnittoqarfik	1	1	0
Nunanut allanut sullissiveqarfik/Nunani tamalaani ingerlatat	41	38	-3
Allaffissorneq	480	526	46
Siunertat allat	0	34	34
Ingerlatsinermi aningaasartuutit	2.998	3.045	47
Aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffiusut			
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	190	188	-2
Isumaginninnermut tunngasut	675	688	13
Peqqissuseq	38	30	-8
Allaffissorneq	156	156	0
Siunertat allat	3	4	1
Aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffiusut	1.062	1.066	4
Tapiissutit			
Akileraarutit akitsuutillu	1490	1490	0
Naalackersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerlu	27	28	1
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	91	99	8
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsineq	673	737	64
Isumaginninnermut tunngasut	98	107	9
Teknikkimut, avatangiisinut pileraarusiornermullu tunngasut	16	16	0
Sunnigiffimmi sammisassat, kulturi upperisarlul	165	169	4
Attaveqaatit	69	69	0

Pilersuineq	242	242	0
Nunanut allanut sullissiveqarfik/Nunani tamalaani ingerlatat	8	8	0
Allaffissorneq	131	39	-92
Siunertat allat	0	-4	-4
Tapiissutit	3.010	3.000	-10

Sanaartornermi aningaasartuutit			
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	59	49	-10
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsineq	21	21	0
Isumaginninnermut tunngasut	46	46	0
Peqqissuseq	90	90	0
Teknik, avatangiisit pilersaarutillu	78	98	20
Sunngiffik, kulturi upperisarlu	6	6	0
Attaveqaatit	70	50	-20
Pilersuineq	209	201	-8
Siunertat allat	-46	7	53
Sanaartornermi aningaasartuutit	532	568	36
IST-imi ANGUSAT	-137	43	-180
IS-imi ANGUSAT	-142	48	-190

ANGUSANUT NAATSORSUINERIT 2019

Allak kiaq		2019
Mio. kr.		
Akileraarutit akitsuutillu		-1.181
Nioqutissanut, sullissinernut nukissanullu akitsuutit		-1.209
1 Tapiissutit naligiissaarinerlu		-4.272
Akileraarutinit, akitsuutinit nuussinernillu isertitat		-6.662
Akigititat malillugit akiliisitsiniarnerit		-152
Atuisut akiliuteqarnerat		-503
Isertitat allat		-135
Isertitat allat katillugit		-790
Pissarsiassanit isumakkeerinninneq		28
Isertitat katillugit		-7.424
Inatsisitigut aaqqiissutinik innuttaasunut nuussinerit		203
Inatsisitigut aaqqiissutinik atuisunut nuussinerit		664
Inatsisitigut aaqqiissutit nuunneqarnerinut ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit aningaasartuutit		867
Suliassat naammassinissaanut toqqaannartumik aningaasartuutit		547
Avataanut pisiniarfigisartakkat akigititaannut akiliineq		202
2 Suliffeqarfinnut peqatigiiffinnullu tapiissutit		968
3 Kommuninut tapiissutit		1.490
Atuisunut suliassanullu aningaasartuutit tapiissutillu allanngorartut		3.207
Atuisunut toqqaannartumik aningaasartuutit katillugit		4.074
4 Sulisunut, nutserisunut/oqalutsinut taartaasartunullu aningaasartuutit		2.369
Allaffinni sulisunut aningaasartuutit ataatsimullu aningaasartuutit allat		59
IT-mut data-mullu aningaasartuutit		172
Atortunut, pequtinut il.il. aningaasartuutit		50
Atortorissaarutinut assakaasulinnut, angallatinut timmisartunullu aningaasartuutit		36
Illunut, nunaminertanut aqqusinernullu aningaasartuutit		286
Isumalluutinut aningaasartuutit katillugit		2.972
Sanaartukkatigut aningaasartuutit (sanaartukkanut aningaasaliissutit ingerlatsinernut tunngasut)		501

Aningaasaliinernut aningaasaliissutit sioqqullugit angusat	123
Aningaasaliinikkut isertitat	-873
Aningaasaliinikkut aningaasartuutit	13
Ukiunut kingusinnerusunut nuussinissat sioqqullugit angusat	-737
Atuinerussutinik/atuinikinnerussutinik nuussinerit	-36
UKIUMI ANGUSAT	-773
Piginneqataassutini nikinganerit	1509
Taakkunannga piffissamut ungasinnerusumut aningaasaliinernut aningaasaateqarfimmiit aningaasaliinerit	-838
Suliffeqarfinnut attuumassutilinnut taarsigassarsitsinerit nikinganerit	40
Innuttaasunut suliffeqarfinnullu taarsigassarsitsinerit nikinganerit	-75
5 IST-imi ANGUSAT	-137
6 Atuisunit aningaasalersorneqartumik taarsigassarsiat kingumut nuunneqarnerat	-5
IS-imi ANGUSAT	-142

KILLIFFINNUT

OQIMAAQATIGIISSITSINEQ, 31

DEC 2019

Allak kiaq	Mio. kr.		
7	Piginnittut pissarsiassat	3.055	4.565
	Suliffeqarfinnut attuumassutilinnut	2.151	2.191
8	taarsigassarsitsinerit		
9	Innuttaasunut suliffeqarfinnullu taarsigassarsitsinerit	844	769
10	Allanut taarsigassarsitsineq	5	5
	Sanaartornermi aningaasalersuinikkut pigisat nalillit	6.055	7.530
	Sanaartukkanik pigisat	6.055	7.530
	Innuttaasunit suliffeqarfinniillu pisassat	1.343	1.564
11	Suliffeqarfinnit pigisanit pissarsiassat	44	87
	Pissarsiassat allat	1	24
	Nalunaakkat piffissamut killilikkat	70	55
	Pissarsiassat katillugit	1.458	1.730
	Pappiaqqat nalillit	1.897	733
	Aningaasaatit tigoriaannaat	454	592
	Pappiaqqat nalillit aningaasallu tigoriaannaat katillugit	2.351	1.325
12	Kaaviaartitsinermi pigisat	3.809	3.055
	PIGISAT NALILLIT KATILLUGIT	9.864	10.585
	Namineerluni aningaasaatit - ukiup aallartinnerani	6.392	6.119
	Ukiumi angusat toqqaannartumik namineq	-363	640
	aningaasaatinut nalunaarsorneri		
	Ukiumi angusat angusanut naatsorsuinerneersut	90	773
13	Namineerluni aningaasaatit - ukiup naanerani	6.119	7.532
	Sanaartornermut iluarsaassinerimullu	1.345	1.292
14	aningaasaateqarfik		
	Piffissaq ungasinnerusooq eqqarsaatigalugu	634	0
15	aningaasaliissuteqarnissamut Aningaasaateqarfik		
16	Ukiut akornanni nuussinerit allat	216	180
	Immikkoortitsinerit katillugit	2.195	1.472
	Nunanit allanit taarsigassarsiat	166	143
17	Akiitsut sivisuumik taarsersugassat katillugit	166	143
	Innuttaasunut suliffeqarfinnullu akiitsut	542	212
	Kommuninut akiitsut	0	85
	Suliffeqarfinnut attuumassutilinnut akiitsut	0	46
	Akiitsut allat	199	92
	Nalunaakkat piffissamut killilikkat	643	1.003
	Akiitsut piffissami sivikitsumi akilersugassat katillugit	1.384	1.438
	Akiitsut katillugit	1.550	1.581
	AKILIGASSAT KATILLUGIT	9.864	10.585

AKILIISINNAASSUTSIMIK NAATSORSUINEQ, 2018-19

Mio. kr.	2018	2019
INGERLATSINERMI ANGUSAT	90	773
Sanaartornermut aningaasaliissutini aningaasartuutit nalunaarsukkanik kingumut nuussineq	521	501
Pisassat isumakkeerneqartut kingumut nuunnerat	204	28
Pisassani nikerarnerit	-270	-300
Akiitsuni piaartumik taasersugassani nikerarnerit	298	54
Ingerlatsinermi akiliisinnaassuseqarneq	843	1.056
Ukiumi sanaartornermut aningaasaliissutit ingerlatsiner nalunaarsukkat	-521	-501
Suliffeqarfinnut attuumassutilinnut taarsigassarsitsinerit	64	-40
Innuttaasunut suliffeqarfinnullu taarsigassarsitsinerit	79	75
Piginnittutut agguagarsiassat takkuttut	-48	-1.510
Aningaasaliissutinit akiliisinnaassuseqarneq	-426	-1.976
Nammineerluni aningaasaatinut toqqaannartumik nikerarnerit	-211	640
Immikkoortitsinerit nikerarnerit	634	-723
Akiitsut piffissami sivilu akilersugassat	-304	-23
Aningaasaliinernit akiliisinnaassuseqarneq	119	-106
UKIUMI UNINNGASUUTEQARNERNUT SUNNIUTIT	536	-1.026
Ukiup aallartinnerani uninngasuutit	1.815	2.351
Ukiup naanerani uninngasuutit	2.351	1.325

NALUNAARSUKKAT

1 Tapiissutit nalimmassaanerillu

Mio. kr.	2017	2018	2019
Danskit Naalagaaffiannit nuussinikkut isertitat			
Naalagaaffimmit ataatsimoortumik tapiissutit	-3.722	-3.823	-3.857
Nationalbankip sinneqartoorutaanit pissarsiasat	-8	-	-
Mittarfiliortiternernut nukittunerusumillu inuussutissarsiutitigut suleqatigiinnissamut naalagaaffiup tapiinera	-	-	-88
Isertitat nuunneqartut allat			-1
Katillugit	-3.730	-3.823	-3.946
EU-mit nuussinernit isertitat			
EU-mik suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut	-223	-226	-217
Aalisarneq pillugu EU-mik isumaqatigiissutit	-110	-111	-109
Katillugit	-333	-338	-326
Danmarkimit EU-millu nussinerit kaltillugit	-4.063	-4.161	-4.272

2 Peqatigiiffinnut suliffeqarfinnullu tapiissutit

Mio. kr.	2019
Naalakkersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerat	16
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	82
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsineq	100
Isumaginninnermi siunertat	110
Sungiffik, kulturi upperisarlu	153
Attaveqaatit	83
Pilersuineq	250
Nunanut allanut sullissiveqarfik/Nunani tamalaani ingerlatat	8
Allaffissorneq	165
Tapiissutit allat	1
Peqatigiiffinnut suliffeqarfinnullu tapiissutit katillugit	968

3 Kommuninut tapiissutit

Mio. kr.	2019
Kommune Kujalleq	232
Kommuneqarfik Sermersooq	433
Qeqqata Kommunia	280
Qaasuitsup Kommunia	-
Kommune Qeqertalik	225
Avannaata Kommunia	320
Kommuninut tapiissutit katillugit	1.490

4 Sulisunut, nutserisunut/oqalutsinut taartaasartunullu aningaasartuutit

Mio. kr.	2019
Akissarsiat katillugit	1.952
Ukioq naallugu suliffiit	4.052

5 IST

Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuu-taallu pillugit Inatsisartut Inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersumi §18 imm. 3 naapertorlugu nunatta karsiata naatsorsuutaanit sinneqartoorutit ukiup aningaasanut inatsiseqarfiusup kingorna ukiup naannginnerani atorneqarsimangitsut Piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaati-galugu aningaasaliissuteqarnissamut Aningaasaateqarfimmut nuunneqartussaapput.

6 Atuisunit aningaasalersorneqartumik taarsigassarsianik kingumut nuussineq

Mio. kr.	2017	2018	2019
Sanaartornermut taarsigassarsiaritit Nukissiorfiit	180	78	65
Nukissiorfinnut nunagissaanissamut taarsigassarsiaritit	14	-	-
Nukissiorfinni sanaartugassanut taarsigassarsianut akilersuutit	-130	-60	-60
Kommuninut taarsigassarsisitsinerit	-37	-	-
Ilanngaaseereerluni taarsigassarsiat katillugit	26	18	5

7Piginnittut pissarsiassaat

Mio. kr.	Piginnegata assutit %- inngorlugit	Ukiup aallartinne rani	Pisin eq/tu nisin eq	Ukiup naanerani (*)	Namm ineq pigisat nalillit (**)
KNI A/S	100	613	0	613	1.173
Royal Greenland A/S	100	1.249	0	1.249	1.487
TELE Greenland A/S	100	310	0	310	1.150
Royal Arctic Line A/S	100	125	0	125	663
INI A/S	100	33	0	33	65
Visit Greenland A/S	100	15	0	15	4
Great Greenland A/S	100	135	0	135	17
Greenland Holding A/S	100	0	110	110	297
NunaOil A/S	100	102	0	102	11
Air Greenland A/S	100	14	461	475	718
Illuut A/S	100	0	0	0	160
Sikuki Nuuk Harbour A/S	100	70	0	70	110
Kalaallit Airports Holding A/S	100	390	938	1328	180
Piginnegataassutit katillugit		3.055	1.509	4.565	6.035

- 1) Illuut A/S ullormi 22. december 2009 pilersinneqarpoq illuutit aningaasaliissutiginerisigut.
- 2) Ingerlatseqatigiiffiup namminerisamik nalinga ingerlatseqatigiiffiup 2018-imi ukiumoortumik naatsorsuutai naapertorlugit naatsorsorneqarsimavoq, tamatumunngalu 2019-imut ukiumoortumik naatsorsuutit pigineqannginnerat pissutaavoq.
- 3) Kalaallit Nunaanni mittarfiliortiternissani danskit peqataanissaat pillugu danskit naalakkersuisuisa aamma Naalakkersuisut akornanni isumaqatigiissummut ilaasumik Greenland Holding-imi aamma Kalaallit Airports Holdingimi katillugit 1.048 mio. kr.-inik 2019-imi namminerisamik aningaasaatinik aningaasaliisoqarsimavoq.
- 4) SAS-ip Air Greenland A/S-imi danskit naalagaaffiata piginneqataassutaanik pisereernerup kingorna Namminersorlutik Oqartussat Air Greenland A/S-imi kisimiillutik piginnittuulerput.

*) Pissarsiarinninnermi naleq atorlugu ingerlatseqatigiiffiit naatsorsuutitut ilanngunneqarput.

***) Suliffeqarfiup namminerisamik nalingata nalilersornerani ingerlatseqatigiiffiit 2018-imut ukiumoortumik naatsorsuutaat tunngaviupput, taakkulu ingerlatseqatigiiffiup namminerisamik aningaasaatai Namminersorlutik Oqartussat piginneqataassutaannut naapertuuttumik kisitsinnermi atorneqarput.

8 Suliffeqarfinnut attuomassutilinnut taarsigassarsitsinerit

Mio. kr.	2017	2018	2019
Nukissiorfiit	1.915	1.933	1.931
Sikuki Nuuk Harbour A/S 1)	121	124	128
Kalaallit Airports A/S	94	94	132
NunaMinerals A/S 2)	5	0	0
Suliffeqarfinnut taarsigassarsiaritit katillugit	2.135	2.151	2.191

1) Erniaritinneqartut piginneqataassutitut pingaarnertut 2021-p naanissaa tikillugu ilanngunneqassapput.

2) Nuna Minerals A/S-imut taarsigassarsiaritit akiliisinnaajunnaartoqarneranik pissuteqartumik 2018-imi isumakkeerneqarput.

9 Innuttaasunut suliffeqarfinnullu taarsigassarsiaritinneqartut

Mio. kr.	2017	2018	2019
a) Nammineq inissamut aningaasaliinerit			
Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	597	632	564
Ukiumi nikerarnerit			
Akilersuut	0	0	0
Ernialiinerit	0	0	0
Erniat akilerneqarsimasut	0	0	0
Taarsigassarsiat isumakkeerneqartut nalikilliliiffigineqartullu	0	-12	-16
Ilangaaseereerluni taarsigassarsititsinnerit	34	-56	-64
Malittarisassaqaartitsineq	-	-	-
Ukiumi nikerarnerit katillugit	34	-68	-80
Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	632	564	484
Taakkunannga neriorsuutit	128	117	59

b) Boligstøtte-mut taarsigassarsitsinerit

Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	148	123	110
Ukiumi nikerarnerit			
Illut utertillugit tunniunneqarsimasut	-15	-6	-6
Erniat	8	6	5
Tapiissutit	-5	-4	-3
Erniat akilerneqarsimasut	-4	-3	-3
Sullissinerit akilerneqarsimasut	-10	-9	-6
Akit allanngorarnerisa appasissusaannit annaasat/ iluanaarutit	16	6	7
Taarsigassarsitsinerit ilanngaaseereerluni	0	0	0
Annaasaqarsinnaanissamut immikkoortitat	6	7	6
Isumakkeerinninnerit	-20	-9	-2
Ukiumi nikerarnerit katillugit	-25	-12	-2
Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	123	110	108

Taarsigassarsiarititat taaneqartut 108 mio. kr.-iusut saniatigut Namminersorlutik Oqartussat erniaqaratillu taarsersugassaannngitsunik 360 mio. kr. nalinginut namminersortunut taarsigassarsitsinikuupput.

Ineqarnermut tapersiissuteqartarnermi taarsigassarsiarititat katillugit	2017	2018	2019
Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	745	755	674
Ukiumi nikerarnerit	9	-80	-82
Ukiup naanerani boligstøtte-mut taarsigassarsiarititat	755	674	592

Taarsigassarsiarititat allat

Mio. kr.	2017	2018	2019
a) ESU-mit taarsigassarsiat			
Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	88	92	90
Ukiumi nikerarnerit			
Erniat	3	3	2
Erniat akilerneqarsimasut	-2	-2	-2
Akilersuut	-5	-8	-10
Isumakkeerinninnerit	-1	-3	0
Taarsigassarsitsinerit ilanngaaseereerluni	9	9	16
Malittarisassaqaqtitsineq	-	-	-
Ukiumi nikerarnerit katillugit	4	-2	6
Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	92	90	96
Taakkunannga neriorsuutit	10	10	2

Namminersorlutik Oqartussat aalisarnermut, piniarnermut nunalerinermullu taarsigassarsianik ernialersukkanik aamma ernialersugaanngitsunik akilersugassaannngitsunillu taarsigassarsititsisarput. 2019-ip naalernerani taarsigassarsiat ernialersukkat 572-it aamma taarsigassarsiat ernialersugaanngitsut akilersugassaannngitsullu 380-t pigineqarput, taakkulu 49 mio. kr.-inik naleqarput. Nerukkaatissat il. il. qularnaveeqqusiissutaannut Namminersorlutik Oqartussat akiliutaat taarsigassarsianut, kingusinnerusukkullu akilersorneqartussanngortillugit allannngortinneqarsimapput.

b) Ilinniarnermut atafillugu taarsigassarsiat

Mio. kr.	2017	2018	2019
Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	75	76	81
Ukiumi nikerarnerit			
Taarsigassarsiaritit	13	17	16
Erniat	0	1	1
Akilersuut	-8	-9	-10
Isumakkeerinninnerit	-4	-4	-7
Ukiumi nikerarnerit katillugit	1	5	0
Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	76	81	81

c) Kommunitut taarsigassarsiaritit

Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	37	0	0
Ukiumi nikerarnerit			
Taarsigassarsiaritit	0	0	0
Akilersuut	-37	0	0
Ukiumi nikerarnerit katillugit	-37	0	0
Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	0	0	0

Taarsigassarsiaritit allat katillugit

Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	201	168	171
Ukiumi nikerarnerit	-33	3	6
Ukiup naanerani taarsigassarsiaritit allat	168	171	177

Innuttaasunut suliffeqarfinnullu taarsigassarsiaritinneqartut katillugit

Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	946	923	845
Ukiumi nikerarnerit	-24	-77	-76
Ukiup naanerani taarsigassarsiaritit allat	923	845	769

10 Allanut taarsigassarsititsinerit

Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	13	13	5
Ukiumi nikerarnerit			
Taarsigassarsiarititat	0	-8	0
Akilersuut	0	0	0
Ukiumi nikerarnerit katillugit	0	-8	0
Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	13	5	5

11 Suliffeqarfinit attuumassutilinnit pissarsiassat

Mio. kr.	2017	2018	2019
Nukissiorfiit	-26	-25	3
Mittarfeqarfiit	70	68	84
Suliffeqarfinit akiitsut katillugit	44	44	87

12 Pappiaqqat nalillit aningaasallu uninngasuutit

Mio. kr.	2017	2018	2019
Aningaaserivinni karsimilu uninngasuutit:	408	454	592
Pappiaqqat nalillit, pissarsiarinerani akiusoq	1.407	1.897	733
<i>Allassimasutut nalinga</i>	<i>1.361</i>	<i>1.827</i>	<i>705</i>
<i>31-12-imi aningaasat nalingi</i>	<i>1.408</i>	<i>1.898</i>	<i>740</i>
Aningaasat uninngasuutit katillugit	1.815	2.350	1.325

13 Namminerisamik aningaasaatit

Mio. kr.	2017	2018	2019
Ukiup aallartinnerani	6.125	6.392	6.119
INI-p taarsigassarsiarititaasa aaqqiiffigineri	6	7	6
Illuut A/S-imut taarsigassarsititsineq		-158	
Nukissiorfiit atuinikinnerussutaasa nalunaarsornerat			
IST 2016 Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliissutinik Aningaasaateqarfimmut nuussat		-211	-204
Kalaallit Airports-imut aningaasaliinissanut Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliinernut Aningaasaateqarfimmit atorneqartut			838
Ukiumi ingerlatsinermi angusat	261	90	773
Ukiup naanerani	6.392	6.119	7.532

**14 Sanaartugassanut
Iluarsagassanullu
Aningaasaateqarfik
2019**

Mio. kr.	Ukiup aallarti nnerani	Aningaasa liissutit	Atuineq	Allanng uut	Ukiup naaner ani
Sanaartukkat	1.221	537	-534	3	1.224
Ukiup aallartinnerani iluarsiinerit	0	0	0	0	0
Sanaartornissanut neriorsuinerit	126	-50	-8	-58	68
Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfik katillugit	1.347	487	-542	-55	1.292

**15 Piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu
aningaasaliissuteqarnissamut Aningaasaateqarfik**

Mio. kr.	2019
Ukiup aallartinnerani uninngasuutit	634
2017-imi IST-mut nuussat	204
Kalaallit Airports Holding A/S-imut aningaasaliineq	-838
Ukiup naanerani uninngasuutit	0

16 Ukiut akornanni nuussinerit allat

	Ukiup aallartin nerani	Allanngor tinneqart ut	Ukiup naanerani
Inatsisartut Siulittaasoqarfiat	0	1	1
Aningaasaqarneq	27	5	32
Isumaginninnermut tunngasut	27	2	29
Peqqissuseq	2	5	7
Ilinniartitaaneq kulturilu	19	-9	10
Aalisarnek piniarnerlu	15	-2	13
Inuussutissarsiorneq	56	-50	6
Aatsitassat	11	-3	8
Inissiat Attaveqaatillu	19	5	24
Pinngortitaq avatangiisillu	40	10	50
Immikkoortitat katillugit	216	-36	180

17 Akiitsut sivisuumik akilersugassat

Mio. kr.	2017	2018	2019
Akiitsut sivisuumik taarsersugassat ukiup naalernerani	522	470	166
Ukiumi akilersorneqartut	-52	-304	-23
Akiitsut sivisuumik taarsersugassat ukiup naalernerani	470	166	143

18 Suliffeqarfiit namminersortitat

Mio. kr.	2017	2018	2019
Ukiup aallartinnerani immikkoortitat Nukissiorfiit	41	65	23
Atuineruffigisat(-)/Atuinikinneruffigisat, takuuk Nukissiorfiit naatsorsuutaat	24	-42	-17
Ukiup naanerani immikkoortitat Nukissiorfiit	65	23	5

Immikkoortitsinerit tamakku Namminersorlutik Oqartussat naatsorsutaanni 0-mik naleqartillugit ilanngunneqassapput. Atuineq Nukissiorfiit ukiumoortumik naatsorsuutaanni atuarneqarsinnaapput.

19 Aatsitassanit isertitat

Mio. kr.	2016	2017	2018	2019	Uningasuuti t ukiup naanerani
Isertitassatut nalunaarsukkat naapertorlugit isertitat	-10	-10	-4	-7	-42
Utertitat & suliniutit avataanit aningaasalersukkat ilanngaaseereerluni nikerarneri	-	9	-1	-25	-45
Aningaasartuuteqarsinnaanissamut piginnaatitsisutit naapertorlugit aningaasartuutit	2	25	0	1	28
Aningaasartuuteqarsinnaanissamut piginnaatitsisutit naapertorlugit aningaasartuutit - inuussutissarsiornermut oqartussaaffittut allanngortinneqarpoq				6	6
Ukiumi nikerarnerit	-8	24	-5	-25	-53

PISUSSA AFFIORATARSINNAASUT

Nunatta Karsia 31. december 2019-imiit imatut akiliussiniarluni neriorsuutiniq qularnaveeqqusiinnernillu tunniussisimavoq:

Grønlandsbanken A/S-imut, Bank Nordik A/S-imut aamma Vestnorden Fonden-imut qularnaveeqqusiissutinik qularnaveeqqusiinnernillu tunniussisoqarsimavoq. Qularnaveeqqusiissutinut tunniunneqartunut taarsigassarsisimasuniit sillimmasiissutaasunik assigiinngitsunik tigusaqartoqarsimavoq.

2012 tikillugu nunami inuussutissarsiortut taarsigassarsiaannut qularnaveeqqusiisoqartarpoq, taamatutaaq takornariartitsinermik inuussutissarsiutilinnut aamma nunami inuussutissarsiutilinnut inuussutissarsiutinik siuarsaanermut. Taarsigassarsiarpassuarnut qularnaveeqqusiisoqartarpoq taamatutaaq ilaatigut suliffeqarfinnut namminersortut pigisaannut, angallatit atorlugit suliffeqarfinnut, sanaartornermik suliallit suliffeqarfiutaannut, cafee-nut allanullu. Taarsigassarsianut sivilunerpaamik ukiut 10-t akilersugassanut qularnaveeqqusiisoqarsinnaasarsimavoq. Taarsigassarsianut sinneruttunut akiitsut sinneruttut 14 mio. kr.-iupput.

Taamanikkut Kongeriget Danmarks Fiskeribankimut, maannakkut Udbetaling Danmarkimut, kilisaataatillit arlallit taarsigassarsiaannut qularnav eeqqusiisoqartarsimavoq, taakkunanga kilisaammut ataatsimut qularnaveeqqusiissutit sinnerupput, taarsigassarsianut akiitsut sinneri katillugit 0,4 mio. koruuniupput.

Namminersorlutik Oqartussat ukiup ataasiinnaap ingerlanerani nunalerinermik inuussutissarsiutilinnut nerukkaatissanik suliareriigaanngitsunik pisinissanut qularnaveeqqusiisinaapput, taakkulu ukiup nikinnerani nutarterneqartarput. Grønlandsbankenimut qularnaveeqqusiinerit 3,5 mio. kr.-inik nalillit tunniunneqarsimapput.

Grønlandsbankenimut Namminersorlutik Oqartussat aqutigalugit ilinniartut taarsigassarsiaannut katillugit 0,2 mio. kr.-inik qularnaveeqqusiisoqarsimavoq. Grønlandsbankip ilinniartunut taarsigassarsiat Namminersorlutik Oqartussat sinnerlugit aqutsineranut atatillugu tamatumunnga 81,5 mio. kr.-inik sillimmasiissamut immikkoortitsisoqarsimavoq. Aningaasat aningaasanut taarsigassarsiaritinneqartunut naapertuupput.

Grønlandsbanken A/S-imi aningaasanik pilersuinissamut akiligassarsisinaatitsisoqarpoq KNI Pilersuisoq A/S-mut 45 mio. kr.-nik. Tamakku qaavisigut periarfissaqarpoq, taamaasiornissamut pisariaqartitsisoqassappat sulii 7 mio. kr.-nik atugassiisoqarsinnaavoq.

Namminersorlutik Oqartussat suliassarivaat Kalaallit Nunaani Landsrådimut, Inatsisartunut aamma Naalakkersuisunut siviluumik ilaasortaasimasunut soraarnerussutisiaqartitsinissamut pisussaaffik.

Ingerlatseqatigiiffiit namminersortitat arlallit aamma KNR nunatta karsianit aningaasatigut atuisinnaatitaanerit Namminersorlutik Oqartussanit piginnaatitsissutigineqarsimavoq. Aningaasanut inatsimmi konto ilanngaaseriikkanik ernialiusat naapertorlugu aningaasanut inatsimmi oqaasertaliussani tigusiinnaatitaaneq takuneqarsinnaavoq.

Ingerlatseqatigiiffinnut namminersortitanut tunngatillugu pisussaaffittut isumaqatigiissutaasimasut pillugit, innersuussisoqassaaq naatsorsuutinut immikkut ittumik saqqummiunneqartunut.

NAATSORSUUSERINERMI SULERIAASEQ A TORNEQARTOQ

ATAATSIMUT

Nunatta Karsiata naatsorsuutaanni Inatsisartut aningaasaliissutaattaq tamarmik ilaapput. Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq aamma Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il. il. pillugit nalunaarut nr. 8, 27 februar 1995-imeersoq naapertorlugit naatsorsuutit suliarineqarput.

Natsorsuutini ukioq qaammatsiutit malillugit aningaasaliiffiusimasoq aallaavigineqartarpoq. Ukiumut naatsorsuuseriveqarnerat qaammatinik 2-nik tapertatut ilaqartinneqartarput. Qaammatini taakkunani marluusuni ukiumi aningaasaliiffiusumi aningaasartuutaasimasut isertitaasimasullu nalunaarsorneqarsinnaasarpud, ukioq aningaasaliiffiusoq naannginnerani nioqutissat sullissinerillu pisariveqarsimasut imaluunniit pisassarisat akiitsulluunniit tiguneqarsimatillugit.

Nalunaarummi kisitsisit tamarmik mio. kr.-nut akunnaallisinneqarput ilanngussamilu 1000 kr.-nut akunnaallisinneqarlutik. Akunnaalliliinerup malitsigisaanik nikingassuteqalaartoqarsinnaavoq.

NAATSORSUUTINI ANGUSAT

Ingerlatsinermi angusat

Ingerlatsinermi angusani Namminersorlutik Oqartussani ingerlatsinermut sanaartornermullu aningaasartuutit ilanngaatigereerlugit isertitatigut angusat saqqummersinneqarput.

Ingerlatsinermi angusat taamaasillutik pisortat suliffeqarfini allani periutsit aamma suliffeqarfiit namminersortut periusaat assigalugit saqqummersinneqartarput.

IST-mi angusat

IST-imi angusat (Ingerlatsineq, Sanaartorneq Taarsigassarsiarititallu) Namminersorlutik Oqartussat ukiumi taarsigassarsiarititaat naleqqussariarlugit ingerlatsinermi angusat saqqummersinneqartarput, tassani taarsigassarsiarititaat annertuseriaataat Namminersorlutik Oqartussat aningaasartuutaatut isigineqartarlutik akilersukkallu isertitatut isigineqartarlutik.

IS-imi angusat

IS-imi angusat (Ingerlatsineq, Sanaartorneq) aqqutigalugit IST-imi angusat imminut akilersinnaasunut taarsigassarsiarititaat (soorlu erngup nukinga atorlugu nukissiorfiit atuisut aqqutigalugit akilersorneqartussat) naleqqussareerlugit taarsigassarsiarititaat takutinneqartarput. Tassani taarsigassarsiarititaat annertuseriaataat isertitaasarpud (aningasat IST-imi angusani aningaasartuutit nalunaarsorneqarsimasut taarserneqartut) aammalu aningaasartuutit (aningasat IST-imi angusani isertitatut nalunaarsorneqarsimasut taarserneqartut).

INGERLATSINERMUT ANINGAASARTUUTIT ISERTITALLU

Aningaasartuutit isertitallu nioqutissanik pisinermit sullissinernullu tunngassuteqartut pisinnaatitaaffimmik pissarsinermit tunngaveqarluni suleriaaseq naapertorlugu nioqutissat sullissinertilluunniit tunniunneqareernerisigut nalunaarsorneqartarput. Aningaasartuutit isertitanullu allanut tunngatillugu nalingi

naatsorsorneqarsinnaatillugit kingusinnerpaamillu ulloq akiliiffissaq eqqorlugu nalunaarsorneqarsinaasarput.

Ukiumi aningaasaliiffiusumi nunatta karsianut annertuumik piunasaqaateqartoqartillugu nalunaarsuiffissarlu nallertinnagu pineqartut eqqortumik naatsorsorneqarsinnaatinnagit akiligassat ukiumut aningaasartuuteqarfiusumut missingiineq allaavigalugu aningaasartuutitut kontomut nalunaarsorneqartarput. Tamatuma kingorna naqqiisoqartarpoq aningaasanut inatsiseqarfiusumi naatsorsoqqissaareernerisigut inissillugit.

Naatsorsuutituk suliaqarnermi ilangaaseeqqaanngikkaluarluni kontolersuisarnermi periuseq atorneqartarpoq tamatumalu kingunerisaanik aningaasartuutit isertitallu immikkoortillugit immikkut kontolerlugit nalunaarsorneqartarput. Tassani namminersorlutik oqartussat suliffeqarfiutaat namminersortitat pineqanngillat.

AKILERAARUTITIGUT ISERTITAT

Ukiumi naatsorsuusiorfiusumi akileraarutitigut ingerlaavartumik isertitaasartut.

1. A-skattit qaammatikkaartumik isertitatut nalunaarsorneqartarput sulisitsisut A-skattinut nassuiaataat naapertorlugit. Nassuiaatinik tigusaqartoqarsimatinnagu akileraarnermut oqartussaasut missingiisarput. A-akileraarutit missingerneqarsimasut eqqortumillu nassuiarneqarsimasut nuna tamakkerlugu akileraarutitigut isertitanut ingerlaavartumik nalunaarsorneqartarput. Ukioq naatsorsuusiorfiusoq pillugu nassuiaatit ukiullu naatsorsuusiorfissap tulliani januaarimi tiguneqarsimasut nuna tamakkerlugu akileraarutitigut isertitat naatsorsornerinut ilanngunneqartarput.
2. B-akileraarutit piffissakkaartumik (qaammatit 10-t) B-akileraarutit naligiisinneqarsimasut aallaavigalugit isertitatut nalunaarsorneqartarput.
3. Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat, pissarsianit akileraarutit royalti aqqutigalugu akileraarutit naligiisitsinikkut isertitatut nalunaarsorneqartarput.

Ukiut siuliini akileraarutitigut isertitaasimasut ingerlaavartumik nalimmassarneqartarneri

1. Akileraarutit ingerlaavartumik isertitatut nalunaarsorneqartartut (takuguk imm. 1 aamma 2) aammalu naammassillugit naligiisissimasat assigiinngissutaat ukiumi akileraarutaasussat naatsorsorneqarfiani akileraartartumullu naligiisitsinerit pereernerisigut naqqinneqartarput.
2. Tamatuma kingorna isertitanut akileraarutaasussanut allannguutit (annertusiinerit/appaanerit) ukiumi allanngortitsiviusumi naqqinneqartarput.

Akileraarutitigut akitsuutitigullu annaasanik isumakkeerinninnerit illikartitsinerillu

Akileraarutit akitsuutinullu akiitsut aallarteqqissinnaanissamat periarfissaqalersillugu akileraarutit aqutsineq pillugu Inatsisartut Inatsisaat naapertorlugu periarfissaaruttoqartillugu nalikillilernerqartarput. Tassani qamutinut motoorilinnut akitsuutinut aamma aningasanoorluni pinnguaatinut akitsuutinut immikkut maleruagassarpoq. Akiliisinnaajunnaarnikkut aamma toqusoqarsimatillugu akiitsuulersut annaasat paasineqartarneri malillugit isumakkeerinnittoqartarpoq. Piffissap sivisujaap atortariaqartarnerata kingunerisaanik akileraarutit periutsit makku atorlugit piffissalersorneqartarput:

Akileraarutitigut akiitsut annaasat immikkoortiterneqartarnerat

Toqqanartumik akileraarutaasartut eqqarsaatigalugit akileraarutitigut akiitsut akilerneqarnissanut piffissakkaarlugit naatsorsorneqartarput annaasatullu immikkoortinneqartarnerinut missingiisarnerit makku malillugit:

Ukioq	Ukiunit 4-nit pisoqaanerusut nalikillilerneqarsima nngitsullu	-4	-3	-2	-1	Ukioq naatsorsuus iorfiusoq
Immikkoortit sisarnermi akigitinneqart oq	100 %	75 %	50 %	30 %	15%	7,5%

Procentinngorlugit kisitsisit toqqarneqarsimasut aqputigalugit takuneqarsinnaasarpog aningaasat pisassat sivitsoriartortillugu akilersinniarnissaat ajornarsiartuinnartartoq tassanilu akiliisitsiniartarnermi atortut akiligassat qanoq pisoqaatigineri takussusiisnaaneri killeqarmata. Immikkoortinneqartut aqputigalugit akileraarutinut akiligassat nalikilliliinissanut missingiinerit takuneqarsinnaasarpog.

SANAARTORNERMI ANINGAASARTUUTIT

1. januar 2000-imiit missingersuutitigut teknikkikkut sanaartugassanut iluarsagassanullu aningaasaateqarfimmik pilersitsisoqarpoq. Sanaartugassanut iluarsagassanullu siunertanut aningaasaliissutit tamarmik suliniutinut ataasiakkaanut tunngassuteqartut aningaasaateqarfimmut tunniunneqarput. Taamaattumik aningaasaliisutit angusat naatsorsorneqarneranni tamakkiisumik aningasartuutit nalunaarsorneqarsimappog.

TAARSIGASSARSARITITAT

Aningaasat pissarsiassat arlallit allannguutaat nunatta karsiata IST-inernerani (Ingerlatsineq, sanaartorneq Taarsigassarsisitsinerillu inernerit) ilappog . Taamatuttaaq namminersorlutik oqartussat aktiat pisiaat tunisaallu IST-inerani ilaasarpog.

Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfutaasa nunatta karsia aqputigalugu tiguisinnaatitaanermut piginnaatinneqarneri IST-inernerini ilaaneq ajorput.

PIGISAT NALILLIT AKIITSULLU

Pigisat nalillit pissarsiarinerini akii naapertorlugit ilanngunneqartarput. Akiitsut nalit aalajangersimasut aallaavigalugit ilanngunneqartarput.

Namminersorlutik Oqartussat, kommunit pisortallu suliffeqarfutaannut tunngatillugu akiliisitsiniartarneq 2008-imiit Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmit qitiusumik ingerlanneqalerpoq. Tamakku "pissarsiassat allat" illuatungaaticullu "akiitsut piffissami sivikitsumi akiligassat"-inut kontererlugit ilanngunneqartarput.

IMMIKKOORTITSISARNERMUT TUNNGAVIGINEQARTUT

Annaasaqarnissaq pinngitsoortinniarlugu periutsit makku atorlugit immikkoortitsisoqartarpoq:

Boligstøttemut taarsigassarsiat, akiligassiisutiviit/aallaaviatigut taarsigassarsiat illunut annaasaqaataasussanut ukiut 2-t kingumut qiviarluni nutaamillu piginnittoqalersimatinnagu, iluarsaassinerit aserfallatsaaliinerilluunniit aallartinneqartog.

Boligstøttemut taarsigassarsiaritit, pisassat allat – immikkoortinneqartarput akiligassat ukiup ataatsip ingerlanerani akilerneqarsimatinnagit. Akiligassallit akiitsutik taarsigassarsianngorlugit 1999-imiilli allanngortissinnaalerpaat. Boligstøttemut

akiligassat ukiumut marloriarluni akilernerqartartussaapput, taarsigassarsiallu qaammatikkaartumik akilersorneqartartussaallutik. Akilersugassat akilernerqarsimatinnagit akiligassiissutiviit immikkoortitaqarneq ajorput taamaallaalli akiligassat akilernerqartussat immikkoortinneqartarlutik.

Akiligassaqarfinnut assigiinnigitsunut akiitsut tassunga ilanngullugit ilinniagaqarnermi inuussutissarsiutinullu tapersiisarfikkut taarsigassarsiat eqqarsaatigalugit immikkoortitsisoqarneq ajorpoq, akiitsut kontut pingaernerit aqutigalugit isumakkeerneqartarmata, akiligassat namminersorlutik oqartussat akiliisitsiniartarfiafigoorlugit akiligassanngortinneqartarmata, tamannalu akileeqqusigaluernerit ingerlanneqareernerisigut pisarluni.

SULIFFEQARFIIT NAMMINERSORTITAT

Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaat namminersortitat ilanngaasereerluni aningaasaliissutinut naapertuuttumik naatsorsuutinik tunniussisarput.

Ilanngaasereerluni aningaasaliissutit nunatta karsiata naatsorsuutaani aningaasartuutitut nalunaarsorneqartarput.

Suliffeqarfiit ilaat Nunatta Karsianit tiguisinnaanermut pisinnaatitaaffilerneqarnikkuupput uungalu tunngatillugu aningaasanik isumannaagassalittut nalunaarsorneqartarlutik.

Tamatuma saniatigut suliffeqarfiit ilaat Namminersorlutik Oqartussanut akiitsoqarput tammakkulu nunatta karsiani pisassat akiitsullu sivisuumik piffissalikkatut nalunaarsorneqartarlutik.

Suliffeqarfiit namminersortitat Namminersornerullutik Oqartussat suliffeqarfiutaasa namminersortitat naatsorsuuseriveqarnerat il.il. pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 25, 26. november 1998-imeersoq naapertorlugu naatsorsuusiortarput.

NAATSORSUERIAATSIT ATORNEQARTUT ALLANNGORTINNERI

Naatsorsueriaatsit atorneqartut ukiumiit ukiumut allamut allanngortinnerisigut ukiup siuliini naatsorsuutit sunniutaat aallaqqaammut naligitinneqartut iluarsiiiffinerisigut nalunaarsorneqartarput. Taamatut naqqiinerit nunatta karsiata naatsorsuutaani allakkiami nassuiaataasumi ersarissarneqartarput.